Guainerius (Anthonius)

Nihil ē magnanīe ꝑnceps
vt rē statī aggrediar qđ
mortalibꝰ nobis felicius
ꝯtigere possit īmortalitͤ
Tu ergo q omnē aīm in eā voluptatē
īiecisti q̄ hoīes īmortales facit ⁊ diis
ꝑ simimos puta q̄ multis dominari.
Qđ romā viri maxī ⁊ sapiētissimi ⁊
tui ꝑsertiꝫ eneide ⁊ aliī q̄ plimi singu
lares dñi ⁊ illustres viri qs tā digne
q̄ magnifice imitaris conati sunt asse
qui. si ad īmortalitatē tuā ꝯponendaꝫ
oībus studiis ītendis si illā proseq ⁊
magnis tuis laboribꝰ ⁊ sumptibꝰ ꝺsi
deras fatis ecastor quod te decet qui
nolis torpere nō motus vitam agere
n̄ luxuriis ꝺfatigari sꝫ supiora studes
magna ⁊ glōiosa facinora tuis nouis
studiis supare qđ nō obtigisse tuis a
maximis nixibus magis fortunā pu
dere pōt q̄ te q̄ multis modis h respō
dere voluissꝫ ad suas artes exercēdas
magnope ꝯcitasti. Sed vt eorsū eamꝰ
quorsum ītendimꝰ facile enī aliorsuꝫ
me duceret. hec tua amplissimarum
rerū mihi semꝑ pergrata locutio que
magis aīo colligi possunt q̄ verbis ex
plicari aut oratōe. Audi queso ⁊ pati
entissimo queso aīo audi que tuꝰ gua
nerius Anthoniꝰ papiensis medicine
scrutator apud te vnum dicere uolui
nō vt ferāt ꝯsiliū illi a quo alii solēt
consilia petere sꝫ potiꝰ vt ꝯmemorēt
ea que ⁊ si a multis puto ꝯmemorata
ab fidelissimo ⁊ cupidissimo ⁊ tui ꝑ
petui regni amatore eo animo recipi
quo sunt edita ⁊ hūanū censui ⁊ tue
sapientie q̄ maximū ꝯuenire. vt ergo
illuc redeamus vnde nr̄a exorta ora
tio est voluptatem illaꝫ que vere gi
gnit imōtalitatē. hactenꝰ qsqꝫ nixibꝰ
prosecutur ex qua iā illuc ꝑsiluisti vt
si viuāt secula hoīm īfinita. Infinita
tua sit gloria ⁊ īmortalitas oportea

Verū hanc īmortalitatē ⁊ si operibꝰ
ꝯsecutus es ⁊ illā augere longioribus
viribus momēti studeas non iniquū
fuerit aliā te etiā studiosissime assequi
īmortalitatē q̄ omnes hoīes adā oē
brutorum genus ⁊ quicqđ semine cō
cresci queat natura desiderat puta te
ipsum in filios ꝓpagare tuū semen ī
longiores ꝓpagines effundere quod
nisi natā tātis desideriis oībus ī rebꝰ
ꝓpriū ⁊ desiderabile īplicuisset iam
dudū hec mundi facies q̄ videmꝰ pul
cerrimaꝫ piiisset ⁊ īchaos id neglectuꝫ
oīa ꝯcidissent q̄ amore mltiplicatōis ī
nato ꝯsistūt adhuc ⁊ sūt longius con
stitura. ꝙ si forte hec mīoris faceres
diceres ⁊ existimares sola illa ꝯtentꝰ
īmortalitate quā ipē tu ꝑ te nihil ad
intus aliūde magnis īgeniis cōsecutꝰ
es adhuc maximā ⁊ laboras cōsequi
vide ne maiorē ī errorem cadas qn.
imo ꝓspice quid tibi proponas. ⁊ ipsi
quidē cesari legimꝰ nihil magis apđ
se ꝯquestuꝫ esse nisi ꝙ filiis inops cui
orbē terrarū tantis artibꝰ tātis picul
acquisitū relinquere nesciebat. ⁊ si ne
potē hr̄et quē filii loco ꝯstituisset q si
vnicū tm̄ filiū habuisset quis dubitat
illa in eū ī excogitata audax nimium
⁊ temeraria mors penitus non fuissꝫ
vixisset longius ⁊ pleniorē īmortali
tatē adeptus esset. Adaugēt eniꝫ filii
parentū aīos ⁊ in rebꝰ maxīs efficiūt
studiosiores. Multe sunt dux magna
nime ī procreatis filiis comoditates.
Omittamꝰ dilectionē quā oēs patres
vno ore ī possidendis liberis affirmāt
ꝑmā ipm vtile discernamꝰ. Et ne in
aliis exēpla accipiamꝰ q̄ ītē accipiunt
certiora. quis est q iam te regem esse
ytalie nō dixerit nō hꝰ magni mūdi
prope monarchā affirmauerit qui ea
tēpestate natus es ī qua omnis regio
tumltu pulsa ē ⁊ armis ūdiqꝫ lacēata

potuisti hercule si filium habuisses q tuā imortalitatē in suā vitā ɔuertisset omnes populos omnes dñōs totius xpiane fidei tibi aut vi q̄ tibi ē ꝛ fuit maxia aut amore aut grā obseqntes efficere. Multi eni tuis rebus aut prodesse noluerunt aut obesse ausi sunt. quis te vnū ꝛ nō plures cognouerūt. Multi enim tibi fidē nō seruauerunt q si tibi natum vllum itellexissent postremas sortes priusq̄ tibi deficere substinere ɔstituissent. Sed cesso tibi hoc psuadere rōnibus qđ omnes verissimū oculata fide ɔspiciūt quod tu multo melius intelligis q̄ ipe dicēdo ɔsequi possim. Illud mihi apti⁹ supē vt declarē tibi quib⁹ rōnib⁹ i sobolez sit veniendū quas ꝛ si pitissimis illis meis dilectissimis p̄ceptorib⁹ Mgr̄o lucho heloculo ꝛ Johanni francisco balbo qui tue vite curā habēt notores esse non dubitē cū eos meipo qui hoc admouere audeo lōge callidiōes sciā Statui tamē cū tuā vitam intelligaz salutem esse totius ausonie q̄ oīs ad te respicit cum tuā liguriā te supstite felicissimā ꝛ reginā prouīciarū futuraz esse existimē. Cum ipe papiensis tu⁹ nesciā meā voluntatē continere que pmptissima tuis accumulādis digni tatibus ꝛ comodis est atqȝ patissima ea tibi de causis ꝛ egritudinib⁹ mulierez quibus cōceptio ipediri solet in hunc tractatulum cogere que possunt lecta ꝛ tuis phisicis leᵉ agitata iuuar ꝛ istam tam diuturnā gignēdi difficultatē āmouere q̄ tamē nihil ɔ̄spero si his illā consiliis iuueris ꝛ ātidotis q̄ meis in scriptul patam inuenies in sobolē promptura. Hoc ita mihi psuadet ꝙ ex te iā proles exorta ac genus ūde originē cepit illa tu illustrissima consors a quo vel nulle vel ranisculę inuēte sunt non pturiētes mulieres

Dii boni quāta populus tuos ytalie voluptas iuaderet si eā audierint ex duce clarissimo natā duci magnanio coplatam filiū parenti ꝛ viro p siļez enixam fluerent hoīes in gaudia dñi tuas fortūas sequētes ꝛ vrbes se ipos pre leticia non caperēt. Hostes nihil audirent lugubri⁹ nihil iutilius expectarent quos si fata sinant si q̄ apud te ex cogitant in lucem dii mittāt ipunes non preteribis suarū temeritatū Modo ille achilles comes francisc⁹ ꝛ ille Scipio nicolaus piceninus tuis castris imperent que hacten⁹ magna vi magnisqȝ igeniis substinuerunt ꝛ semp i hostes psperrime exercuerūt. Tu aūt dux gloriosissime ad id aīum ɔuertas tuū quod tibi propositum ē oro ꝛ non hoīez q̄ vt voles existimaƀ sed rem ipam si frugi censueris prosequeris. Meum volo officiū fuerit ad eam rem tuū prudentissimū igeniuz psuadere quā mihi cū multis putaui tibi etiam parenti futurā voluptuosissimā ꝛ aucturā illam imortalitatez quā iure oib⁹ mūdi rebus ꝓposuisti

Vale.

matrice

Incipit tractatus de matricibus editus per magistrum Anthonium Guaynerių artiū ac medicine doctorem egregium papiensem.

Ractat⁹ huius intētio est tam ex p̄te viri q̄ ex parte mulieris conceptionem causas impedientes curandi doctrinam dare veruʒ mulierum proprie egritudīes hoc efficiūt sepe. Eas igitur vt ꝯceptio ꝯsequat̄ amouere necesse ē quod scd̄m capitulorū ordinem qui sequitur. huius tractatus exequi te docet.

Capitulum ꝑmũ de notificatiõe matricis ⁊ significationibus ipsius.

Matrix est mẽbru3 a natura pro ꝯceptione deputatum inter vesicam ⁊ ĩtestina situm dorso sumini ac ossi lato colligatum duabus cum tunicis creatu3 q̃rum intrinseca venosa ⁊ extrinseca substantie neruee sibi ꝯcernitur ambabus vnico ⁊ cu3 collo ad extra ꝓtenso cuius orificiũ ex veris ⁊ subtilibus ligamentis ante libatiõem ꝯtextum intrinseco ori opponitur. Natura de sp̃erum ꝑpetuitate sollicita in mulieribus intrĩseca3 matricis tunicam venis ꝯteruit aquarũ orificiis ꝯgruo tp̃e menstrua q̃ a vulgo methaforice flores nũcupantur effluũt sicut enim floribus carentes arbores fructus nõ ferunt sic nec nõ mẽstruantes mulieres. Ipse virorũ ꝯpatione frigide sunt ⁊ humide multũ q̃ humiditas in eis calorem ebetat cuius cã superfluitates generantur plurime in eis q̃ matricis in venis ꝯgerũt. His cum natura grauatam se sentit per venaru3 ora ad extra pellere eas conatur quod in nãliter se hñtibus fit mense omni diuersis q̃uis in porib⁹ ⁊ hoc diuersitate lune aspectus prouẽit cui ꝓm ptolomei snĩa3 q̃rta pte sui q̃driptiti octauo ca° q̃tuor q̃rtas attribuim⁹ primo a sui apparitione ad dyacotomitatem ꝑma3 seu semi illuminatiõe3 vsq3 ꝓuẽit quã cale ⁊ hũide ꝯplonis fore experimẽto cognitum ab hac ad plenilunium scdã ꝓtingit ⁊ hec calida est ⁊ sicca.3ª fr̃a ⁊ sicca a plenilunio ad dyacotomitatem scdam vsq3 ꝑdurat ⁊ ab hac vsq3 ad solis ꝯiunctiõem q̃rta ꝑdurans frigida ⁊ humida censetur.

Hanc ob causam puelle in ꝑma adolescentiores in scdã ꝯsistentes ꝑme ĩ 3ª ⁊ alie in q̃rta q̃dra menstruantur vt plurimu3 vnde si menstruorum retentio eis ꝑt naturam affuerit ars cum naturam imitet᷑ ad ipsorũ prouocationem duabus in ꝑmis q̃rtis puellle ⁊ ad ꝯsistentiam vsq3 3aphe

narum fiet ethemiam fieri iubem⁹
ꝯsistentibus vero ad finē vsqȝ senii
in duabus q̄rtis aliis. Ideo ī vul-
gari dr̄ su ducē luna vet⁹ veteres iu
uenes noua luna requirit. Ex his
ꝫm lune etatum diuersitatem diuer
sam mulierib⁹ ꝯplexȝ attribui liquet
nam in p̄ma mēstruationis etate ca
lide dicuntur ꝛ humide eſto magis
humide. In sc̄da calide ꝛ sicce calide
tamē magis. In 3ª frigide ꝛ sicce. sic
ce q̄uis plus. In q̄rta frigide ꝛ hu
mide magis tamē humide ꝛ hoc ꝑ
accn̄s. Mulieres namqȝ caloris
defectu in ꝑte sc̄da ꝯsistentie q̄ ante
plures habundant in sup̄fluitates ꝛ
si ꝯplexionis etatiue merito ad frigidi
tatem ꝛ siccitatem declinant magis
Ea g°. de re talem etatiuā ꝯplexonem
frigidam ꝛ humidam dicim⁹. Ex
his nāqȝ cā diūsitatis t̄pis mēstrua
tionis manifestatur nobis. Men
struum q̄ sup̄fluum quoddā alimēti
qđ in alende sbaȝ nō ꝯuertitur qdaȝ
esse volūt aliud nihil. Et dicitur
menstruum a mēse ꝛ mēsis a mēne
grece qđ vt ait ysidor⁹ ethimo͞m. qn
to lūe lunā sonat. Sana nāqȝ mulier
ꝛ in etate debita exn̄s mēse mēstrua
ri debet in q̄libȝ. Nec est mēstruū
mulieris sperma vt voluerunt non
nulli. Ipsuȝ enī ē quedā hūiditas
saliualis alba ab vltimo alimento
resecata ꝛ intestinalis generata mu
lieris ad generationem deputata fi-
naliter ꝑ qđ gal. ī suo de spermate
ad ēbrionis generationē nccō effectiue
ꝯcurrere ꝓbare visus est cui⁹ oppo-
situm philosophorū princeps in de
aīalium generatiōe studuit certifica
re. Et q2 in sequentibus matricis
cōplexonem noscere ꝓutile tibi est.
Matricem calidā ex pilorū crisporū
multitudine circa ꝑdibūda ipsoruȝ

atqȝ emissione citissima cognosces
cuius mēstrua ad citrinitatem decli
nantia diem tcium nō transibūt vt
plurimuȝ venerē diligūt semē emit
tunt cito ꝛ in coitu delectant᷑ maxi
me ad tactū calide sunt. Sunt ꝛ
sitibūde atqȝ ceteris aīose magis la
bia exsiccata deferūt q̄si sp̄ velocio
ribus in motibus ac aliis in actiōib⁹
sunt qbuscūqȝ pulsus velox his est
ꝛ vrina intensa satis. ꝙ si cum hoc
hūores calidi in matrice forens ī ea
pondus ꝛ grauedinem accipiūt ma
nifeste. Frigida matrix pilorū re
tardat ortuȝ paucos ꝛ exiles emittit
Frigiditas ī ea sentitur mēstrua ad
albedinem declinātia sunt ꝛ pauca
coitum appetūt. parum semē emit-
tunt tarde ꝛ in eo delectantur modi
cū ad tactū frigide sunt ꝛ labia hūi
da fere hn̄tes sp̄ parū sitiūt sūt pul-
sillanimes ac ī motib⁹ suis qȝ ī oīb⁹
actionibus pigre. pulsus tardus est
ꝛ vrina tenuis ꝛ alba. que omnia si
fris humoribus ꝯiuncte sint cū g̃ui
tate pondus in matrice aderit. Ma
tricis siccitas ex siccitate ꝛ tenuatio
ne totius cognoscitur. vulue labia
sicca hn̄t semp̄ mēstrua emittūt pau
ca ꝛ eſto in coitu seminis fere emit-
tant nihil in eo tamē delectāt᷑ maxi
me pulsus durus est ac vrīa tenuis
Humidam matricem ex multa men
struorum fluida q̄ntitate cognosces
vulue labia humida deferūt semp̄
in coitu delectantur paruȝ ac ꝑ ha
hūdantem humiditatem viris non
sunt grate fiuntqȝ earum matrices
adeo lubrice vt semē retinere haud
q̄ant. pulsus mollis est ꝛ vrīa spissa
Ex prefatis igit᷑ signis quarūcūqȝ
matricum cōplexiōes simplices ꝯp̄-
hendes manifeste que cum insimul
ꝯiungi pn̄t frigiditas simul cum hu

miditate aut siccitate et cū his' cqꝫ caliditas ꝯposita si fuerint signa pre mixta erunt. Et cum in sequentibus hec tibi necā sint illa vene recollige. Et hec de notificatione mr̄icis ac ipsius significationibus.

Capitulum scd̄m de causis et signis tam ꝓnosticis q̄ demonstratiuis retentionis mēstruorum.

Una mulier exn̄s debita in etate mēstruata debꝫ omni mēse naturaliter qd̄ si nō fat plurimas ac diuersas vt i sequētibus apparebit ob hoc egritudines incurrit. Nota g° ꝙ cā ꝑtnāꝫ retentionis mēstruorum extrinseca et intrinseca cuꝫ humoris vicio et sine esse pōt. Ab extrinseca qd̄ a q̄qꝫ re nō nāli hūiditates ꝯsumēte ꝓuēire ꝯtingit puta ab aere calido excessiue seu frigido l' sicco. A cibo q̄qꝫ nimium calido humores ad vrente aut frō nimis ꝯgelāte vigilia nimia ieiunio supfluo seu abstinentia accidētibus anime īmoderatis ira maxime excessiua tristitia seu sollicitudīe et exercitio supfluo. ꝙ vt omnia in vnum ꝯcludam nō solum dicta ꝟm illa in causa esse pn̄t omnia que nr̄i corpis ꝯsumere humiditates sufficiunt vt ethica ptis q̄terna et ꝯsimiles ac etiā tam cronice q̄ acute egritudines omnes fluxus quoqꝫ sanguinis narium seu cꝰ uis mēbri alterius id efficere pōt. Nimia item pinguedo seu caro addita venarū ora opilans a ragadiis apātibus seu vlceribus in matrice ciccatrices exorte. Et has tāq̄ causas extrinsecas retentionis mēstruorꝫ assignamꝰ. Causis ab intrinsecis retinēt' et mēstrua sine humoris vicio vt puta a calore frigiditate seu siccitate nā colericis ipsarum ꝑ caliditatem superfluam et siccitatem attenuatis hoc accidit plerumqꝫ ac etiam ꝑ frigiditatē nimiam ac siccitatem idem melancolicis. Cum humoris vicio retētio menstruorum venit vt plurimum nam sanguis colericꝰ propt' caliditatē igrossatus venarū vias oppilādo hoc efficit sepe vt sanguis flaticꝰ siue mr̄icus frīte hūores ꝯdēsans in summa g° ꝑtnāleꝫ mēstruorū retentionē a calite frīte l' siccitate cū hūoris vicio vel sine fieri ꝯtigit. Demr̄atiā sig̃ si sine humoris vicio a frigiditate proueniat paucula menstrua aut nulla habebit cū qbus supfluitates emittet nullas d̄ coitu parum curat vrīa eius tenuis existit et alba et in matricis fūdo esto frigiditatem sentiat pondus seu aggrauaticēm pcipiet nullam. Si a caliditate sola ꝓueniat in matrice caliditatem manifestam sentiet coitum maxime appetit cuius vrina tenuis ac multuꝫ colerica erit. Siccitas vero venaruꝫ corrugās ora mēstrua detinet et tunc in matrice caliditas aut frigiditas sentitur nulla coitum parum appetit vrīa tenuis erit et clara. Et de p̄dictis oībus cōplexio totius hītudo tēpꝰ anni regimē p̄cedens regio ars et similia ꝑ indicādo te iuuabunt q̄maxime. Mēstruorum retentio hūoris sine vicio raro accidit. cum vicio plerumqꝫ puta flatis colere aut mr̄ie. Quoduis eiꝫ istorum in cā si fuerit signa hec aderūt coīa. s. aggreuatio ab ūbilico ad mr̄ie ba vsqꝫ dorsi frōtis colli ac spatularum cuꝫ dolore oculi ꝑ mr̄icis cū eorū radicibus colligantiam dolebunt cum quo sub his existētia loca liuent g̃uitas palpebrarū anchararum atqꝫ coxarum sentitur facies discolerata manet fastidium adest

stomaci cum appetitu ĩnaturali ita vt nõnulle ob hoc se pregnãtes iudicet sep. Hec igitur signa oĩuꝫ menstruorum retentioni cũ hũoris vicio erunt coĩa plus tamẽ minꝰ vel pͫ humores retenti q̃titatem. At mulier pregrãs nõ exñs in mãmillꝭ si lac habuerit ypocrate teste afforismorũ quinto mẽstruorũ retẽtiõis signũ est. Signa ꝓpa si mẽstruorum retentio a flate ꝓuenerit palpebre liuescunt ac sub tumescũt flitas in fundo matricis sentitᷣ ⁊ mẽstruorum tpe mucillaginosas supfluitates flaticas emittit. Et si coitũ appetant ꝑ matricis humorositatem parum in ipso delectantur in cuius actu hũectãtur multũ vnde ab hoc viris tales non multum grate fiũt vrĩe discolorã siue lactea ac pĩguis seu spissa erit ⁊ in septimana q̃ ꝓrũpi mẽstrua debent intenduntur hec omnia qͦd etiam in omni mẽstruorũ retentione humoris cum vicio prouenientecõe est ꝙ si certior fieri cupis etatem naturalem ꝯplorem regimen ꝑcedens regionem tẽpꝰ anni ⁊ similia ꝯsidera que si flati consenserĩt certior fies tunc. Melãcolia exñte in causa dolorem ac ventositatem in ꝓfundo matricis velut aurã sentiet. Coituꝫ q̃uis appetat In actu tamen delectatur modicum. Circa matricis orificiuꝫ stupor ⁊ ĩsensibilitas existit quedam. vrĩa obscura ẽ ⁊ liuida qñqꝫ aliqñ ꝟo tenuis ⁊ remissa cuꝫ quo si ꝯplo naturalis mlica fuerit ꝑcedens regimẽ ⁊ alia hꝰmodi humori mlico attestantᷣ mliaꝫ fore in causa iudicabis. Si colere defectu mẽstruorum retentio fuerit siccitatem duriciam calorem ac dolorem circa matricem pũgitiuũ sentiet. Coitum appetit valde ⁊ in

actu delectatur plurimũ ad emissionem spmatis venit citissime cuius cã viris g̃te tales fiũt magis labia sicca ac scissa deferunt palpebre citnescunt vrĩa russa aut subrussa erit ⁊ sibi panni et alie infectiones cutis apparent magis ꝙ si naturaliter colica fuerit vsa qꝫ cibis coleram multiplicantibus cui etiam tempus ãni regio ac silia ꝯsentiant in causa esse coleram haud dubites. Cupiens se tamẽ de his certiorem fieri pãnũ lineum subtilem menstruis si que habuerit intinctũ ⁊ in vmbra desiccatum seu leuiter lotum inspiciat cꝰ color si citrinus fuerit cãꝫ huius coleram scias si albus flegma si liuidꝰ mliam. Amplius mẽstruorum retentio si a pinguedine ꝓueniat nimia ex hĩtudine mulieris discernes Si ex siccatricibus aũt carne addita siue ex anime accidẽtibꝰ vel vigiliis ieiunio fluxu sanguinis quouis supfluo exercitio ab excessiua aeris caliditate seu frigiditate aut a qbusuis egritudinibus aliis tibi talia sp patientis narratione nota fies ⁊ hic de denĩratis signis finis esto. libꝫ nũc de ꝓsticis subiungere aliqua vrĩa egritudinis huius solutiõem ĩdemõstrat nõnũq̃ vt hituꝫ est retentioneꝫ aliqñ. Pro quo nota ꝙ vrĩa lactea ⁊ spissa aut obscura ⁊ liuida menstruorum retentiõem aut matricis dolorem denũtiat. Tenuis vero ⁊ alba russa aut subrussa ĩ ea si squamose resolutiones ⁊ nigre affuerit idem portendit cuius causa naꝫ matricis venis opilatis ad epar mã retrocedit ⁊ sic resolutiones cum vrĩa ꝯmiscentur plures ⁊ hanc ob causaꝫ liuet etiam. Cumqꝫ ex vrina cõsili sup spũaliuꝫ dispõnẽ arguere possis inter hoc ⁊ id discernere scias ĩflatõ

cum grauitate si sub vmbilico ap-
paruerit fueritqz totius grauitas cū
pectinis renum ancharū et genuum
dolore vrina vt circumstantionata
apparens sup retentionem mēstruo
rū significat his tamen nō apparen
tibus vel ex his pluribus illud certū
signum nō est vrīa, vero nigra pseue-
rans alleuiationem infirme denūcti
at mēstrua tunc prouocantur facile
Si velut lotura carnis vt contingit
nōnūq̄ aut alba subtilis valde vel
lactea spissa fuerit menstruis reten-
tis de istarum egritudinum aliqua
timendum erit vt est ydropisis po-
dogra matricis suffocatio ptisis tus
sis dolor capitis mania mlīa epylēª
palisis oculorum caligo et breuiter
de egritudinib⁹ oībus materialib⁹
que in capite venis membris nutri-
tiuis aut spūalibus fieri pñt timēdū
est cum vicio humoris pternaturaz
menstruorum retentio omniū de re
ploe egritudinum puta febriū apā-
tum nē causa esse possit. Hec āqz
solito plus coitum appetūt. Spma
eiz mulieris mēstruorū ꝑ retētionē
retentum in veneni naturam mu-
tatur quod tamq̄ nociuum expellere
appetūt naturaliter qđ nisi p coituz
fit. Pluribus ex his et maxime ex
assuetis coitum nō coeūtib⁹ suffoca
tio matricis accidit sepe ābelit⁹ āqz
difficultas. Sincopis tremor cordis
aut tale aliqđ et plurime ob hoc pre-
focate pereunt. et si viragies fuerīt
barba his nascitur in piloso loco pi-
li multiplicantur et tandem earum
forme corrumpuntur. Cūqz curam
nō recipiant moriuntur. Si flux⁹
sanguinis narium emorroydarum
aut sanguinis vomit⁹ his euenerit
dolor capitis vt ypo. affforismorum
qnta mania vel mlīa vel aliq̄ taliuz
egritudinum ob hoc gemita soluet
Mr. si ꝑ ipsius caliditatez aut na-
turalem siccitatem mēstrua nō hūe
rit in ea menstrua retīere nō dicim⁹
ymo poti⁹ mēstruis carere et sic quā
sterilitatem in ea pnosticare debes
aliud nihil. Esto ille medicine ve
rus interpres Magister meus Jaco
bus de forliuio sup pª pmi mulierē
carentem menstruis sepe cōcipe mō
strauit apte. Et adolescētiam preg
nantem que nūq̄ mēstruauerat mea
in cura habui. Aliam āqz que ptus
plures edidit nec menstrua nisi tpe
ptus videbat vnq̄. Et p hec de
causis et signis tam pnosticis q̄ de-
mōstratiuis menstruorū hic finis sit
laus deo.

Capitulum 3ᵐ đ cura retentiōis
menstruorum flate existente in cā.

Morborum cura eos causa-
rum efficientium in remo-
tiōe ostat que otrariis pbo
rū scola clamante fit. Menstruo-
rum igitur retentionis causa si extrī
seca fuerit cuius in noticiaz p patiē
tis narrationez venies res quecūqz
naturā hº effecerit ad otrariū mu
tetur deinde ad curandum malam
q̄litatem derelictam sicut fuerit pu
ta caliditatem frigiditatem aut aliā
nē put te infra docebo cum medica
mentis opportunis deueni. et si cor-
pis humiditatum cōsumptō ab egri
tudine otingat ea curata corpus re
sumatur. Pinguedo nimia cum
ieiuno abstinentia exercitio acciden
tibus aīe et aliis corpus macerātib⁹
tollatur. Opilationi ex additione
carnis causate cum describēdis īfra
succurre. Ad cicatrices ora vena
rum sigillantes curantur nūq̄ aut
difficulter de his tamen cū đ raga
diis apāāibus aut vlcerib⁹ matricis

ꝑ tractatu vero mentionem faciam.
Et sic ãmodo ad causarum intrinse
carum curam deueniens cũ illa fue
rit in causa ꝑ ncipium sumam. Ex
rerum igitur nõ naturaliũ regim ẽ
ad calidum ꝛ siccum dispõe. deĩde
ad materiam digerendam veni q̃d
sic facias. ℞ cãepitheos camedrios
origani rorismarini saluie zinzibri
calamẽti centastri thimi añ .M.i. ra
dicum brusci sꝑ agi apii petrocilii ra
phani siluestris rubee maioris vale
riane añ. ℥.i.ß. seminis iuniꝑi. ℥.iii.
seminis vrtice dauci ameos anisi ma
ratri cesti ana .℥.ß. fasceolorũ rube
orum cicerum ana. pugillum.i. cõq̃s
sentur ꝛ fiat decoctio ꝛ cum. lb.iii.
zucari syrupus aromatizans cum
optimo cinamomo ꝛ cassialignea d.
q̃ debite cocto accipe. ℥.i.ß. decoctio
nis infrascripte. ℥.iii. miscis ꝛ in po
tu pro vna vice tribue. Decoctio
sic fiat. ℞ fascolorum rubeorum ci
cerum rubeorum ana pugillum.ß. se
minis iunipi. ℥.i.ß. radicum valeria
ne radicum brusci sꝑgi raphani sil
uestris apii ꝛ petrocilii añ ℥.. came
dreos recẽtis. M.i. dauci ameos ani
si maratri añ. ʒ.ii. radicis rubee ma
ioris. ℥.i. cõq̃ssentur ꝛ fiat decoctio
cuius. ℥.iii. cum. ℥.i.ß. prescripti sy
rupi totiens dentur q̃ materiam di
gestam iudices. Cum vsitatis ma
gis potes materiã digerere esto nõ
sic ꝑꝑe vt. ℞ oximellis cõpõiti. ℥.
iii. syrupi de arthimesia. ℥.ii. aque
arthemesie aque quinq̃ radicum ca
lidarum vel alicuius ipsarum pipi
relle vel bethonice aque florũ sam
brici vel apii. ℥.iii. clarificetur ꝑ tri
bus vicibus ꝛ aromatizetur cum op
timo cinamomo ꝛ cassialignea ꝑ de
licatis ꝑ aliis xͦ nõ sic delicatis sy
rupi dosim minue nam. ℥.iiii.ß. suffi
ciunt ꝑ tribus vicibus aquas supra
sciptas addendo ꝛ da donec mãm
digestam videris. Digesta mã far
macum tale exibe q̃. ℞ cassie bñ pi
guis. ℥.i. extracte cum decoctione ca
medrios cuscute liquiritie passularũ
polipodii ꝛ capillis vene. extracta
cassia adde electuarii indi. ʒ.iii. syru
pi de radicibus siue aceto. ℥.i. ꝛ fiat
medicina q̃ si sumere respuit. ℞ pil
lularum fetidarum. ʒ.i. vel loco hui?
da puluerem istũ. ℞ turbit boni ꝛ
electi. ʒ.i. aut. ℈.iiii. zinzibri. ʒ.ß. salis
gemme. g̃.vi. zucari albi. ʒ.ii. fiat pl
uis qui cum aqua lactis caprarum
brodio pulli aut cicerum rubeorum
sumendus est vel confectionis infra
scripte a. ʒ.iii. in. iiii. tribue. ℞ rosarũ
rubearum. zinzib cinamomi. ana.
ʒ.ii. sandal' alborum ꝛ rubeorũ. ana
ʒ.i. hermodactilorũ. esule ana. ʒ.iii.
turbit. ʒ.iiii. diagridii. ʒ.ii.ß. masticis
℈.i. zucari albi. lb.i. dissoluatur zuc
carum cum aqua arthemisie ꝛ fiat
ꝯfectio in morsellis. vel talis infusio
detur que in hoc valet mirabiliter.
℞ agarici ʒ.ß. zinzib. ℈.ii. salis gem
me. ℈.ß. infundantur in aqua lactis
caprarum addendo oximellis sqlli
tici. ℥.i. horis. xii. in infusione mane
ant. Deinde expressio fortis fiat
quã ĩ potu tribue. Doses has auge ꝛ
diminue ßz q̃ tibi ꝯuenire visum fue
rit prolixus in solutiuorũ horum de
scriptione fui nimis phisicus eiꝫ qlꝫ
materiam flaticam solutiua euacuã
tia describere scit. Ad aliq̃ gͦ ap
ꝑata medicamina descendo vnũ tñ
scito purgationem vnã in casu isto
nõ sufficere vt plurimũ vnde eam
si op? fuerit reitera. Et vt videaris
facere plura solutiuorum formã va
ria puta si ꝑmo pillulas potiõeꝫ aut
aliquid exibe vice scd̃a. Purgata

materia mlr balneāda sic erit vt. ℞ sauine calamēti origani mellisse matricarie mentastri pulegii melliloti camomille.ana..M.ii celidorez peucedāi prassii absinthii ana. M.i.fol. lauri lauendule mercurialis rorismarini osimi florū sambuci ana .M. iii.altee cum radicibus.M.iiii.artemisie.M.vi.radicum valeriane.lb. ii.cōquassentur oīa simul p̄ter artemisiaz que ī vno sacculo ponatur dein omnia simul decoquantur. Talis sic balneandi modus ex his rebus sacculus vnuz impleatur sup quem ī balneo mulier sedeat ⁊ sup femur arthemisie sacculum teneat ⁊ bis in die stō ieiuno balneum intret ⁊ sm placitum p horam plus aut minus in eo stet. Lectum deinde intret ⁊ ante ⁊ retro se statim cum infrascripto vnguēto vngat qđ recipit olei d lilio olei amigdal dul. medulle cruris vituli ana.℥.i. mucillaginis altee mucillaginis fenugreci seminis lini .ana.℥.ß.cere paruz ⁊ fiat vnguētum quo vngatur ⁊c̄. Hoc facto pulueris īfrascripti coclear vnū bibat cum vino calido decoctionis rerum que cuz sirupo digestiuo bibitur . puluis talis est Accipe cinamomi electi ⁊ a cortice superiori mundi corticum cassiefistule.ana.℥ ß.cassie lignee.ʒin.croci.ʒ.i.ß. aristo^c rotūde assari calami aromatici corticum radicum capparorum costi diptani radicis tormentille radicis yreas hirigi.lacce ana.ʒ.iiii. camepitheos cadreos foliorum lauri origani polii zinzib calamenti thimi seminis leuistici seminis rute agrestis semīs daucii semīs nasturcii agrestis seminis ysopi cubebe vigelle ameas anisi maratri baccarū lauri serapini ana. ʒ.i.zucari ad pond⁹ omnium ⁊ fiat

puluis de quo detur ⁊c̄. Et si puerem recipe nequit facias sic. ℞ pulueris suprascripti sine zucaro.℥.i zucari albi.lb.ß.dissoluatur zucaruz cum decoctione rerum cū q̄ puluis bibit' sz cū aq̄ fiat deinde ↄfectiōem in morsellis faciat ex quibus.℥.ß. vice p qualz sumat bibendo post.℥.ii. vini dcoctāis rerū dictarū. Si balneum facere nō vellet aut nō posset q̄tuor manipulas decoctionis reruz balnei accipiat quas in vino buliat ⁊ bis in die loco balnei se stuphet l istarum fumum p embotū recipiat vel facias sic. ℞ amomi galbani aā ʒ.iii.assefetide .ʒ.i.ß.cōquassentur ⁊ ponantur super carbōnes ⁊ fumuz sup embotum recipiat. Ne fum⁹ tamen ad nares pueniat caue cū res existat fetidissima. Suffumigiuz de castoreo idez facit ⁊ de spolio serpentis a pp̄etate. Et post ista īmediate puluerem prescriptum bibat aut ↄfectionem accipiat bibendo de vino decoctionis rerum p̄dictarum loco pulueris aut ↄfectiōis valz puluis seminis porri.ʒ.ii.cum decoctione sepe dicta vel accipiat.ʒ.iii. vini īfusionis assari vel.ʒ.i. pulueris prassii vel tantūdez pulueris matricarie vel.ʒ.i.trocis de mirra. Idem faciūt prassii succi.℥.ii. aut rorismarini aut politrici seu rute mixte cum modico trifere magne. vel quod est in hoc casu mirabile da.℥.ii.succi radicis siluestris rafani. Et ad maiorem pfectionem extrahere hos succos potes cum vino infusionis asari vel decoctionis sepe dicte vel cum altero ex vinis istis da.ʒ.ii.pillularum infrascriptarum. ℞ fructus sauine.ʒ. iii.rute sicce.ʒ.v.semīs rute agrestis ʒ.i.ß. assefetide armoniaci rube tinctorum ana .ʒ.i.formentur pillule cū

syrupo de arthimisia et da patienti ʒ.ii. quia delicatum est vel facias sic Accipe nigelle pulverizate. ℥.ß. succi mercurialis et mellis quantum sufficit ad inspissandum fiant pillule de quibus v. omni mane cum vino decoctionis assari sorbe vel cum vino isto electuarii infrascripti. ʒ.ii. exibe. ℞ mirre castorei figie. ana. ʒ.ß. cinamomi assefetide piperis nigri fructus savine ana ʒ.ii. cum mellis quantum sufficit fiat electuarium. Hec enim post balneum stupham vel suffumigium dea menstrua provocant magnifice. His factis ut sanguis ad inferiora trahatur de saphena aut zaphenis aliquantulum flebotomia fieri facere poteris audacter vel in coxis circa partem domesticam aut sub curnatura poplitis vel sup calcaneo in pinguibus poteris apponi facere ventosas cum scarificatione.

Inferiorum quoque membrorum strictura ad hec iuvat quam maxime quam dolorosa aliquandiu maneat. Cum his quoque pessariis menstruis non effluentibus suppositoriis sive nascalibus natura iuvari poterit. Quod sic facias. ℞ tyriace fine. ʒ.ß. castorei armoniaci ana. ʒ.i. misceis et cum bombace in mercuriali succo prius intincto nascale facias quod ad coxam cum filo ligetur vel accipe succi absinthii succi rute ana partes equales pulveris mirre quantum ad inspissandum sufficit de eo in pecia ligetur rara et mulierem nascalisa vel loco mirre pone euforbii parum vel pulverem savine aut prassii et facias nascale sicut prius. Ex castoreo cum mentastro trito facere idem poteris. Et pro aliqua grossa rustica accipe ellebori albi piretri ana ʒ.iii. nigelle dyagridii ana. ʒ.i. cum succo mercurialis in panno lineo subtili nascale confice. quod si fortius adhuc. ℞ nigelle stafisagrie centauree minoris. ana ʒ.ii elbinari albi vitri salis gemme piperis nigri dyagridii ana. ℈.ii. aloes laudani galbani terbentine storacis calamite ana. ʒ.iii. ambre. ℈.i. omnia simul cum pistello calido incorporentur si per gummas expediens fuerit dein in subtili panno in mercurialis succo madefacto involue et nascale fiat.

Vel facias sic. Accipe tyriace fine. ℥ i. mirre nigelle ana. ʒ.i. et cum mercurialis succo vel cucumeris asini fac ut prius vel accipe tyriace metridati vel oppopire. ℥.i. castorei armoniaci ana. ʒ.i. ex his cum mercurialis succo nascale fit optimum. Hoc in casu ex radicibus quibusdam ad formam minuti digiti nascalia fieri solent puta ex radice rubee maioris tassibarbasse malue bismalue gladioli apii vel acori aut pro rusticis ex dorsa olei filo interposito talia ex oleo de lilio de castoreo de assa vel costo prius inungi debent deinde ex infrascriptis pulveribus aliquo aspergi ut ex pulvere asse costi castorei euforbii mirre turbit scamonee ellebori albi savine nigelle aut galbani. Nascalia ista menstrua provocant potenter. A nascalibus his discedere nescio cum imperiti his quam utuntur plurimum unum et sit finis. Accipe genciane. ʒ.ii. sevie stafizagrie coloquintide nigelle. ana. ʒ.i.ß. pulvis ex his fiat et cum succo cucumeris asinini seu mercurialis nascalia conficias quibus pro robustissimis utere in delicatis nequaquam. Libet deinceps nascalibus dimissis ad pessaria transire quibus si uti volueris Accipe succi mercurialis absinthii matricarie vel arthimesie. ℥.vi. et cum eo de quovis ex predictis pulveribus ʒ.ii. aut. iii. commisce et tepidum in matricem per siringam iniciatur. Habes

itaqꝫ in cura retentionis mēstruorū
flegmate existente in causa cuiuslibꝫ
dr̄e applicādi medicamīs modū or
dinariuꝫ. Et hec p prima lunatione
scias sufficere. Ex qbꝰ si mēstrua
educta nō fuerint sufficienter scđa ī
lunatione p̄scripta facias ordinate
a purgatione principians vbi opus
sit qꝫ; si nec ista ꝯtulerit purgatione
fl'oia ⁊ uentosis p̄termissis balnea
seu stupbas ⁊ p̄scripta alia ōni mē-
se facias ordinate donec .s. menstruo
rum depositam q̄titatē effluere nos
cis. Sꝫ ad huius capituli ꝯpletaꝫ
doctrinam habendaꝫ p̄scire te necē
est nōnulla nō minꝰ sequentibus ca
pitul' necessaria. p̄mo si dolor ardor
seu punctura ex applicatis in matri
ce medelis matrici seu collo eius in
duceretur ex infrascriptis cum aliq̊
vnctionem fieri facias . videlicet ex
amurca ol'i rosati aut violati butirū
item recens aut medulla aliqua do
lorē ardorem seu puncturam potē-
ter mitigat qꝫ si intra matricem isto
rum aliqđ affuerit ex his aliquo ma
trix pessarisetur statim. Per dies
quoqꝫ octo ante purgationis tempꝰ
medicamina incboanda sunt a leui-
oribus quoqꝫ ⁊ magis nature gra-
tis sp. Et ne tibi velut cuidaꝫ iu-
deo ribaldo ꝯtingat qui nascale qđ-
dam ⁊ credo ab effectu potēs valde
īpōi iussit quod a matrice attractuꝫ
intensos adeo dolores causauit vt
infra q̄ntum delicata mulier spiritū
reddere creatori coacta sit. cum filo
semp nascalia tua ꝯfici facias p qđ
coxe ne in matricem ingressum ha-
bere possit ꝯnectatur. Et tantum
de retentionis menstruorum cura
flegmate exn̄te in causa dictum sit.

Capitulum q̄rtum de cura retē-
tionis menstruorum si colera fuerit

Et in tantum de retentionis mēstru
orum cura ex flegmate exn̄te in cā
dictum sit. Sequatur de cura reten-
tionis mēstruorum si colera fuerit ī
causa.

Si colera in causa exn̄te mē-
struorum retentio affuerit
Totum sex rerum nō natu-
ralium regimen ad frigidum ⁊ hūi
dum declinet. ad humidum tamen
magis ⁊ vt sanguis euentetur aliq̄-
tulum fl'oiā ꝫbasilice p̄mitte ⁊ postea
ad māꝫ digerendam transiens faci-
as sic. ℞ arthimesie. M. ii capill' ve.
acetose endiᵉ scolopendrie bethoni-
ce eupathori mellisse mercurial' an̄.
M. i. q̄tuor seminum frōrum semi-
nis agnicasti seminis baucie semis
peonie seminis spagi seminis abro
tani seminis endiuie seminis basili-
conis milii solis ana. ℥ ß. radicuꝫ va
leriāe brusti spgi petrocilii apii. ana
℥. ii. iunipi fenugreci ana. ℥. i. ß. cipi
spice ana. ʒ. ii. ß. cicerum rubeorum
faseolorum rubeorum ana. pugilluꝫ
vnū ex his cōquassatis đcoctio fiat
que cuꝫ. ℔. iii. ꝫucari syrupiꝫetur cū
cinamomo optimo syrupum aroma
tiꝫabis de quo accipe. ℥. i. ß. aque en-
diuie aque cicoree aq̄ absinthii ana.
℥. i. miscis ⁊ ī potu p vna vice tbue
totiens. s. vt māꝫ digestam ꝯprehen
das vel facias sic. Esto nō sic appa-
te. ℞ syrupi acetosi siplicis. ℥. i. oxi-
mellis simplicis. ℥. ß. aque endiuie
cicoree absinthii ana. ℥. i. miscis pro
vna vice Sine vlteriori clarificacio-
ne sirupi isti satis delicati erunt. Sꝫ
si libet tamen eas tuo mō clarifica
sꝫ v̄tutis tante nō erunt. Cuꝫ ma
teriam digestaꝫ noueris. Accipe cas
sie aut manne. ℥. i. cum aqua fructu-
um aut cōi decoctione extracta adda
tur post electuarii de ꝫucaro rosata

ʒ.i.ß. confectionis hamech .ʒ.i. syrupi violati.℥.i.⁊ fiat potus quem materia digesta prebe. Aut reubarbari electi.ʒ.ii.spice.g.vi.cum optimo vino totum asperge quod in aqua lactis infunde ⁊ dum horis.xii.in infusione permanserit de his expressio fortis fiat cui manne aut cassie ut supra extracte.℥.i.adde ac syrupi violati tantundem ⁊ fiat potus.quem prescripti loco prebe pulveres pillule confectiones aque materiam coliricam evacuantes medicinas sunt communiter note brevitati itaque partens ad propria medicamina transeo. Post triduum materia purgata taliter dnām balneabis. Accipe altee cum radicibus.M.vi. arthemisie.M.iiii. florum sambuci fol. salicis foliorum violarum politrici ana.M.ii. valeriane.lb.i.fenugreci.lb.ii.seminis lini lb.i.ß.conquassentur. arthemisia vero sacculo in uno tota imponatur. Ex aliis ⁊ o decoctione facta sacculum unum alium imple super quem mulier in balneo sedeat. Arthemisie ⁊ o sacculum super femur teneat. Et si libet ab umbilico infra solum balneare se potest sero ⁊ mane more.iiiº.capitulo descripto balneum ieiuna intret. moram pro libito in eo faciat ⁊ egressa cum lectum intraverit ante ⁊ retro ex infrascripto unguento perungatur. Quod ℞ olei amigdal. dul. ℥.i.ß. medulle cruris vituli.℥.i.butiri sine sale pinguedinis galline mucillaginis fenugreci mucillaginis seminis lini.ana. ℥.ß.cere parum ⁊ unguentum fiat quod purgatur ac successive cum vino decoctionis acetose mellisse mercurial. arthemisie cicerum rubeorum faseolorum rubeorum fenugreci iunipiri radicum valeriane ⁊ seminis abrotani coclear unum pulveris infrascripti detur qui. ℞ corticum cassiefistule cipi ana.ʒ.i.ß.radicis tormentille radicis peonie cinamomi a superiori cortice mundati ana.ʒ.ii croci seminis baucie silvestris seminis peonie.ana ʒ.i.seminis agnicasti seminis apii seminis basiliconis petrocilii ⁊ mercurialis spergi quoque ac milii.sol. ana.ʒ.ß.capillis ve.politrici camomille bethonice eupatorii spicenardi squinanti lupulorum seminis endivie ana.℈.i. Ex his omnibus pulvis fiat quem ut magis gustui gratus sit cum tantundem zucari permisce ⁊ de eo coclear unum cum.℥.ii.prescripti vini modo dicto in potu tribue.quod si pulverem in confectionem facere volueris accipe pulveris huius sine zucaro.℥.i.zucari albi.lb.ß.dissolue zucarum cum decoctione rerum prescriptarum cum aqua facta ⁊ pulvere addito in morsell. confectionem facias de qua cum balneum egreditur.℥.ß.tribuatur duas.℥.prescripti vini bibendo post. Et esto pulveris.℥.i.pro.lb.i.zucari poni soleat communiter in media tamen.lb.℥.ponendo adhuc confectio erit satis delicata. Si balneum renuit cum infrascriptis mulier stuphetur. Accipe abrotani aneti arthemisie camomille gallitrici mellisse mercurialis florum sambuci ana M.i.fenugreci.ana.lb.ß. conquassatis decoctio fiat in vino cum qua loco balnei stupham bis in die faciat. Successive unctionem confectionem postea aut pulverem cum vino decoctionis prescriptarum rerum sumat.loco stuphe seu balnei infrascriptarum fumum per embotum recipere potest. ℞ seminis agnicasti.℥.i.ß. aneti.M.i. carni costi ana.℥.i.conquassentur ⁊ in vino decoctio fiat cuius fumum per embotum recipiat. Idem ex rebus stufam ingredientibus fieri consimiliter suffumigatio potest unctionem post

faciendo ſemꝑ et puluerem ⁊ ꝯfec-
tionem recipiendo. Suffumigiū
ſpolii ſerpentis vt in precedenti ca
pitulo dictuꝫ ē ad educēda mēſtrua
a ꝓpꝛietate quadam valere maxime
experimento cognituꝫ eſt. Iſtis ꝑ
tres dies cōtinuatis in q̄rto de āba-
bꝰ ꝫaphēis ſeu ex altera tm̄ fieri flo
miā iubeas vel potiꝰ hodie ab vna
⁊ cras ab alia preſtantius vel vt di-
cebatur ſup̄ in parte domeſtica coxa
rum cum ſcarificatione ventoſas ap
poni iubeas aut ſub poplite aut ſb
calcaneo nec premiſſe quoqꝫ ligatu-
re ꝯueniunt. Et ad naſcalia tranſe
unᵒ. Accipe puluerem diptani cum
q̊ ⁊ ex ſucco mercurial' arthimeſie
aut abſinthii naſcale ꝯficias quod
mulier deferat continue. Ex q̊uis
quoqꝫ infraſcriptorum puluerū cuꝫ
ſucco centrigalli mentaſtri mercuria
lis arthimeſie maiorane abſinthii:
cāedreos aut camepitheos fieri pōt
puta ex puluere boracis amomi mir
re ariſtoloᵉ rotunde calami aromati
ci gariofilorum maiorane que mira-
biliter dolorē matricis ſedat ⁊ dya
gridii cum quouis aut cum his plu
ribus naſcale ꝯficere potes. Idem
ex camepitheos cum melle aut ex
amigdalis amaris cū oleo ſuo piſtis
vel tere radices abrotani ⁊ cuꝫ mel-
le modico pl'ueris dyagridi l' elebo
ri albi naſcale conficias. Vel aliter
accipe triferam magnam ſine opio
⁊ cum modico aloes ⁊ maſticis pul-
ueris mulier naſcalizetur. vel facias
ſic. ℞ mirre calamenti mōtani añ. ʒ.
ii. rute recētis. ʒ. iii. ſauine. ʒ. vi. terāt
⁊ cum felle thauri conficiantur.
Hoc potenter mēſtrua educit vt ex
perientia noui. vel accipe ficꝰ ſiccas
pingues ſatis ⁊ de quouis preſcrip-
torum puluerem cum his incorpa ⁊

erit naſcale ſuaue. vel facias ſic. ℞
radicum rubee maioris cipi añ. ʒ. iii.
ſucci arthimeſie. ℥. ß. benedicte. ℥. vi.
incorporentur ⁊ fiāt naſcalia. Aliq
ſuppoſitoria ſeu naſcalia cum filo
appenſa talia cōficiunt. ℞ laudāi. ℥.
i. galbani ſerapini aſſefetide mirre.
ana. ℥. i. fiant cum filo ſuppoſitoria
addendo parum olei de lilio ſi opꝰ
fuerit. Multis in ꝑtibus in for-
ma ſolida electuarium de ſucco roſa
rum cum zucaro ꝯficitur ⁊ eum tūc
vt digiti formam ſuſcipiat in cāmi
lis proiiciunt ⁊ talia ſuppoſitoria fi
lo appenſa mirabiliter in hoc caſu
menſtrua ꝓuocant. Et vt in precedē
ti capitulo dictum eſt ex radicibus
quoqꝫ malue bismalue taſſibarbaſſi
gladioli accori ſiue apii. de lilii oleo
pūctis ⁊ ex pl'uere elebori albi mir
re ſcamonee aut coſti deinde aſꝑſis
ſuppoſitoria parua cū filo appenſo
ꝯfici poſſent. Deinceps naſcalibꝰ
in pace relictis ſi peſſariis vti libue
rit facias ſic. Succi mercurialis
abſinthii maiorane arthimeſie galli
trici vel mētaſtri. ℥. vi. accipias ⁊ pl-
ueris mirre. ʒ. ii. ſerapini. ℈. ii. cōmiſ-
ce vel horum loco pulueris diptāi
aut amomi appone tm̄dem vt cuiꝰ
uis alterius deſcripti ſimplicis totū
qꝫ tepidum ꝑ ſiringam in matriceꝫ
apponi iubeas. Si ex naſcalibus
ſeu peſſariis matrici ſeu collo nocu-
mentum ſequeretur aliqđ ad capitu
lum precedens recurre ⁊ ſic mēſtru
orum retentionis colere cauſa ꝓueni
entꝰs cure hic finis eſto.

Capitulum q̄ntum de cura retē-
tionis menſtruorū a mſia ꝓuēiētis.

Melancolicus humor vt āte
dictum eſt menſtrua deti-
net ſepe. Pro cuiꝰ cura
ſex rerum nō naturalium ad calidū

et humidum regimen declinet. ad
humidum tamen magis cũ ipse hu-
mor sicco q̃ frigido pticipet plus.
Ad materie deinde digõnez veniẽs
facias sic. Accipe calamenti origani
arthimesie sticados scolopendrie eu
patorii florum boraginis buglosse
violarum capill' ve. camedrios ana.
M. ß. radicum apii spagi fenniculi
corticum radicum capparorum an̄.
℥. i. liquiritie passularuz an̄. ℥. ß. fiat
decoctio in cuius fine adde epithi-
mi. ℥. i. et cum. lb. iii. zucari et aceti. ℥.
iiii. fiat syrupus aromatizatus cum
optimo cinamomo de quo accipe. ℥
i. ß. aque fumiterre aque arthimesie
aque buglosse ana. ℥. i. miscis p vna
vice et totiens infirmo tribue q̃ mã
digesta videat' vel aliter. ℞ oximell'
simplicis. ℥. ii. sirupi de radicib⁹ ace
tosi. ℥. i. miscis cum aquarum spgi
florum sambuci pipinelle ana. ℥. ii. et
p duabus vicibus sufficiet quem si
clarificare libz cum cinamomo aro-
matizetur. et totiens de eo in potu
tribue donec materia digesta appa-
reat. Quã postea isto cum solutiuo
solue. Quod ℞ capillis veneris flo-
rum boraginis buglosse violarum
florum lupulorũ sticados camedre-
os ana. M. ß. polipodii. ʒ. iii. liquirie
passularum ana. ℥. ß. cõquassentur ex
qbus decoctio fiat in cui⁹ fine adde
epithei. ℥. ß. et cum hac. ℥. i. cassie ex-
trahatur aut mãne cui hamec. ℥. i. ß.
dyasiniconis. ʒ. i. syrupi violati. ℥. i.
addatur et medicina fiat. Vel aliter
℞ mirabolanorum indorum. ℥. ß. ci
trinorum ʒ. ii. in aqua lactis caprarũ
infundantur in qua p horas. xii. in
infusione pmaneat. Ex qbus deĩde
expressio fortis fiat cum qua cassie
aut mãne. ℥. i. cum p̃dicta decoctiõe
extracte misceãtur pulueris epithei
addendo. ℈. ii. zinzib. ℈. vi. mellis ro
sati. ℥. i. et fiat potus vel. ℞. ʒ. i. pil-
lularum indarum horuz loco tribue
vel appatum ex solutiuis aliquod
vnum que. cõiter medicis nota sunt
Euacuata materia ad balneum tran
seundũ ẽ. Pro quo res pro balneo
in precedenti capitulo descriptas
accipe sed rorismarini calamẽti ori-
gani foliorum lauri lauendule ana.
℥. i. ß. addas modo manuscriptis ca-
p'lis posito mul'r balneet' vl' stuphas
seu suffumigia put ibi scribit' balnei
loco faciat Cumqz lectum intrat ex
vnguento in capitulo de cura retẽ-
tionis menstruorum a flegmate pro
uenientis descripto ante et retro pũ
gatur deinde pulueris infrascripti
cum. ℥. ii. rerum que statim scribent'
coclear vnum accipiat qui. ℥. i. reci-
pit eius pulueris qui in cura reten-
tionis menstruorum cum colera ĩ cã
describitur addendo camedreos. ʒ. i
thimi seminis leuistici semĩs ysopi
tormentille ana. ℈. ii. zucari ad pon
dus omnium fiat puluis. Res pro
vini decoctione. Accipe camedreos
recentis camepitheos florum sambu
ci florum anthos thimi mellisse mer
curialis arthimesie ana. M. ß. semĩs
iunipi et fenugreci. ana. ℥. ii. radicis
valeriãe spgi brusci fenniculi et ana
℥. i ß. sminis abrotani. ℥. ß. faseolorũ
rubeorum cicerum rubeorum ana.
pu. i. Ex his conquassatis vel ex vna
pte in vino decoctio fiat de quo cuz
pulueris prescripti cocleari vno. ℥. ii
sumat q̃ si puluerem nõ velit. ℥. i.
ↄfectionis infrascripte loco eius reci
piat. Accipe prescripti pulueris. ℥.
i. zucari dissoluti in decoctione reruz
ĩmediate pro vini decoctiõe descrip
tarum. lb. ß. fiat confectio in morsel-
lis loco ↄfectionis aut pulueris. ℥. ii

succi rorismarini bibere pōt aut tm̄ dem succi radicis raphani siluestris cum vīo decoctionis reruz pscripta- rum extracti veluti aliis in capitulis dictum est vini infusionis assari.℥. iii.sumat et qđ in omni valet retētio ne mēstruorum talia dum fiunt ex capriolis vitis nigre premitus cum nascuntur in brodio carnis aut oleo cōi ferculum fiat quod menstruorū ad eductionez preparat mirabiliter hoc in casu si nascalibus suppositoriis seu pessariis opus sit in capitulo īmediate descripto require q si forti oribus ad capitulum de cura menstruorū retentiōis a flegmate puenientis recursu; habe his pactis vt sanguis ad inferiora trahatur incidi zaphenā audacter facias tres aut q̄tuor sanguinis.℥.extrahendo tantū ac ventosis aut dolorosis ligaturis,vt in pcedentibus capitulis dictum est vtere. At si in prima lunatione ista nō sufficiant vbi opus sit purgationem in scđa reitera ad balnea vnguenta et alia successiue sm pscriptum ordinem pcedendo Et si purgatione opus non sit.℥.i.ß. syrupi in principio huius capituli dscripti cum.℥.iii.decoctionis rerum que statim scribentur sumat que sūt camedreos camep'theos flores borraginis buglosse radices valeriāe brusci spagi apii et endiuie et cicera rubea ac rubei fasioli de quolz horum parump accipe et decoctionem cum syrupo sumendam facias et de tali diebus octo ɔtinuis sumere pct. Balnea tamen stuphas seu suffumigia nō obmittas vnctione successiue ɔfectione seu puluere cum decoctione dicta vtetur Et vt sup ligaturas q̄oz dolorosas facē potes dolori q̄oz seu ardori ex pessariis seu nascalib⁹ facto vt pcedentibus ī capitulis succurre. Et sic retentionis menstruorum ab humoris vitio q̄litercūqz prouenerit curam cum ordine q̄dā habes. Ex quasi sine hūoris vitō puenerit cura patz apte. Nam si a frigiditate his vtere que in cura retentionis menstruorum pueniennentis materia euacuata describuntur Si a caliditate cum colera si a siccitate cum mlia digtis ac solutinis pt missis. Et epylogādo si sine mā a caliditate frigidis vtere si a frigiditate nimia calidis si a siccitate humidis q si pscripta tibi nota sint ad actum ista ducere scies facillime.

Et hec de retentionis menstruorū causis signis ac cura.

Capitulum sextum de causis et signis tam pronosticis q̄ demonstratiuis suffocationis matricis et de cura.

Atricis suffocatio est ipsi⁹ versus dyafragma pp fuōs ac ventosas vapores in ea corrupta ex materia genitos ascens⁹ quo fit vt pulmōe ac corde ɔpressis pro spirituum euentatione necessaria a debita dilatatione īpediuntur Cuius ex cā mulier pfocata manet et pp nocumentum cerebro ɔicatum sensu ac motu puatur ac nō nūq̄ suffocata perit vn̄ passio hec ab effectu nō minus q̄ ab accidente nomen sortita est. Huius cā sunt pt nām mēstrua detenta spma q̄qz ac hūor qlz corruptus et in matrice ɔgestus esto spma hoc ceteris efficiat frequēti⁹ Sig̃ i hac duplicia sūt q̄dā porismū actu et q̄dā porismū eū futuruz denunctiant porismi actu entis sig̃ mlr anhelitu ac pulsu puata manuz sup ventrem fixam vt matricis ascensuz prohibeat tenet curua tamē

audit intelligit q₃ palle⁹ q̄q₃ ac dil
colorata sensu ꝛ motu priuatur oī
quo ex re mortua plerumq₃ credit' ꝛ
quippe nō inuanum cum plurime
ꝑfocate pereant. S₃ laue ex floculo
ad nares posito pꝫorū relatu h° cog'
noscitur tamen id iuditiu₃ mihi fal
lax apparet cum aer astantiu₃ flatu
agitetur ꝯtinue. S₃ in loco quiel
centi fialam repletam aqua super
pectus pone aut ciatum nam stante
vita pectus dilatari ncc̄e est ꝛ sic vi
ua si fuerit agitari ꝛ ꝯmoueri aqua₃
oportet. Cum attamen ꝑ tres iam
dies naturales sic stetisse aliquā ꝯp'
tum est ꝛ deinde reuirisse citra tēp⁹
illud sepeli i eam ꝓhibe. futuru₃
paroxismum infrascripta signa aut ex
his plura aueire solēt vt capitis do
lor scotomia vertigo pullus cordis
anhelitus difficultas rōnis ꝯmixtio
ꝯturbatio intellectus. debilitas ito°
ꝛ in cruribus maxime ꝛ ab vmbili'
co dolor ad muliebria vsq₃ dolor
frequens sentitur. Hi enim fumi
putridi ad caput euntes dolorē ipi
us a c scotōia₃ seu vertiginem indu
cunt qui si spiritibus misceantur rō
nem ac intellectus ꝯturbant omne₃
q̄bus ex omnibus animali virtute
debilitata pigricia ac debilitas acci
dit in toto ꝛ in cruribus q̄maxime
ꝓ distantiam a fonte caloris maxi'
mam fum⁹ q̄q₃ ab illa mā corrup'
ta resolutus matrice₃ sursum pellit
que a dyafragma ascendens ipsum
coartat multum ꝛ si deinceps ad ca
put fumos raptum habere ꝯtingit
matricem in caput deuenisse mulie'
res non dubitant. vnde a matricis
mala dispositione vexate dolorem
aliquo in loco dum presentiāt illuc
matricem repere aiūt siue in gula ca
pite nucha alio siue quouis in loco

fumi illi perueniant cui⁹ oppōitum
si dixeris temedicu₃ stoliō ꝑdicabūt

Passio hec cu₃ epylia apoplia ac
litargia ꝯuenientiam h₃ plurimum

S₃ his signis ab epy^a discernitur
in suffocatione nisi in mortali spūa
apparet nūq̄ nam ꝑangustia spirit⁹
in pectore aut cāna pulmonis tum
agitantur ex quoru₃ agitatiōe spuā
paucula inde exoritur que v̄tutis ꝑ
habendo anhelitu conatum vltimū
oñdit ꝛ sic suffocate mortem ꝑximā
dicic i ipsa preterea mēbru₃ versus
originem nec trahitur ullum vnde
spasmus fit nullus motu tamē ꝑuat
ꝛ esto respondere nequeat vocantes
tamen intelligit ac paroxismo soluto q̄
facta sunt meminit in epylē^a ad os
humiditas a capite ꝓpulsa ꝛ ab fre'
quenti anhelitu agitata in spumā₃
conuertitur que viarum cerebri de
opilatiōe₃ ꝛ successiue paroxismi solu
ticem denuntiat. In hac preterea
cum membra versus originem con
trahuntur spasmus qō fit motu tñ
non caret omnino cum quo anhelit⁹
manet vociferantes nō audit peius
atq₃ intelligit ꝛ que in paroxismo fac
ta sunt recordatur minime. ꝛ ꝑ hec
suffocatione₃ ab epylētia discernes
v₃ cum apoplia q̄ i epylentia hec ꝑ'
ualēt omnia suffocationē ab ea disti
gues facile. Ab lytargia suffoca°
dr̄t lytargicus enim febricitat dolo
rem in vna ꝑte capitis tātum° sen'
tit cui pulsus vndosus ac magnus
inest. Suffocata vero dolorem ca
pitis sine febre patitur etq₃ spasmo
sus pulsus atq₃ rarus est. Nunc
aute₃ cognoscere tua it̄ē si passio h°
retentionis menstruorum an ꝑma
tis retenti vicō ꝓueniat. Si men
struorum patientis narratione tibi
notum fiet ꝛ si de v̄rīe significatu

ad capitulum p̄cedens recursum ha
be. Si spmatis retenti vitio hoc
fiat in venis delicata erit laute Jo
cunde at in otio viuet ɔsotio q̊qꝫ ca
ret ⁊ cum substantia tenui ac obscu
ra erit. vrina enim citrina aut subci
tra ⁊ tenuis sup humorem mlr̄cum
coīter significat qui in tali passione
dominium hꝫ Obscurus autem ī
ea ex fumo illiꝰ spmatis resoluti fit
qui cum vrina mixtus ipsius obscu
ritatem causat. Sꝫ ex humoribus
corruptis passionē illam ꝑueīre sci
as si nec mēstrua retenta fuerīt nec
ɔsotio viro caruerint. Et sic passio
nis huius demr̄atiua signa tibi pa
tent. Pronostica signa in hac pas
sione sunt facillima nam accidentia
leuia porismi breuitatem significāt
ipsorum autem intentio cū porismi
longitudine an ꝑitura sit te dubita
re facit. q si ad illud veneris vt spu
ma ad os defluat mortem ꝓximam
time ⁊ marie si spmati corrupti vi
tio ꝑuenire cognoueris. Et si tn̄
de morte hesitaueris ciatum aq̄ ple
num sup pectus qescenti in loco ap
poni facias vt dixi. Ad curaꝫ de
inceps transi. Et cum paupculā suf
focatam inueneris ne sic crudeliter
pereat succursum statim adhibe. Et
primum cum aceto ⁊ sale circa extre
ma fricationes aspe fiāt. Ligatu
re deinde dolorose successiue in pec
tine aut domestica coxarum parte
seu sub poplite ventosas sine scarifi
catione apponi iube. deinde fetida
⁊ odoratu horribilia naribus appli
ca horribilis n. odor aīalem spiritū
sopituꝫ ɔcutit at impetuose ɔmouet
q p lactos ⁊ neruos ad cerebruꝫ de
ueniens virtutem motiuaꝫ in eo eui
gilat. Et hi q̊qꝫ spūs sic impetuo
se moti cum cor attingūt virtutem
vitalem sopitam expgiscūt ⁊ de hic
furiose vt ita loquar ad matricē ve
nientes vt a dyafragmate descēdat
irritant atqꝫ vt ɔtenta in ea materia
venēosa expellatur x̄tutem expulsi
uam stimulans iuuantqꝫ. Et sic mu
lieres. i his docte oīs q̄cūqꝫ fetida
naribus applicāt statim. vt omniū
animalium incensas plūas ⁊ ꝑdi
ces maxime hoīs capillos canis q̊qꝫ
pilos ac hirci filtrum etiaꝫ ac coriū
quodlꝫ vngulas ꝑiter ac cornu qd̄
cūqꝫ. Sꝫ vt inter te ⁊ vulgares
dr̄am ponas aliq̄ vtere assa fetida
castoreo galbano serapino armonia
co ⁊ similibus. Talium enim fūi
matricem mirabiliter fugant cum
quo si sternutatiōeꝫ īduxerit nihil
supra. Et de his tuo mō ɔpōes faci
as. Ego in casu isto expertissimum
hoc inueni qd̄. ℞ castorei galbani in
aceto resoluti an̄. ℥. ß sulfuris. ℥. i. mis
ce ⁊ naribus fumū applica. Per
inferius mlr̄ pānis bene tecta ne ad
nares odor ascendat p traiectorium
cum odoriferis suffumigetur vt lau
danum alipta muscata galliamusca
ta cinamomi gariofili lignum aloes
calamus aromaticus storax calami
ta ambra ⁊ muscus valet ⁊ vltra hᵒ
odoriferum cōlꝫ. Prestantissimū
quoqꝫ ē os vulue ex aliquo odorife
ro inungere ⁊ ad ītra collum ɔfrica
tionem facere sepissime eniꝫ corrup
tum spma seu humor alius veneno
sus ex confricatione tali egreditur ⁊
p̄focata ab egritudine soluitur. Et
si p te multa ex odoriferis cōponere
possis hoc ego tamen inueni singu
lare qd̄. ℞ musci. ʒ. i. galliemuscate
ʒ. i. olei de lilio. ℥. ii. in mortario sil
agitentur. Obstitrix deīde os vulue
pungat vunctumqꝫ digituꝫ si cor
rupta fuerit q̄to plꝰ poterit īmittat

matricis collum fricatio ꝯtinue ſp̄ma eius corruptum ſeu humorem q̄uis alium venenoſum talem p fricatione3 matrix euomit. Cumq3 ſuppōi⁹ in hoc caſu preualeat ſi maritum hūerit eam ſupponat gaglarditer quia nihil ſupra ⁊ hoc i poxiſmo fienda ſunt. Extra vero ſi mē‑ſtrua retenta in cā fuerint ea ꝑut in capitulo p̄cedenti te docui ꝑuoca. ſ ex cuius doctrina cum hoc humores corrupti ſi qui fuerint digere ⁊ euacuare facias. Si vero retenti mē‑ſtrui vitio ſuffoca⁹ ꝑuenerit p̄miſſa fl'oia ⁊ humorum facta euōne vbi opus ſit ſtratum ex herbis foliis arborum frigidis ⁊ aliis ſimilib⁹ mulier ſupincūbat vt ſunt folia ſalicis vitis violarum florum nenufaris ⁊ ſimilia. ⁊ inter cetera a ꝑpate q̄dam folia agnicaſti obtimū principatum vigilia inſup exercitio abſtinētia ac ſimilibus corpus macerantibus vtatur hanc paſſionem talia ꝑfecte curant nam ſine cerere ⁊ bacho friget ven⁹. Talia deo dedicate vidue ⁊ in caſtitate viuere cupiētes obſeruare debēt. Nubiles x̄o nubant Pregnantibus hec paſſio accidit ſepe his cauſe p̄ſcripta ꝑ aborſus timorem aproximanda ſunt. ⁊ ideo īter aliq̄ ſuppoſitio principatum obtinet Et hic de p̄focatione capitulu3 finē accipiat Sequitur.

Capitulum ſeptimum de cauſis ⁊ ſignis tam ꝑnoſticis q̄ demonſtratiuis apoſtematis matricis cancri ⁊ ragadiarum.

Poſtema matricis eſt tūor in ſubſtantiam eius a q̄uis cā p̄ter naturam ꝑueniens A p̄matiua qͦ ꝯtingit ip̄m generari ſepe vt caſu pcuſſione coitu ſuꝑfluo ꝑtu īnālī difficultate pariendi aborſu ⁊ obſtetricis defectu parienti ſuccurrere neſciētis. Ab an̄te q̄q3 cauſa generatur apā ſepe tale vt ab humore q̄cūq3 in matricis ſubſtātiā p̄ternatura3 collecto ſiue q̄litate aut q̄titate peccet quod tam ſitus ratione q̄ materie diuerſitate varietate3 r̄cipit ⁊ q ppe grādē nā ex ſanguine colera flate ⁊ mſia pōt gigni idrn̄ i fundo matricis aut in laterib⁹ ſeu x̄ſus orifitium aut in orifitio aut in collo pleruntz ex quorum omniū diuerſitate variatur ⁊ cura. Attēde ergo ꝙ talium apātum demr̄atiua ſigna q̄ꝫ coīa ⁊ q̄ꝫ ꝑpa exiſtunt. Coīa dolor ac granedo in vtero ſentitur inflatur pecten rectum inteſtinum aut veſica coartatur ſic vt feces nō nūq̄ exire nequeant ⁊ vrina interdum ſtomacus plerumq3 dolet ac nauſea ſubuerſio ⁊ ſingultus ſepe fit dolet quoq3 caput ⁊ ſincipite magis ⁊ inter alia oculorum radices. Diſtinguentia vero ſigna ratione ſitus ſunt ſi in matricis fundo ipſum apā fuerit dolor a dyafragte vſq3 ad muliebria ſentitur ⁊ cum ex īſpiratione venter inferior extendatur tali ex extenſione dolor tūc augetur ꝑ quod difficultas tunc inſpirandi fit. Hac q̄ in ceteris maior. In laterib⁹ ſi fuerit aut in ipſorum altero ibi dolor aderit dolent atq3 inguina ⁊ vertebrum apāti lateris cū quo coras adeſt ḡuitas. In inferiori parte ⁊ verſus orifitium apā ſi fuerit veſica coartatur vnde vrīe fit difficultas dolor circa pectinem ⁊ pitoneon auget̄ magis. In poſtrēa pte ⁊ verſus dorſu3 apā ſi fuerit dorſu3 ac renes dolebūt ac feces ꝑ īteſtini recti coartatione3 retinēt in collo viſu ⁊ tactu diſcernitur. Quod ſi ex ſanguine gigni ꝯtingat

cum dolore pulsatiuo palpebrarum ac venarum omnium inflatione febris continua erit oculorum citrinatio ad rubedinem declinabit. Lingua nigrescit et alienatio mentis sepe fit vrina rubea erit aut subrubea per totum liuens. pulsus vero magnus plenus et vndosus. Si ex colera generabitur dolor erit pungitiuus et vene omnes que sunt sub oculis maxime citrinescunt vrina ignea et intensa valde. pulsus durus et frequens alienatio nigredo lingue vigiliarum instantia et alia atque accidentia que in ceteris erunt intensiora. Flegma febrem mitem causat et esto grauatiuus fit. non tamen intensus multum eius vrina ac discolorata valde existit pulsus mollis et inordinatus. In melanconia est febris lenta dolor mitis pondus in matrice grande. liuescunt vene omnes et saphene precipue vrina interdum subtilis ad plumbeitatem declinans non numquam tamen tenuis atque alba. pulsus inordinatus durus paruus et tardus. Ex his in omnibus complexio totius habitudo etas precedens regimen tempus anni et his similia animaduertenda sunt et humor cui assentiunt magis ille in causa erit demonstratiua hec sunt.

Pronostica autem vbicumque talia apostemata fuerint siue ex quibus materia generantur curam recipiunt difficulter. Et si in matricis fundo vt. Auicenne placuit curantur numquam. Horum causa inter egritudines acutas computantur dies itaque creticas tam indicatiuas quam radicales intende et secundum occurrentia illis in diebus honorem habere si cupis iudica. Porro apostema quodlibet aut resoluitur aut dubaletatur aut sclirotizatur vnde loci detumefactio ponderis siue grauedinis remedio. doloris febris accidentium ac aliorum quietatio. apostematis resolutionem significant. In saniem vero si mutetur febris. dolor pulsatio alia et accidentia dum generantur intenduntur omnia genita vero remittuntur que si lenis alba equalis ac boni odoris exierit salutem portendit diuersorum colorum diuerse substantie et odoris horribilis de pacientis salute te dubium faciet tales enim moriuntur vt plurimum. Si ad sclirosim permutetur preter pondus ac grauedinem accidentia quietantur alia et tunc difficulter aut numquam curantur sed in cancrum mutatur per sepe quod ex ipsius diuturnitate in tenso atque dolore et in loco caliditate extranea existente cognoscitur. Et si vlceretur humiditas acuta ad viriditatem declinans egredietur que acuitate sua interdum corrodit tantum vt in matrice venarum rumpat aliquam a qua tamen sanguis emanat purus. Et cancer quecumque siue vlceratus siue non vlceratus curatur numquam nisi in loco fuerit qui totus suis cum radicibus exturpari possit. Ragadie autem que sunt aliud nihil quam vlcera quedam parua sepe ex materie generantur malignitate ex apostemate quoque et ex causis apostema generantibus. De quarum cura tarda si fieri possit ante scita et an ad salutem vel ad mortem infirmam producere apta sint si scire cupis saniem egredientem aut virulentiam aspice et secundum illius dispositionem vt statim dictum fuit iudicium facias in his preterea apostematibus accidentia fortificari si videris frons cum sudore vocis ablatione ac frequenti sincopi hanc pauperculam morituram denunctia. Et hec de causis et signis tam pronosticis quam demonstratiuis apostematum matricis cancri quoque ac ragadiarum.

Capitulum octauum de cura apostematis

matricis calidorum q̄litercumq3 terminentur.

Rescriptis tibi notis ad apostatum calorum curam deueniam primo. Et qualiter sex rerum non naturalium regimen in tali casu disponendum sit tā q̄ medico cuilȝ notum nō inscribā Sȝ ad appatam curam deueniam solum. Calid matricis apā sanguineum aut colericū erit. In q̄rū pncipio flomiam fieri ncce ē. In sanguineo tamen q̄ in colirico fit copiosior vnde mēbus coibus euacuatis corpis si pp plenitudinem diuersionem queris basilicam inscidi pmo facias et in die scdo saphenas ābas de sanguine xo fm corpis dispōem q̄titatez extrahi facias. q si etas aut aliquod tale flomiam fieri vetat diuertere materiam mō cupias sup nates p° z ētosas cū scarificatiōe appōi iube in crastinum xo in domestica coxarum parte aut sub poplite etiā ponantur et cum scarificatione et cū in hoc casu in debite sanguinem attrahendo taliū cura īiciū potissimū sumat ī extractiōe sanguis diligē tiā appone. Deinde si ad minorandū materiam et ad appiata materie digestiua et tandem ab ipsius euacuatiua ppa venire opus sit discretioni tue hoc derelinquo ideo ad appata localia solum deuenio. In principio itaq3 renes ac partes femorales epithimentur epithimate tali q. R. succi plātaginis succi maurele ana. lb. ß. aceti. ℥. i. san. dra. boliar. aā. ℥. ß. misce vel aliter accipe aque plantaginis. lb. i. olei. rosati. ℥ iiii. boliar. ℥. i. san. dra. ℥ ß. aceti. ℥. i. ß. misce et cuȝ illorum altero loca dicta sepe epithimentur vel facias sic accipe succum plantaginis virge pastoris solatri

semp uiue endiuie et cuȝ quouis parū aceti misce et ifusas pecias tactis locis, sec applica. l meli9 Accipe olī rosati. ℥. ß. al. ℥. vi. aceti. ℥. ii. boliarmēi ℥. iii. duc ī mortario diu et dicta loca sepe pūge vel petias intus madefacias impōe. Ab intra xo corrupta si mulier fuerit accipe rosarū rubearū lentium excorticatarū plātaginis virge pastoris solatri endie ana. M. i. ad duarum vsq3 ptiū cōsumptionem decoxio fiat ex cui9. ℥. vi. matrix pessarisetur sepe valēt ad idem endiuie succi endiuie succi tepidi. ℥. vi. solatri plantaginis semp uiue ac virge pastoris. vel facias sic R. decoctionis gallarum balaustiarum lentium excorticatarum sumac rosarum et mirtillorū. ℥. vi. et fiat vt pus. Mulieri non corrupte aut pessarisari volēti ex ifrascriptis balneum ab vmbilico īfra fieri iubeas ex quibus etiam empla fieri pn̄t.
Scda aut 3a. transacta die tam pro pessariis q̄ exterius applicandis cāomillam semen lini et fenugrecum cū predictis adde tunc etiam ex camomillino oleo vnctio exterius fieri debet in statu malue bismalue cāon ille mellilοti fenugreci semis lini aā. M. i. caricarum numero. xx. fiat decoctio ī qua mulier sedeat aut ex ea mulier pessariset aut ex his ēplm fiat exterius. In declinatione accipe aque samsuci aut sisimbrii. ℥. iiii. olī d lilio aut d enula. ℥. ii. fiat pessariū Oleuȝ q̄q3 de lilio aut de enula solū pessarisatum valȝ. Vel facias sic Accipe aque sisimbrii aut samsuci. ℥ iii. pinguedinis galline aut anseris ℥. i. storacis liquide galbani ana. ʒ. i. olei de lilio aut de enula. ℥. i. fiat pessarium vel aliter accipe aque samsuci. ℥. iii. medulle cruris vituli pigue

dinis galline ana. ℥.i. storacis liqde ℥.ß. laudani ʒ.iii. liquefiant oīa simul ꝛ fiat pessarium. Vel nascale facias isto mō. Accipe laudani. ℥.ß. storacis calamite ana. ʒ.i. piguedinis anseris ʒ.ii. fiat nascale qđ etiam ex solo laudano factum in hoc casu optīe valꝫ

Hec ad apātis resolutionem fienda sunt que si tardentur ꝛ ad saniēꝫ apā deuenerit tunc aut p vesicam aut p itestīa aut p matricis os egreditur Si p vesicam ex vrina si sanies in ea pmiscetur Cognoscitur p intestina ex egōnibus ꝛ p has matricis visu. In casu primo ad vesice vlceratiōeꝫ pcauendam aque ordei cum q̄tuor seminū coīum frīgīdorū emulsione ac syrupo violato ī potu sepe tribue. In scđo hoc clistere sepe fieri iube q̄ꝫ. Rꝫ aque decoctionis ordei .lb.i. cum qua dissolue vitellos duos ouorum olei rosati. ℥ iii. mell rosati. ℥.i. ꝛ fiat clistere. Si auteꝫ p matricis os. os cum aqua mellis aut ordei pessarisatio sepe mōdificetur vel ex sero caprino cū melle rosato ꝛ est optimum Vel facias sic Accipe ysopi absinthii ana. M.i. vini albi lactis ana. lb.i. mellis rosati ℥.iiii. ad ꝯsūptionē vsqꝫ ʒ^e pti simul buliant de qua tepida pro fiēdo pessario. ℥.vi. accipias. q̄ꝫ si ex his aut q̄uis alio dolor siue ardor in matricem fiant Accipe arnoglosse solatri ana. M.i.ß. fiat decoctio de qua accipe. ℥. iiii lactis. ℥.ii. albumine oui recentis vnum diu simul agitentur ꝛ ex eo matrix pessarisetur vel ideꝫ ex amurca olei rosati ac lactis ana. ℥.iii facere poteris ꝛ talia tepida semper imponi debent. Phisicorum plurimi mundificatiuis vtuntur tātū cum ex mundificatione vlceris frequenti carnem regenerari posse sperant. Tu tamen si hoc in casu incarnatiuis vti volueris vlcē mūdificato facias sic. Rꝫ lactis vacci. ℥.vi. thuris aloes mirre boliarmeni sarcocolle corticis canne ꝯbusti cucurbite sicce ꝛ ꝯbuste ana. ℥.ß. puluis fiat cuius. ℥.ß. lacte cum predicto misce ex quo tepido pessarium mane ꝛ sero fiat. Sanie tamen in magna egrediente q̄titate sepius mundificatio ꝛ incarnatio q̄ vicibus duabꝰ in die vti necesse est. Alii sic faciunt. Accipe ceruse litargirii sanguinis draconis boliarmeni gūmi arabici ana. ℥.i. ꝯquassentur ꝛ in .lb.iii. lactis ꝛ olei rosati. ℥.vi. buliant ad ʒ^e ptis vsqꝫ ꝯsumptioneꝫ postea coletur de cuius colatura. Rꝫ. ℥.vi. ꝛ fiat pessarium. Alii in decoctione tacta cere citrine. ℥.ii. adiūgunt ꝛ tu facias si libꝫ. Ad hanc intentiōeꝫ trocisci de lꝫ arabe in potu sepe dati comedantur multum. Ex quibus oībus apātum matricis calidorum q̄licumqꝫ terminentur a pricipio ad finem vsqꝫ patet manifeste ac vlcerum quorumcumqꝫ a q̄uis causa puenerint cancrosis dūtaxat exceptis Illa enim nec alio mō q̄ dum apā in saniem mutatum est curātur. Et hoc capitulum hic finitur.

Capitulum nonū de cura apātis matricis frigidi ac apāti indurati in cancrum tamen nōdum ꝯuersi.

In curandis apātibus frigidis sm exigentiam sex rerum nō naturalium regimen tu ipse dispōe deinde ad euacuationem peccantis materie cū digtīs ac appatis solutiuis accede ꝛ curaꝫ ad localium ppam successiue. Ad sclirosim vero vt plurimum cum deueniant in approximando nimium resolutiua cautus esto ne subtili re-

ſoluto cireritirm remaneat. In principio igit̃ facias ſic. ℞ litii thuris aloes cipi acacie croci armoniaci añ. ptes equales ex ipſorum. ℥. ß. cuꝫ ſucco caulium aceti parum addito diſtempata matrix peſſariſetur. Ex his quoqꝫ empl̃m facere poteris exterius vel in lixiuio in quo parum ſalis et aceti bulierit infuſas pecias exterius applica et q̃to magis ſtatui appꝛiaueris plus debes aceti addere. q̃ ſi reſolutionem peteret in ſtatu ac declinatione. ℞ aluis ſulphuris mirre ſalis añ. ptes equales cum oleo roſarum modico aceti addito bozum. ℥. iii. i miſce ex quo peſſariũ ↄfice. Potes et infuſas petias exterius applicare. Si vero apã dubeletari cerneres. ℞ radiceꝫ lilii cepas aſſatas liãcias fermentum et ſemen lini coque piſtas et cuꝫ axxugia aut butiro empl̃m fac applicandum exterius quia et ſi eius virtus ab apãte ſatis diſtet retinẽ⁹ tamẽ calozem ac eum circa locuꝫ ↄfoztã⁹ auxilii p̃ſtabit nõ parum. Peſſariũ vero ex ſeis lini et ficuum decoctione fiat. Et qꝛ apã tale et ſi maturum ſit rumpitur nõ facile cum peſſariis adde parum fimi columbini et fermenti. Valꝫ etiam in hoc caſu ſcabioſe ſucc⁹ aut naſturcii peſſariſatus et eo magis ſi de columbino fimo ac de fermento parum addideris. Si aũt in matricis collo aut orificio apã fuerit tale cũ ferro aperiri põt facile. Apãte rupto mundificatiuis in p̃cedẽti capitulo deſcriptis vtere aliqd ſucci apii in his ſemp addendo poſtea vero in carnatiuis vt idem te docui. q̃ ſi apã in ſclirosim mutetur et cãc factum ſit nõduꝫ ab extra facias ſic Coque ficus et ĩ maturas potius de quarũ paſta. ℞. ℥. i. ß. anxugie porci maſculi yſopi humide ana. ℥. i. picis naualis cere citrine ana. ʒ. x. olei de lilio. ℥ ß. dyaquilonis ℥. ii. liquefiant omnia ſimul cũ quibus poſtea miſce pulueris radicis yreos. ʒ. iii cinerꝫ corticis ſalicis ʒ. ii. fiat cerotum qδ ſup aluta aut fuſcaneo poſſit extẽdi et exterius appone. Vel aliter Accipe olei camomillini. ℥. iii olei de ſpica. ℥ i. ß. medulle cruris vituli. ℥. i. cere q. ſ. et fac vnguentum cum quo incorpa paſte radicis yreos. ℥. i. et locus vbi duricies ſentitur vngat̃. Hoc quoqꝫ in caſu mulierem in infraſcipta decoctione ſedere iuuat multum que. ℞ camomille melliloti ana. M. i. ß. biſmalue cum radicibus. M. iiii. fenugreci ſeminis lini ana. lb. i. conquaſſentur et decoctio fiat. Ab intra. ℞ olei de lilio olei camomilli ana. ℥. ii. adipis anatis medulle cruris vituli aut potius cerui ℥. ii. bdellii in vino diſſoluti. ʒ. iii. vnum vitellum oui aſſati quibus tantum rob vini addas q̃ peſſariſa i poſſit de q̊ tepido. ℥. vi. pro vice ſufficiunt. Valet et hoc naſcale qδ. ℞ thuris armoniaci ana. ʒ. i. maſticis caſtorei ſtoracis liquide adipis anatis olei de cãomilla ana. ʒ. ii. gũi cũ melle diſſolue et naſcalia ſimul omnibus liquefactis ↄficias. Sic enĩ apã matricis frigidum curabile curatur omne.

Capitulum. x. de cura cancri matricis tam vlcerati q̃ nõ vlcerati ragadiarum ac vlcerum malignoruꝫ

Poſtema matricis durum in cancrũ ſi mutetur vlceratum ſiue nõ ypocrate teſte curatur nũq̃ palliare tamen ipſum qm̃ bonum eſt vita vt q̃diu poſſit ꝓtrabatur in nõ vlcerato vlceratiõeꝫ in vlcerato malignitatẽ ꝓ poſſe ꝓhibendo. Pro quo ſex rerũ nõ nãliũ

regimen mrie multiplicatiuum exi-
tet omne. Cum appatis qq; mē-
se omni mria pvrgetur semel nam
in hoc casu nihil supra. Smarag
dus ac saphirus delati albto in de
mineralib' teste a. tota substātia ofe-
runt maxime ac centiodia. herba ro
berti scrofularia ac ceterac vsus qq;
istorū a pprietate valet ī hoc et maxi
me ex harum decoctione vinum si
limphetur valent et fluuiales cancri
comesti et super omnia viparuz car
nes incisione qtuor digitorum a ca
pite et cauda facta p prius que sine ra
dice diptami coqtur nūq. Valz et
tyriaca et trocisci de viperis. Iu-
uat insup basilicam aut saluatellam
incidere nō nūq. Ad localia trāsi
ens vt vlceratio et augmentum ī vl
cerato prohibeatur. Accipe succū
solatri residenti facta aut aque sub-
limationis ipsi'. ℥. vi. thucie ppate
plumbe vsti ana. ʒ. i. camfore. ℈. i. in
mortario plūbi ac cum pistello plū-
beo ducantur diu ex qb' postea pes
sarium fiat. Ab extra. ℞ succi gra
norum allzelzengi. ℥. iiii. olei rosarū
℥. viii. cere citrine. ℥. vi. liquefiant si
mul cum qbus ī mortario plumbeo
hos pulueres adiunge. ℞ cerulse lote
. ℥. ii. plūbi vsti et loti thucie ppa^te
ana. ℥. i. ß. thuris. ℥. ß. eris vsti ātimōi
balaustiarum radicum celidonie san
guinis draconis chachimie argenti
pulueris vermium terrestrium. ana.
ʒ. ii. tam diu ducantur qp ad formā
vnguenti deueniant ex quo exteri'
locum punge. Vel aliter. ℞ litargi-
rum et cerulam equis ptibus et cum
oleo rosato tam diu ad solē ducatur
qp formam vnguenti suscipiat de q̄
vt prius locum vnge. De quouis
horum vnguentorum. ℥. ß. accipe et
cum succis aut aquis pdictis pessa-

rium fiat etiam si lib;. Et cū his
sepe nō vlceratus cancer ab vlcera-
tione defenditur que etiam lupaci-
tatem vlcerati cācri nō minus dese
dūt dolorem et ardorem cuz mitigēt
et malignitatire sistant. In vlcera
to tamen tale pessariu; fieri sol; qd
mire valet. Accipe herbe roberti
tapsibarbassi scabiose caprifolii ane-
ti stercoris hūani ana. ptes equales
oburantur de quorum puluere acci
pe. ʒ. iii. et cum. ℥. vi. aque solatri in
mortario plūbeo ducantur et pessari
um fiat. Ab extra vnguenta pscp
ta valent ac etiam ipsorum. ℥. ß. cum
aque solatri. ℥. vi. pessarium factum
Ex litargiro rosato oleo et aceto
solet etiam ī mortario plumbeo vn-
gentum fieri valens in casu isto quo
vt precedētib' vtedū est. Et sic patz
tā vlcerati q̄ non vlcerati matricis
cancri palliatiua cura. Cumq; ra
gadie vt dictum est q̄ vlcera quedā
parua aliud sint nihil ex apāte aut
ex causis apā inducentibus genita
si maligna fuerint aut nō maligna
ex ta; in aliis capitulis q̄ ī hoc dictis
cura clare patz. Et sic p hoc cancri ac
vlcerum matricis malignorum cu
ra finem recipit.

Capitulum. xi. de pruritu matri
cis et papisiro.

Pruritus matricis ē stimul'
qdam scalpellanti seu ofri
candi locum in quo est ap
petitum inducēs qui ab humore co
lerico baurachio seu adusto in ea pt
naturam ogesto puenit. Humor
qdem valde cellicus sua ex quadam
igneitate in se stimulante igneitates
h; acutas baurachius ℞o ex pmixtio
ne insipidi cum terreo grosso amaro
generatur. Cuius causa in humore
hic genito acuitas derelinquitur qd

aqua locum scalpellādi aut ꝯfricādi tūc appetit⁹ īsurgit. Adust⁹ aūt aut ex accidēti īn se aut p alteri⁹ admixtiōem generat. Ex accidēte in se hūorē aduri ꝯtigit vt ex caliditate ī se exn̄te nimia que qn̄q₃ ex mala toti⁹ ꝯplexiōe aut pticulariū mēbroꝝ ꝓuenit vt epatis seu venarum. Ex rerū quoq₃ calidarū acutarū aut salsarū nimio vsu. Cōtinētis ꝗ etiā supflua caliditas seu frigiditas p antiparistasim caliditatē ꝯcludēs ac accētrans hoc efficere poss₃ ꝗ vt omīa ī vnum simul colligā res quelibet nō nālis supfluam caliditatem in hūoribus valens īducere hoc idē efficere poterit. Alteri⁹ p admixtiōe₃ humoꝛ aduritur vt cum colera adusta v̄bi gr̄a flegma seu mlia sanguini ꝯmiscet tūc ei₃ cum aduredo sui ad nām trahit ꝗ acuitatē quādā pungitiuam ac stimulātē p talē admixtionem acqrit Pat₃ igit ex his qualr̄ ex materie colericitate itrocitate vel adustiōe ī ea acuitas acqrat. cui⁹ rōe punctō fit ex qua scalpellādi seu cōfricādi appetit⁹ insurgit. Et sic mā talis in matrice ꝯgesta pruritu₃ efficit. ex quo scalpellandi locum seu cōfricandi appetit⁹ fit Ex quib⁹ qd sit pruritus matricis ꝗ ei⁹ cā liquet mānifeste. Et ex cōsequēti in muliere qd priapism⁹ q ē aliud nihil q̄ īmoderat⁹ coeūdi a pmissis causis ī muliere causat⁹ nā cum stimul⁹ ille appetitū cōfricatōis īducit tūc coitum vt loc⁹ cōfricet appetūt verū ex tali cōfricatōe hūoꝛ ꝯtinue magis acuit ꝗ ad cōfricatū locū maioꝛi ī qtitate cōfluit. Vn̄ coeūdi appetit⁹ cōtinue īsurgit maioꝛ ꝗ hāc ob causam coitu pleru₃ n̄ satiat. Et hee cause tm̄ augēt iterdū vt v̄tus ꝓsternatur ꝗ sic paupcula coitu nō satiata perit.

Spma quoq₃ mulieris ex materieb⁹ pmissis ī genitū se acuitatē quādā₃ stimulatiam retinet ꝓp qd ī muliere papism⁹ causat iterdū. Habes igit tā papismi q̄ matrical pruriti⁹ causas qb⁹ notis ad sig̃ deuēi. Si ab adusto sanguie ꝓuenerit ad rubedinē q̄da₃ obscurā declinabūt mēstrua ac cause sanguinē adurere potētes pcesserūt de qb⁹ ab īfirmo studiose inuestigādū est. Idē dico de colera mlia ac flate ꝓp qd toti⁹ hītudo ꝯplo etas pcedens regimē tēp⁹ āni regio ꝗ silia tibi ꝯsiderāda erūt ꝗ cui magis assētiant humoꝛi Is in cā erit ꝗ si vrina ac pulsus ad hoc ꝯsentiāt certioꝛ tūc fies. Verū colera ēte ī cā mēstrua ad citrinitatē obscurā qūādā declīabūt In mlia ad nigredinē ꝗ ī flate ad obscurā albedinē seu fuscitatē. Cāum igit talis egritudinis demōstratiua sig̃ talr̄ inuestigāda sunt. Pronostica vero. Si hec passio diu durauerit ꝯ quacūq₃ egritudine ab adustiōe humoris venerit potēte ī toto aut ī mēbris pticularib⁹ ꝗ in matrice maxīe timēdū erit vt scabies lepra īpetigo serpigo cācer. herpestiomen⁹ ꝗ silia Nam ī tm̄ aliq̄ hūores tales īflammāt q ex his taliū egritudinū aliq̄ nascit. Interdū q₃ a ̄q ad aliq̄ talius deueniat v̄t⁹ in tm̄ ꝓsternit vt ab egritudīe victa succūbat. Si igit accidētia ꝯtinue augeant de egritudinū pdictarū aliqua aut de virtutis ꝓstratōe ꝗ successiue de mortis piculo pnosticādū erit. Accidētia vero si ꝯtinue remittāt de salute Istis ꝯgnitis deiceps ad curā accede. ꝗ vi. rerū nō nālium regimē ad frigidu₃ ꝗ humidū facias totū vt declinet. De baurachiū oē acutū ꝗ ī hūorib⁹ acuitatē īducē potēs euitādū qb₃ Deiceps toti⁹ hītudo ꝯsiderāda erit

que si sanguis dominiū iudicauerit i nigra flomia fieda ē ꝛ copiosa qdē Ceteris aūt i ꝯplexiōib⁹ ꝛ marie co lerica ex sanguis diminutōe ne egrā ad colē sup icēsiōem ducas caue. q̄ i casu flomiā dimittē forsan pstat. ꝫ poti⁹ sup nates ventosas cū scarifi catōe appōi iube. Postea vō cū ap pꝑatis digestiuis ꝛ successiue soluti uis adustam colerā euacua. ꝛ idē de mlia ꝛ flate est dō. dū in cā alterum ipoꝝū esse cognoueris ꝛ nō semꝉ solū ꝫ vbi op⁹ fuerit fiat 2ᵒ Q̄ūo aūt hoc fieri dēat practicātib⁹ cōiter no tum ē. His notis ad appata loca lia deueni. ꝙ si ad itra matricē pru rit⁹ fuerit pessariuꝫ tale fiat Quod ℞. lappacii acuti fumiterre scabiose solatri acetose marrubii penthafilo nis aā. M. i. fiat decoctō ꝯ qua ℥. vi accipe ꝛ in ea vnguēti ifra scripti. ℥. ß. dissolue ꝛ pessariū ꝯfice vnguētū sic fit. ℞. cerose litargiri aā. ℥. iii. plumbi vsti scorie argenti aā. ʒ iii. masticis olibāi ana. ʒ. i. ß. pulueriseē ꝛ i mortario cum oleo rosato ꝛ aceto albo tā diu ducāꝛ ꝙ ad formam vn guēti deueniant r ūc oleum ꝛ de hīc acetum addendo. in fine vō argēti viui cum saluia extincti adde ʒ. iii. ꝛ fiat vnguētum Vel pessariū fiat auiē. Q ꝯ ℞. folioꝝū mēte corticum ꝑnatoꝝū lentiū excorticatarū aā. M i. in vino decoquāꝛ ꝛ ex decoctiōis ei⁹. ℥. vi. pessariū fiat Ad idē aliꝛ faciebat. ℞. croci camphore ana. ℈. ß plūbi vsti ℈. i. baccarū lauri ℥. ß. olei rosati viui ana. ℥. ii. agitēꝛ simul et pessariū fiat. Ego aūt i isto casu ex lacrimis vitis factū pessariū optimū īueni ac etiā tale quod. ℞. saluie folioꝝū oliuarū stasi ʒagrie radicum lappatii ana. M. i. buliāt in aqua ex cui⁹ decoctōe pessariū fiat. Vel fa

cias sic. Accipe lactis ℥. iiii. aq̄ salse ℥. ii. mell. ℥. i. misce ꝛ pessariseꝛ mu lier. Aliq bulire faciūt lupinos in aceto ꝯquassatos ꝛ pessariuꝫ ex eo fa ciunt. Idem quoqꝫ cū succo maurelle sepe feci ꝛ est exptum. Plurimi ex herbarū frigidarū succis pessarium faciūt vt est endiuia lactuca portula ca sempuiua vermicularis acetosa ꝛ matꝛ. violarū ꝛ tu facias si libet. Si aūt in collo mṫicis aut i orificō pru ritus fuerit in quouis supra scripto rum petias imerge quas loco appli ca sepe ac de pscripto vnguēto ian gere potes qꝛ valet mirabilieer cuꝫ his deo duce prurit⁹ sedabiꝛ. Et si pscripta ad papisimū valeāt ifra scri pta tn̄ magis appata sunt. ꝛ pmū ē pessariū ex solo cicute succo factū. vꝉ cum eo ʒ. ii. stercoris muris adiūge ꝛ est exptū. Vel pessarium fiat ex succo maurelle portulace lactuce ace tose aut folioꝝum salicis de stercore muris addendo vt dictū est. Ab extra iter cetera suffumigiū ex agno casto factum mirabiliter valet ꝛ vt exptus sum odor camphore mirabi liter omnibus pualet. vel lectum ex agno casto vel verbena substerne sup quē infirma decubat. In digito ʒaphirū portare iuuat alberto teste. Alii dicūt de sardonico lapidis aut topasio seu smaragdo hūc tn̄ i coitu frāgi vidi. Per os vero deꝛ puluis nenufaris ʒ. i. cuꝫ sirupo de papauē aut cāphore. ℈. i. Lactuca ꝛ por tulaca ꝯmesta multū valet Et alii i potu succuꝫ portulace endiuie agni casti aut verbene tribuūt Et ego suc cū folioꝝū salicis exptissimū inueni. ꝙ si his ꝓ delicatis mulierib⁹ vti vo lueris hos succos iulepisare facias eos arotizando cum cāphora ꝛ. cuꝫ aqua sublimatōis herbarū pscripta

rum de eo i potu sepe tribue. Fertur etiam q radix inferior gladioli cu vio potata appetitum coeundi reo/uet. Repi qq3 q infrascripta ide faciant et puto a pprietate quada l a caliditate ipsorum caliditatem in illis adustis humoribus seu baura/chiis exterminando vel potius ven/tositatem titillantem seu stimulate3 resoluendo si ea in causa fuerit. Ista tn efficatius in viris papizantib' q mulierib' valere operi. Et sunt ista calamentum montanu Ruta nastur cium poliu3 montanu3 semen ysopi menta nepita et mentastru. Val3 etiam i isto casu plubu3 lamina sup renes deferre et in hoc tam pruritus matricis q priapismi cura finitur. Si tn pisochari3are volueris ieiu/niu et abstinentia3 iube ac vt cilicii sup carnes deferat sup stramento/rum stratu3 decubat corea3 vitet ac pro coru3 iuuenum queratsionem d venereis loqtur nuq ymo nec si fie/ri potest cogitent q vt facilius fi at circa gubernationem sue domus defatiget se oroibus diuinis insistat et vbi legere sciat siquid ocii super est sanctoru3 patrum vitas lecitet.

Et cu sine cerere et bacho frigeat venus cum pane et aqua maceratis ieiunia sepe faciat. Qd si mulier hec fecerit cert' su3 priapisabit nuq et sic habes priapismi in muliere cu/ram tam pizochariorum q cum ap/ppatis faciam.

Capitulum.xii. de emorroydib' matricis et moris ficubus clauis siue verrucis et carne addita.

Morroydis equiuocat' no/me nam in circuitu ani ab vena chili vene quiq3 ortu hntes terminantur. Cuq3 natura fetali sanguine grauatam se sentit p harum venarum seu alicui' ipsa3 u3 apertionem eum emittens se exone/rat sepe. Hinc vene ille emorroy/des dicte sunt ab emorragia grece qd latinum fluxus sanguinis sonat.

Et hanc ob causam vene omnes p quas natura facile sanguine emit/tit emorroydes nucupantur vnde tam nasi q matricis venas p quas sanguinis effluit emorroydes voca/mus. Sup emorroydales ani ve/nas excrescentie diuersarum forma/rum vt mori ficus vue verruce ac nascuntur sepe quas etia3 emorroy/des appellare ssueuim'. Et sic emor/roydis nome equocatur q3 qnq3 ve/nas qnq3 excrescentias illas impor/tat. Emorroydalibus illis excrel/centiis in matrice sepe similes illis generantur de quibus in pnti capi/tulo sermo erit. Et qa tales qnq3 mori qnq3 verruce seu claui et interdu ficus forma3 habent in rubca capi/tuli de emorroydibus matricis mo/ris ficubus clauis et addita carne po/sui vt si tibi talia curanda venerint quo in capitulo curam inuenire de/beas scias ly et tn expositiue et no co/pulatiue intelligas velis. Et si ex phabita apatu3 matricis descriptioe hec apata appellari pnt curam cum a predictis diuersa3 recipiant facere distincta capitula volui. Emorroy/des que mori seu ficus forma3 hnt ex fetali sanguine generatur verru/cales ex mlico humore cuius hnidu fere ssumptum est vesicales et vua/les ex flate vel ex flegmatico sangui/ne. Addita caro ex successione vl/cerum ragadiarum vel talius excre/uisse potuit. Excrescentias preterea tales esq3 in pfundo qnq3 in collo seu matricis orifitio nasci cotingit.

pfunde ꝫo nec ↄpꝛehendi nec curare possunt. ꝺo nec ipꝫꝛū grā ſꝫ apparentium ſoluꝫ hoc capitulum factuꝫ eſt quia tales in cura iam habui ꝑ intenſos quos cānt doloꝛes ītdum Excreſcentias igr̄ tales apparentes tactu ac viſu vel honeſtius vt dixeri ex infirme relatu ↄpꝛehēdes de q̄rū foꝛma etiam ingras ſtudioſe ꝛ talia tibi ſigna demōſtratiua erūt. Pꝛonoſtica ꝫo verruce difficulter aut nūq̄ curantur. Cetere ꝫo ſi eas in curando ſtudium appoſueris curam recipiēt. Si ab aliqua ipſarū ſanguis emanauerit fetulentus ab egritudinibus que a ſanguine mľico aut ex menſtruoꝛum retentione pꝛouenire ſolent infirmā ſe curaꝫ efficit.

Sanguis item melancolicus ſi ꝑ menſtrua tunc fluxerit abundanter infirme alleuiationeꝫ poꝛtendit. Et ſic patet quid pnoſticandum ſit.

Cura quādam in cura iam hūi q̄ in oꝛifitio exterioꝛi ficus non nullas hēbat. intenſos adeo doloꝛes cauſātes vt quieſcere poſſet haud q̄q̄. Et adhibito regiē infraſcripto deo duce ad pfectam venit curā. Ser igitur rerum nō naturaliuꝫ regimē mlie mľtiplicatiuo phibito ex ſaphenis vel ex ipſarum altera fľiam fieri iube. In ficubus tamen ꝛ moris ceteris paribus abundanteꝫ magis

Secundum quoqꝫ exigentiam. peccantem humoꝛeꝫ digeras ꝛ euacua ꝛ ſucceſſiue a locolia tranſi. Et ad mitigādos doloꝛes accipe picē hiſpanaꝫ ꝺ q̄ pulueriꝫata ī terrea ſcutella p libito pōe ſup q̄ inflāmatū ladonem guttatim fluere facias. taꝫ diu ſcilicꝫ vt pix liq̄facta ad moduꝫ vnguenti deueniat ꝛ ex eo dolentes emoꝛroydes cuius ſint foꝛme pūge Vel accipe butirū recens qꝺ ī plūbeo moꝛtario ꝛ cum piſtello plumbeo tam diu ducatur q̄ plumbi coloꝛem recipiat ꝛ ex eo vnctio fiat. mirabiliter enim talium doloꝛem ſedat. Ideꝫ faciūt petie infuſe in ſucco hħe ſācti petri ꝛ ſup loco pōite. Quod ſi doloꝛ cum ardoꝛe eſſet intenſus nimis. ℞ vnguenti populeonis. ℥. iii. croci. ʒ. ii. opii. ʒ. i. vitellū vnū oui recētis icoꝛpoꝛētur ꝛ ex eo locū dolentem punge hoc. n. vnguentuꝫ doloꝛem q̄tūcūqꝫ intenſum mitigat ac ardoꝛem repꝛimit. Talia ad ſedandum doloꝛem ſunt in hoc caſu pcipua. Sꝫ ad eas totaliter extirpandas pꝛimo ſic facias q̄to plus fieri pōt iuxta radices cuꝫ ſerico filo ligabis ꝛ ſtricte qꝺ Sic. n. p ſe cadunt ſepiſſime. Aut eas cum oleo de ſeīe lini aut de pſicoꝛum nucleis īūge ꝛ pine ↄbuſte de puluere ſup aſpge. Vel facias ſic. Accipe de coꝛtice nucis aut quercus de ſpōgia ac de ariſtologia rotunda equis ptib⁹ miſcis ꝛ in olla in furno ſimul exiccentur ꝉ ad ignem ſic q̄ pulueriꝫari poſſint ꝛ cum tali puluere locus cum melle p pus vnct⁹ aſpgatur. Tales enī excreſcentias his puluis mirabiliter deſiccat. Quod ſi foꝛtioꝛi exiccatiuo opus ſit. ℞ folioꝛum vitis muſcatelli folioꝛum fici ꝛ ficuum īmaturarum ana. M. i. viridis eris. ℥. i. ponantur ſimul in olla ꝛ tantum ī furno vel ad ignem deſiccari pmittant vt inde puluis fieri poſſit quo locus oleo de ſemine lini punctus aſpgat Et vbi talia ad reſolutionem ꝛ exiccatiōeꝫ rebellia fuerint accipe calceꝫ viuaꝫ quā cū melle impaſta ꝛ in furno exiccari pmitte tm̄ vt puluis fieri poſſit quo vt in pcedentibus vtē

Hic. n. puluis ꝛ īmediate pcedēs excreſcentias tales omnino remouꝫ

ac sine violentia additam carnez resoluit ⁊ sic isto cū regimīe excrescentias tales deo adiuuante curabis omnes. Fertur ꝗq3 ꝙ succus tapsi barbassi cum oleo de semīe lini mixtus ⁊ etiam super istas verruculas excrescentias sepe positus ōnes ꝑfecte sanat. Et in hoc huic capitulo finem imponam.

Capitulum xiii. de precipitatiōe matricis

Matricis precipitatio ē eius ꝑ casum vel ꝑcussionē aut talium aliqđ vl ꝑ ī existētē humorem seu ventositatem aut ꝑ humiditatem ligamenta relaxantez seu putrefacientem ad alteruz laterum supius seu inferius ⁊ interdum ab extra progressio. Ex đscriptione hac cause ꝑcipitationis matricis manifeste tibi fiunt nam quedaʒ extrice vt casus ꝑcussio. ꝯuis pōderis eleuatio cespitatio cursus velox aut talium aliqđ. Sup rem frigidaz diuturna sessio seu in aqua frigida longa mora aut aque frigide pota° nimia difficultas partus. Impetuosa fetus emissio aut casus aut secundine ab obstitrice violenta extractio Tussis ꝗq3 vociferatio ac vehemēs sternutatio idem sepe facit. Intrisece vt mēstruorum retentio quorū grauedine matrix interdum descendit. humor item in ea ꝯgestus cū mouetur idē efficiet. Similiter ⁊ vētositas ad alterum latus seu inferi⁹ ipsam impellēs. Quod si ob hoc tamen tractum sursum fecerit sic vt dyafragma ꝯprimat ⁊ anelitum impediat suffocationem ⁊ non precipitationem hanc ex supra tactis fore tibi notū. Hūiditas ꝑterea ligamēta relaxās seu putrefaciēs precipitatiōeʒ īducit. Et ecce tā itrisecas q̄

extrinsecas matricis ꝑcipitatōis cās ī sūma. ꝙ si alie īuēte fuerīt ad has erunt reducibiles qb⁹ derelectis ad signa deuenias. Causarum extrisecarum signa infirme relatu manifeste tibi fiunt. Intrinsecarum vo si sursum matrix nō ꝑfocans ascēdit dolor ac grauedo ab vmbilico supra sentitur. Ibidē ꝗq3 rem rotundā tactu percipies. videtur ⁊ interdum mulieri vt a manu quadam depēhēdatur sic vt cum suspiriis fere ꝑfocata maneat vertigo scotōia ac capitis dolor hoc in casu sepe fiunt. fit ⁊ aliqñ fastidium abhomīatio nausea ⁊ eructuatio ⁊ maxie in causa vētositas si fuerit cū q̄ etiā rugit⁹ ⁊ ābulatīa uētosias sentit. Ad alterū lat⁹ matrix cum precipitat dolor grauedo ⁊ inflatio ibidem ꝑcipitur quo ī casu sepe fit vt matricis os ab opposítione recta ꝯuertatur ꝙ si mulier tunc coeat in matricem spma ingredi non pōt. Ad inferiora matrix si ꝑcipitet dolores circa renes ⁊ pectinem sentiet. In pectine ꝗq3 ipa ⁊ iuxta vuluam res rotunda cum tumore ac grauitate tactu ꝑcipitur intestinum enim rectuʒ ac vesica sepe cōꝑmit sic vt egonū ⁊ vrie difficultas accidat plerūq3. Ho° ī cāu vrīa alba erit ⁊ spissa multis īfūdo cū liuentibus resolutionibus seu nigris pulsus mollis puus ac spissus ⁊ īordinatus. Quod si ligamentoruʒ mollifica° seu putrefactio fuerit sic vt ob hoc matrix descendat ⁊ exterius progrediatur hoc sine dolore fiet ac insensibiliter vt plurimuʒ. putride vo humiditates cōfue quasi a matrice egredientur ꝙ si virulēte fuerint ligamentorum corruptioneʒ denūciant. Debes ⁊ post h° totius habitudineʒ cōplōʒ ꝑcedens

regimē et talia cōsiderare hec enim pdictis si consenserint certioz multo fies. Et hec tibi demōstratiua sigū sint. Pronostica vero matrix sursū ac lateraliter si precipitauerit curatur facile. A dextra vero quātumqz noviter difficulter. Inueterata nūqū et eo magis si ppter ad extra longam morā seu quomōlibz aliter matrix putrefacta sit. quo in casu eam abscindere nec vereris iuxta sententiā bilbilil ī suo pūo ptinente ca°. xliiii. et xlviiii. Noli inquit timere si matrix egressa fuerit incidere ex ea qd putrefactum ē quia extracta fuerat et abcisa tota postq̄ corrupta fuerat et supuirit mulier. His cognitis ad curam deinceps accede. vnde ad calidum et ad siccum sex rerum nō naturalium regimen fac vt declinet

Prouocetur vomitus si fieri pōt Clisteria excarminatiua decoctione q̄ bñdictā recipiāt vbi op⁹ sit facito q. si in toto repletiōem cōprehendēs sit vt flomia necessaria forēt si sursū aut ad alterum latus pcipitatio fiat ex saphena oppositi lateris flomia fienda erit. Inferius vero vbi descensus esset cephanicarum alteram flomari iube. postea fm exigentiam cū appatis mā; digē. euacua qqz et h° fiat prout in capitulo de retentione menstruorum humoribus frigidis ī cā existentibus supra te docui. quib⁹ pactis ad localia veni. Et pmo ad superiora matrix si pcipitet cum suffumigiis ligaturis et aliis in ca° de pfocatione descriptis ad locuz ppū impellatur. In latus vero matrix si pcipitet ī opposito latere vētosa magna sine scarificatione ponatur ac in eodem ligature fiant doloröse et super illo infirma decubat. Sibi qz stomaco ieiuno cōdear vnum infrascripti pulueris cum vino calido tribuatur qui. ℞ foliorum ac baccarum lauri cornu cerui vsti ana. ʒ. ii. mirtillorum. ℈. ii. fiat puluis vel da. ʒ. ii. aristologie rotunde. Vel facias sic. Accipe nucleorum psicorum. xii. pistentur et cum his dissolue vitellum oui recentis cum quibus postea adde parum cinamomi baccarū lauri et aristologie rotūde adiūgēdo vinū cum zucro aut melle mixtum pro libito et vna bulitione totū buliat qd calidū ieiuna mulier bibat. Hoc ī doloribus matricis ac pcipitatione īueni semp efficacissimū. Si vero matrix deorsum tendat. etiam duz tamen nō fecerit suffumigia inferius fienda et odorifera superius applicanda sunt. ligature quoqz doloröse brachiis fiēde ac sup vmbilicū sine scarificatione ventosa ponenda aut in māmillarum radicibus vl versus quodlibz lat⁹ vna. In medio vero alia sic vt sup ventrē tres simul vētose sint et tam diu ista fiant donec matrix in loco ppo situata sit qd ex accidentium quietatione cognosces

Et hoc cum factum fuerit vt ibi amplius nō precipitans quiescat facias prout te īfra docebo. Si vero ad extra matrix deuenerit p clistere feces educantur primo ac vrīa euacuetur vt locum latum et nō artum matrix cum intromittitur inueniat. Quod si ipsa frigidata fuerit sic introducēda nō erit sed p p⁹ ex decoctione foliorum lauri mentastri abrotani arthimesie et similiū fomētatio calefiat deīde obstitrix ex adipe galline manus pungat. Matricem vero ex seminis citoniorū mucillagīe qua statim ex puluere infrascripto salipiset qui. ℞ acacie. ʒ. ii. mirtillorū balaustiarum rosarū rubearū. añ. ʒ. i.

Si Matrix deorsum tendat.

d ...

pinee obuste cornu cerui vsti ana.ʒ.i.ß.fiat puluis. Salipisata matrice cum eleuatis cruribus infirma resupina iaceat. Obstitrix autem matricem tunc suauiter intromittat quo facto crura patiens extendat et resupina decubat deinde sup sumen sine scarificatione ventosa magna ponat naribus semp odoriferum aliquod teneat. Et inferius aliquod ex infra scriptis suffumigiis applica qd ex stercore thauri aut bouis efficacissimum semp inuentum est vel ex colofonia mastice et assa fetida aut ex diptanio in aceto decocto vel ex colofonia et ypoquistidos. Vel facias sic et est expertum Accipe acacie psidie balaustiarum radicum bistorte gallarum nucum cipressi mirtillorum vel foliorum eius ana.℥.ß. masticis olibani ana.ʒ.iii.asse fetide.℥.i.conquassentur et coclear vnum sup carbones accensos pone et p embotum fac fumum intr vt fumat ipsa taliter tecta ne quouismodo ad nares alicuius illorum fumus ascendat pp quod odoriferum sp aliquid odoret. His factis vulua et collum matricis ex decoctione infra scripta fomentetur que. ℞ mirtillorum.M.i.rosarum rubearum glandium balaustiarum acacie ana.M.ß.conquassentur et decoctio fiat i vino stiptico et successiue fomentatio ex ea tepida et postea ex prescripto puluere salipisatio. Hoc facto cum nastali infrascripto core alligato nastalisetur qd. ℞ asse fetide.℥.i. masticis.ʒ.ii.mirti seminis thuris gallarum nucum cipressi ana ʒ.i.ß.cum oleo mirtillino nastalia filo appensa fiant et in pecia rara ligetur et mulier nastalisetur. Talis ordo tam introducendo q cum introducta fuerit obseruandus est. Aliter et cum aliis matrix introducitur. Alleum bene pista dissolue sic vt fluidum et non spissum remaneat.ex hoc tepido egressa matrix fomentetur deinde cum infrascripto puluere salipisata itromittatur q.℞ pinee obuste cornu cerui vsti thuris matricis omnium puluerisatorum ana.℥.i. Matrice itroducta sup femur ventosa ponatur et alia que in prima reductione facta sunt ordinate fiant omnia. Nonnulli dicunt q vrtica recens contrita et sup ventrem emplastrata ad intra matricem trahit. Alii introducta matrice eius collum ac vuluam ex ea emplastrant et vt suffumigia dicta ad eam debite locandam valeas.modus auicenne talis est.Lanam succidam leuem valde et bene carpinatam accipe quam matrici vt adhereat appone quod si nequid.matricem ipsam ex seminis citoniorum mucillagine vel ex altea prescripta in rustica maxime illinias sic vt lana tamen adhereat. Lanam quoque aliam vt succo prunellorum siluestrium aut in vino stiptico decoctionis rosarum mirtillorum sumac acacie et ypoquistidos infusam habeas quam circa os inuolue demum manibus adipe galline punctis obstitrix infirma et supina ac cum eleuatis cruribus situata matricem suauiter itroducat deinde lanam aliam in aceto infusam et expressam.vulue applica. His pactis mulier cruribus adunatis extendat se et sup dorsum iaceat. Et hic est auicenne modus quem si feceris ea introducta ventosam et alia modo dicto p ordinem facito. Restat nunc matrice introducta et in eius loco situata modum scribere p quem tali in loco sine precipitatione conseruetur introducta matrice et aliis remediis ordinate factis per diem

naturalem in situ illo infirma pma neat deinde ab vmbilico īfra ī īfra scripto balneo sedeat q. ℞ rosarū rubearū mirtillorū sumac foliorū mespilorum sorbellarum corticum qrc glandium origani saluie rute gsolide maioris ana. M.i. conquassentur q in aqua pluuiali aut in aqua ferrariorū decoctio fiat ī qua mulier ad minus p horaz sedeat deinde. ℞ rute arthimesie aā. M.ß. castorei.ʒ.ii. cōquassentur q buliant in vino de q̄ cum.ʒ.ii. metridati egresse a balneo mulieri in potu tribue. vulua ex decoctione que mirtillos rosas ac glādes in vino facta recipit fomentur. Et cum pscripto puluere qui acaciā in primis recipit salipisetur vl ex eo qui pineam cōbustaz cornu cerui th ac masticem recipit. Salipisatiōe facta nasale prescriptum quod assā fetidam recipit imponatur. venter autem ex armoniaco in succo absinthii dissoluto illimat ventosas que in radicibus mamillarum si libz appone. Regimen tale p vies nouē obseruetur deinde. ℞ thuris masticis oppoponacis terbentine galbani serapini rasine pini storacis liquide colophonie ana.ʒ.ii. cere citrine.ʒ.iii fiat cerotum quod sup rotūdo corio extendatur q tale super femur p dies plurimos portet vel facias sic. ℞ galbani.℥.ß. galliemuscate.ʒ.i garioffilorum.ʒ.ß. fiat cerotuz quod vz vt pcedēs. precipitatiōi matricis relaxata aut paliticata ligamēta seu quis mō alia ab cā frigida pueniente curationis pscriptus modus cueniens est āuisatus tamen esto q humoribus frigidis mucillaginosis existentibus in causa mulierez ni bene purgatam tenueris ac conuenienti cum regimine dietatam curabitur nūq̄

pcipitationi ptcrea ex ventositate seu alia frigida causa quouismodo pueniente matrice nō egrediente factis euacuatiōibus debitis infrascripte vnctiones sup ventrem mirabiliter valent q matricem in pro pio loco situant ac eam firmam detinent. Primum est vnctio ex oleo de lilio gpōito facta. Vnguentum itez īfrascriptum quod. ℞ olei nucum.℥.iii. semis lappacii acuti.℥.i. thuris masticis cornu cerui vsti pinee cōbuste. ana.ʒ.ii. cere qd sufficit fiat vnguētū Vel facias sic. ℞ olei de lilio.℥.iiii. mellis.℥.ii. pulueris cimini.℥.i. siml buliant q de his calidis vnctio fiat q̄ ventositate existente in causa maxime vz. Ad idem emplm ex succo rute cum ordei farina factum. Alii ad matricis pcipitationem lanaz succidam cum aceto forti bulitaz ac calidam q expressam ventri applicāt aut saccellum furfuris torrefacti. Nōnulli quoqz ex ruta arthimesia ac saturegia in vino decoctis saccellum faciunt. quē sic calidū sup ventrem apponūt. Et ego ex mentastro sup latere calido vino aspso saccellum calefactum in hoc cāu inuēi efficacissimuz. Si xo matrix p ptus difficultatem casum pcussiōez grauis oneris eleuatiōem saltuz aūt talium aliqd ad extra precipitauerit mō pscripto introducenda est ac vētose fomentatio salipisatio balneuz q alia vt prius ordinate fienda sunt q si ex ligamētorum putrefactione matrix egressa fuerit introduci si poterit illis postea vtere que in cura vlcerum matricis superius dicta sunt. Si vero putrefacta curam cum recipere possit nūq̄ eam documento bilbil audacter īcide. Et hec de pcipitatiōis matricis cura.

Cam̄ decimū quartū de humiditatib⁹ matricis.

Ulte superflue humiditates in venis matricis ac in mēbris aliis a matrice generantur sepissime quas natura tāq̄ per locū sibi magis couenientem per matricē expellit iterdū nā due vene magne chilis .s. et porte seu vētrem habētis in venas plurimas graciles ac subtiles ad matricē tēdētes ramificāt. Hec autē cū nutrimēto quā debeant repleātur magis ipsarū ppē frigiditatem digeri non potest ꝛ sic superfluitates ille per venas ipsas ad matricē si puenerit p eā ad extra mandantur que cū diuersorū colorū sint si albe alba mēstrua nūcupātur citrine citrina ꝛ sic de aliis. Harū superfluitatū causa est matricis seu epatis seu mēbri alteri⁹ seu virtutis digestiue toti⁹ debilitatō ꝑ qđ i debitū nutrimētū sāguinē couertē nō potest ꝛ sic ī matricis venis seu stomacho epate aut alio quouis mēbro seu in toto cōgestis natura p mricē tāq̄ p locū ꝑ tūc cōueiētē sibi magis eas expellit absq̧ vlla grauedie siñ alia passiōe vt plurimū. An sanguinee. flegmatice. colerice aut melācolice fuerit. ex earū color ꝯgnosces. nā si albe flātice. citrine. colerice. rubee sanguinee ꝛ fusce seu nigre mlīce erūt qđ ex ipsarū īspectōe aut ifirme narratōe ꝯphendes. ꝛ hec tibi signa demōstratia sint. Pronostica signa supfluitates ille ñ curāt facile. ꝛ esto ipsarū expulsio mulierib⁹ putil sepe sit cum tñ in corpe illo pter naturaȝ generet eas nō hr̄e bonū esset. nā he ī matrice stomaco epate aut mēbro alio seu ī toto digestiue debilitatem arguūt. cū ex mēbrorū taliū seu toti⁹ mala dispositōne ꝯphendes ꝛ sic aliq̄ in mēbro illo aut in toto egritudinē futurā pnosticari poteris puta ydropem vel aliam vitio digestiue puenietē. Quātum ad curaȝ ītrū sex nō nāliū regimē ad calidū ꝛ siccum flegma. si in cā fuerit faciat vt declinet. Si colera ad frigidū ꝛ siccum. Si mlīa ad caliditatē ꝛ humiditatē tpatam. ꝛ si sanguis ad siccitatē ꝛ caliditatē tpatā. Ex qbus cia sicca magis q̄ humida ꝯuenire liquet māifeste. ꝛ sup oīa ieiunio et abstinētia ac exercitio ꝛ añq̄ surgat fricatōib⁹ vti putile est. Ad medicinalia transeūdo humor peccans cū appatis educat. flomiā vbi op⁹ fuerit ꝑmittēdo. Et cuȝ ꝯfectōib⁹ eiūs pulverib⁹ vnguētis ꝛ cū similib⁹ digestiua peccātis mēbri vel toti⁹ ꝑȝ exigentiā ꝯportet. qb⁹ factis ad appata veniēdo cornu cerui cū acacia ꝛ dragaganto stomaco vacuo trib⁹ vicibus cū vino bibitū hanc passionem curare affirmāt aliq. ꝛ breuiter qđlis īfra scriptorȝ simpliciū ieiuno stomaco cum vino bibitum huic passioni iuuamentā mirabile ꝑstat vt spica nardii que hoc a ꝓpetate quadā fcīt Stella terre ꝛ est lapis solis gypso coagulū leporis cornu cerui vstum ac lotuȝ. semen papaueris nigri rose rube sumac nenufar ꝛ berberis. Ex horū ei quolibȝ vel ex his pluribus puluerē ꝯficē potes aut ꝯfectōeȝ ꝑm q̄ magis tibi delicatū ac magis conueniens apparebit. Nascalia quoq̧ ī hoc caū maxīe ꝯueniūt que ex infra scriptis facta expimēto maxīe valē ꝯptū ē vt est acetosa virga pastoris foliis oliue ꝛ maxīe siluestris solatro ꝛ sp viua. Ex quolibet vel his pluribus ꝯtritis nascale facē potes. vel succū ex his extrahe ꝛ cum ī mersa lana nascale ꝯficias. Horū quoq̧

pulueres cũ aliquo ex p̄sciptis succo ad ꝯficiẽda nascalia efficacissima sũt vt glandiũ litii corticis olib ii sterco ris canis cũ olibão. cineris ligni tha marisci coaguli leporis ⁊ erugĩs fer ri Ex his tuo modo nascalia confice Nam flomia aut purgatione semel facta ⁊ vbi op⁹ sit r̄iterata si ĩ ceteris mulier bñ guberneť a matrice oẽm emanãtẽ hũiditatẽ p̄scripta tollũt ĩ dubie. ferũt ⁊ alii ꝙ si tibie ac totuꝫ corp⁹ ex oleo de enulo in quo piretrum piper ⁊ squinãtum cocta fuerit p dies aliquot ꝯfricando pungatur hũiditates he oĩno resoluũť Balnea suffimigia ⁊ alia mľta ĩ hoc cañ fiẽi solent que ad capľm de difficultate ĩpregnatõis reseruo. Capitulũ eiꝫ h⁹ cũ illo affinitatẽ quãdã hꝫ. nã hũiditates iste semeꝫ corrũpendo ad ipm lubricare faciẽdo ꝯceptõem ĩpediũt

Ob has mulieres ĩmũde fiunt ⁊ maritis p ꝯñs nõ bñ grate ⁊ sic ob h⁹ ꝯceptõ multiplr̄ impediť. Tu igiť harũ curam pfectã ac ꝯpletã deside rans ad capľm illud r̄cursum hẽs ⁊ p hoc finem huic impono.

Caᵐ decimũ qntũ de causis ⁊ signis tã ꝑnosticis q̃ demõstratiuis supflẽ tium mẽstruorum.

Menstrua nõ min⁹ p̄ter nãꝫ fluere pñt q̃ retineri ⁊ tam ex hoc q̃ ex illo egritudines originem trahũt plurime ypocrate affo. qnta teste. Mẽstruis inqt pluri bus veniẽtib⁹ accidũt egritudines ⁊ nõ veniẽtib⁹ a matrice accidũt egri tudines. Cũqꝫ supra de mẽstruoruꝫ retẽtõe ⁊ in p̄cedenti de hũiditatib⁹ mr̄icis quas mulieres falsa mẽstrua appellãt mẽtio facta sit de ferisqꝫ su pfluũt ĩterdum mẽstruis hoc ĩ caplo facẽ narratiõem libet. Scito igiť ꝙ mulier sana ĩ etate debita existẽs lunatõe qualibet mẽstruari dẽt na turaliter. Et mẽstruatõis tempus a 3° ad octauũ vsqꝫ diem ꝑ ꝯpletõnũ ac toti⁹ hĩtudĩs varietatẽ durat cõi ter. Qd si citra aut vltra descriptuꝫ tẽp⁹ mẽstrua defluxerit p̄ter naturã fluxum talem appellam⁹ cõiter de quo in pñti termo sit. ⁊ cã tã ĩtrĩseca q̃ extrĩseca esse põt. Extrĩseca qdẽ vt ruptuta vene ĩ collo vel ad ĩtra mr̄i cẽ exñtis a saltu pcussiõe casu onẽis sue ñ ꝓportõalis ꝟtuti leuatõe a vi rili virga furibũde ĩgrediẽte ⁊ p̄ma gnitudine venaꝫ disrũpente vel ab aliq̃ talium ꝓueniens aborsus quoꝫ ptus innaturalis vulnera corrosiua vlcera ac matticis emorroydes ĩ cã esse possunt quas ĩ pregnãte fluẽ oĩ mẽse iam vidi ⁊ hec. nisi ĩmoderate fuerint fetus debilitatẽ nõ ꝯsequiť. Intrĩseca cã virtutis aut sanguĩs vi tio ꝓuenit. virtutis quidem qꝛ fortis existẽs sanguinẽ qualitate aut quãti tate peccãtẽ expellit ⁊ debilis cũ san guine ꝯtinẽ nequit. Sanguis cã fit qꝛ in quali aut ĩ quãto aut ĩ vtroqꝫ peccet. In quali vt caliditate nimia. aut acuitate mordicatiua ⁊ corrosi ua vľ subtilitate aut liq̃ditate nimia In quãto vẽo cũ ꝑ ocium cibi ⁊ po tus leticiam deliciaꝫ ⁊ siľia laudabi lis sanguis in quãtitate abundat ni mia. in vtroqꝫ sanguinẽ ꝯtingit pec care sepe vt ĩtuẽti pꝫ ⁊ he ĩ summa mẽstruorum fluxus cause sunt. Si fuerit ꝑ vene rupturã casu saltu p cussiõe vľ ab aliqua cã alia p̄mitia ꝓ uenientẽ patiẽtis iudicio sciť cum q̃ sanguis ꝯtinue egrediť ⁊ ĩmodẽate qdem in p̄ncipio cũ colore ꝓpo. in ꝓ cessu vero qñqꝫ terrens qñqꝫ sanio sus egrediť. Si eĩm ĩ matrice aliquã diu teneať coagulat⁹ ⁊ coloris terrei egrediť. Si diuti⁹ in saniem tũc con

ũtit᷑ ac ſanioſ⁹ erit idẽ q̃q; ſepe fit ſi ex tali ruptura ĩ m̃rice vlc⁹ generet᷑ Aborſus aũt aut pt⁹ difficultas ĩ cã ſi fuerĩt ſatis nõ ſe faciũt cũ q̃ dolor ãguſtia ⁊ a⁹ ĩ aborſu aut pt⁹ difficultate ſolita cuenire ſe tibi patẽter offerẽt. ſi ꝑ ragadias aut vlcẽra piodice ſanioſ⁹ ſanguis emanat. Ab ragadiis piodice quoq; clar⁹ ⁊ abſq; dolore ſanguis erit. Virt⁹ fortis peccantẽ qualitate aut quãtitatẽ ſanguinem patiẽtis cum alleuiatõe mãdat. quale eĩm ⁊ quãtũ oꝛtũc euacuat᷑. Defcũ vero vtutis ꝯtẽtie guttatim paulatim ac iordinate ſatis fluit iceſſant᷑ tñ cũ ero mulier diſcolorata erit et macilenta ac ei⁹ ꝑ debilitatẽ paſſibilis facile. Sanguis ſuo ĩ colore naturaliter manet cũ quo ĩ egreſſu anguſtiã a ſurã neq; ad vſtionem facit vllã. Si vero ab ſanguĩs caliditate aut acuitate mordicatĩa ac corroſiua ꝓuenẽit ĩ eritu ardor mordicatõ ac punctura ĩ matricis orificio ſentitur quedã ac ꝑ atiẽtis ſitibũda e ñtil ſciſſuras quaſdã ĩ gingiuis ⁊ labiis etiã ⁊ ĩ ſup iori maxĩe hñt ſolʒ. Tales ei a fumis ſiccis ſupi⁹ aſcẽdentib⁹ ꝓcreãt᷑. In mãmillarũ quoq; caplis ꝑ matricis colligãtiã dolorẽ ac pũcturã ſentiũt ⁊ ſanguis croci⁹ niger tũc vel igni⁹ erñs eſto ĩpetuoſe mag̃ tñ ĩ qtitate nõ expellit᷑. Si vero ꝑ ſubtilitatẽ tenuis ac clar⁹ erñs parũ de eo egredit᷑ ac paulatĩe. q. ſi cũ calore fuerit in matrice calorẽ ſentiet cum quo caliditatis ſigna alia adherunt Et ſi cũ frigore frig⁹ nẽ. Si ꝑ liqditatẽ ſanguis aquoſus ⁊ fluuid⁹ erit mulier humide hitudĩs digeſtionis atq; debilis. qꝺ ex habũdãtia mltaꝝ hũiditatũ vẽtoſitatũ ĩ ea q̃ generabunt᷑ ſcias. q. ſi de ſanguĩs qualitate iudiciũ certi⁹ hñri optas pãnũ lineũ mẽſtruis ĩtictũ ac leuiter lotũ rſpice cui⁹ ſi color ad rubedinẽ vergat ſanguis. ſi ad citrinitatẽ colera. ſi ad albũ flegma. ⁊ ſi ad liuidũ ſiue nigrũ mẽlia ĩ cã erit ⁊ talia tibi demõſtratiua ſigna ſunt. pnoſtica. ſi flur⁹ talis bona fuẽit cũ tollerãtia ac qũ ĩ leuitas iocũditas ac qes ſeqt᷑ et vtutis fortitudĩe hoc ꝯuenire nũtia quo in caũ nĩme rſtringẽd⁹ erit. Si vero fluxũ talẽ nõ bñ tollerãt ni reſtrĩgat᷑ ad febres colericas itẽſiuas eas talis fluxus ducit ſepiſſime. qꝺ fit qꝛ euacuato ſanguĩe ebulit ac effrenitat colera cui⁹ ſanguis frenũ exiſtit. Cũq; calor nãlis ſanguĩe pabulet᷑ ſi fluxus ſupfluat calor ip̃e ꝯſumit᷑ ex q̃ toti⁹ ĩfrigidatõ ac mẽbrorũ oĩm virtutis nãlis debilitatõ ſequit᷑ ⁊ ſic appetitus ſopit᷑ ⁊ tã mẽbrorũ aliorũ q̃ ſtomaci ⁊ epatis digeſtia diminuit᷑ ꝑ qꝺ ad egritudines ꝯſumptias vt eſt ſenectutis ethica nẽ deueniunt ſepe caſſetice quoq; fiũt ſepiſſime ⁊ tãdẽ ydropice facte piũt qꝺ ĩ hoc caũ plerũq; vidi. Mẽſtruorũ fluxus q̃ hora qua luna ſeu ſol eclipſat᷑ accidit curat᷑ nũq̃ apulio platonico teſte ⁊ ſic ĩ ſumma mẽſtruorum fluxus cãs ac ſig̃ tã ꝓnoſtica q̃ demõſtratĩa habes que huic caplo finem imponunt

Cam xvi. de approximãdis ab intra vt cura ſupfluitatis mẽſtruorũ ab emorroydib⁹ matricis ꝓueniẽtis ſeu ruptura vene frigida a cã ꝑmitiua ſeu a mordicatõne vt ſanguĩs acuitate queuiſmõ caliditate durãte.

V Iſum eſt qualr̃ mẽſtruorũ fluxus ꝑ matricis vlcera aut ragadias ꝓuenir̃ poſſit ⁊ de his ſupra tibi cura nota ẽ cãri quoq; põt ab emorroydib⁹ ſeu rupptura vene t⁹ a cã ꝑmitia fcã q̃ mordicatĩa ſanguĩs acuitate caliditate

qᵱ duissimō durante. Et de his curā in pn̄ti ponere deo adiuuāte disposui. uerū cū hoc ī casu nō nulla ab intra et quedā ab extra approximanda ue niant sex rerū non nālīū sub ᵱpēdio regimīe posito de ab intra approximādis ī hoc caᵒ doctrinā inscribam.

Sex igit̄ rerū n̄ naturaliū rgimē ingrossatiuū sanguinis adhibeas ad frigidū et siccū ipsum declinare faciendo. Et sic ī cibo lac cū ignito ferro seu lapidibus fluuialibus coctū conuenit ac rizū panicū partulaca lētes cum aceto ac oua dura in aceto cocta cime quoq; rubi tenet̄ ī suarū carniū brodio cocte et prebuliti caules et ultimate decocti Et qd̄ singulare ad inueni ferculū tale prebe. Accipe folia plantaginis cū qbusdā tassi barbasse floribus et ista bene tere cum quibus misce medicū radicis simphiti cocti ad stamineā passate addēdo d̄ dulci caseo bene pingui ac renū caprarum aut mutonis pinguedine et rapiolas in pasta azima cum vitellis ouorum pinsata cōfice uel cū farina subtili et tales in brodio suarū carniū cocte in hoc casu valēt maxime. Carnes v̄o magis assate q̄ elixe cōueniūt que q̄ quo mō coquant̄ si cū sumach et berberi fulciātur bonū erit vitent̄ arōta et inter cetera crocus. vinū aūt eius sit nigrū stipticū grossum cum aqua ferrata pluuiali uel cisterne limphatum Ipsum tamē met vinū ferrare pualet. et si aurū cādens in eo uicibᵒ aliqt extinguat̄ nihil supra. Super omia ges iniungat̄ et scalarū asensus oīno ᵱhibeat̄. Somnus aliqtulū solito lōgior et ingens gaudiū deuitet. coitum vero velut īimicū mortalē fugiat. et si nā in uentris beneficiū ᵱuocandū segnis fuerit cū clisteri cōi iuuet̄.

Ad medicinalia veniēdo duo ᵱnota Si leuitas iocunditas quies ad talē fluxū sequat̄ mīme restringat̄ nullus ᵱterea fluxū talem et si milies posses restringas subito. His p̄nōtis cū caᵐ hoc approximādorū ad intra doctrinā cōtineat. pᵒ nō q; in ieiuno d̄ quauis infra scriptorū. ʒ i. cū vino extinctōis calibis sumpta ī illo caū maxie valet vt trociscorū de terra sigillata aut de karabe seu acacie ypoqstidos cornu cerui et loti coaguli edi uel leporis coralli rubei subtilissime puluerisati gūmi arabici costi sanguinis dracōis luti armeni samii uel sigillati pulueris cōsolide maioris flor ī cito niorū aut psidie margaritarum mumie mirtillorū olibani uel squinanti et omniū cuiusuis illorū cū vino ferrato uel decoctōis corticū granatorū vel radicum nenufaris aut cum aqua pluuiali uel succo sanguiniarie plantagis aut portulace ī ieiuno sumpta mirabiliter op̄at̄. Si tn̄ cum q̄uis ex ᵱscriptis liquoribus ematitis lapidē donec rubeat cōfricancis tale in potu datū sanguinis fluxū restringit oēm vel cū aliquo ex istis potalibus athanasie. ʒ. iii. aut midete stomoco vacuo in potu tribue vel. ʒ. ß. anthimonii semīs iusquiami papaueris nigri seu spice indice quam a ᵱprietate valere affirmāt plurimi Et idem de semine peonie cinere corticū ouorū et sulfure puluerisato. de quouis enī istorū cum vino cocto. ʒ. i exhibe. idem facit puluis piscis naual. ʒ i. cū succo plātagīs data. Laudat Auic. philon̄. psici. ʒ. i. cū vino ī ieiuno datū. Audi queso ᵱportōale medicamen q; cuidā heroe ānorū. l. iam exhibui. Ea enī ᵱᵱ eleuationē gn̄is cneris diu tātem fluxū patiebat̄ tribᵒ vicibᵒ stomoco vacuo ʒ. i. cineris stercoris caprarū cū aqua pluuiali in potu tribui et maledicta

vetula curata remāsit. Itē cum infra
scripto sirupo aliā qdā curaui. ferūt
oēs asininū stercus strigere sanguiēz
a proprietate. Ex eo hoc ꝯsiderās re
cen et semiato succū expmi iussi ꝛ cū
sirupo mirtillino ꝛ aqua plātaginis
vicibꝰ aliqt ī potu dari eū feci ꝛ sana
ta ē. ꝛ nisi ex ulcēibꝰ mr̄icis fluxꝰ ille
ꝓuenerit ī tali medicamīe errorē iue
nies nunq̄. Et ne hoc mulieribꝰ re
ueles caue. fidū imo habe apotecariū
q ꝑciosum hūc esse sirupuz ex maritis
cōfectū rebus affirmet ꝛ ut fidē ma
iorē adhibeāt precio magno vendat
in aliis tn̄ ꝑꝑ. peccatū preciū recōpen
sando. A ꝓprietate quoqꝫ valꝫ porri
succus ī ieiuno potatꝰ ac scoria ferri
ut infra ꝑparata. sed qꝛ sterilem facit
caue ne potētibꝰ cōcipere eā ꝑbeas q̄
sic ꝑparet subtilissime puluerisata in
aceto ꝛ aqua rosata p diē nālē ifusa
pmaneat deinde vsqꝫ ad aceti ꝛ aq̄
ꝯsumptionē bulit. ꝛ sic ꝑparate. ℈. ii
cū vino ferrato ī potu tribue. valꝫ ꝛ
puluis virge pastoris cū ouo sorbili
datus. Ex ꝯpositis infra scriptum
electuariū maxie vꝫ. qđ p qdā nobili
bene delicata ad iueni. accipe radices
ꝯsolide maioris ꝛ cocte piscēt ꝛ ad sta
migniā passent. Et idē de radicibus
plantaginis facito de pasta consolide
accipe ℥. ii. ß. ꝛ radicū plantagīs. ℥. i. ß
zucri. i. dissolue zucrum cum aq̄ plu
uiali cisterne uel plātagīs ꝛ ī ea emati
cis lapide donec rubeat p prius ꝯfri
cato dinde lento igne coquat pastas
illas paulatī addendo. qđ cū coctum
fuerit ꝛ īfrigidari cepit cū his misce
sanguīs dracōis acatie sumach terre
sigillate lzarabe cornu cerui usti ꝛ lo
ti an. ʒ. i. margaritarū. ℈. iiii. corallorꝫ
rubeorū. ʒ. i. ß. spadii lapidis ematicis
semīs apii an. ℈. ii. puluerisent omīa
subtilissime ꝛ electuariū p bolos aut
ī opiatarū formā cōfice de quo mane
stomaco vacuo. ℥. ß. ꝑbe vini bōi fer
rati pꝰ parū bibēdo si libet vl̄ facias
sic ꝛ ē multū delicatū ℞. ꝯseru e rosa
rū antique. ℥. i. dyacitonitō de zucro
sine spēbus. ℥. iii. vl̄ dyacodion facti
p bolos tm̄dem corallorū rubeorum
subtilissime ttorū. ℈. iiii. margaritarū
ʒ. i. trocicorū de lzarabe de terra sigil
lata ana. ℈. ii. spodii lapidis ematicis
mumie an. ʒ. ß. fiat mixtura ꝛ dauret
sumat patiens ad quātitatē castanee
sero ꝛ mane p duas horas an̄ pastum
parū boni vini post bibēdo. Ad idez
valet dyacodiō ad idē pillule valēt
infra scripte sumpto mane ꝛ sero sto
maco ieiuno vt ℞. mumie thuris ma
sticis cornu cerui usti ꝛ loti an. ʒ. i. co
aguli leporis. ℈ fiant pillule cū succo
corrigiole resta bouis aut cameleōte
quarū dosis sit. ʒ. i. Valēt ꝛ pillule đ
bidellio mesue tā maiores q̄ minores
q̄ ex iuentōe nr̄a dosis ē. ʒ. i. usqꝫ ad
ʒ. i. ß. ī ieiuno rē. vel facias sic ℞ terre
sigillate boli armeni alūis gallarum
sanguinis draconis coaguli edi an. ʒ.
i. cā fore. ℈ ii cū sirꝰ mirtio pillas cō
fice quarū. ʒ. i. stomaco ieiuno prebe
ꝛ hec tā simplicia q̄ ꝯposita ab intra
approximāda veniūt que autorū te
stimonio in hoc casu maxime valere
cōperi. Attamē ītellectum tuū ne ita
obtūdas velim vt ātiquorū ꝛ istoruz
practicorū mixtiōes ac tlia exhibēda
modū cōsequi semp velis. sed tuū in
geniū eleua ac fantasiā tā in his q̄ in
qbusdā dicēdis āplia. Et ex ꝑscriptis
simplicibꝰ plures cōfectōes pillas si
rupas ꝛ talia secundū tue ifirme de
licantiā tuo mō ꝯfice. Ex hoc enī ipa
vtilitatē ꝛ tu honorē ꝯsequeris max
ime. ꝛ in hoc caplm illō finē recipiat

De apprimādis ab intra ī cura su
ꝑfluitatis mēstruorū ab emoroydibꝰ

prouenietis mr̄icis seu ruptura vene facta a cā primitiua seu mordicatiua sanguīs acuitate caliditate q̄uismodo dominā̄te causata

De ab intra in suprfluo mē-struorū fluxu a mr̄icis emor roydib⁹ proueniēte cōueniūt in caplo cōtiguo per ordinē descripta sunt ut illa quoqꝫ q̄ i tali fluxu a ruptura vene cāto congruunt siue ruptura illa a causa primitia prouenerit siue sanguis acuitate mordicatiua siue alio quoquo modo caliditate dominante vt igitur cōpleta cura talis fluxus habeat ab extra q̄ app ximāda veniūt d̄scribēdū fuerat quod in p̄nti ca° p ordinē deo duce fiet et talia sunt Encatismata stufe suffūigia vētose ligature stricte vngēta emplatōes nascalia pessaria ꝛ q̄ sup se delata sanguinez restringunt Quātū ad primū ℞ caude equine lentisci foliorū mori foliorū pirorū prunellorū sorbarū mespili simphiti corticū interiorū quercus rosarū virge pastoris ana ℳ.ii psidie bistorte gallarū mirtillorū ana librā i radicū vlmi radicū filicis radicum mespilorū radicū sorbarū cupullarū glādiū ana libras duas Ex his ōuib⁹ seu ex his plurib⁹ cōquassatis ī aqua pluuiali cisterne seu fabri l' ferrate d̄coctio p encatismate fiat in quo sero ꝛ mā̄e stomaco vacuo ad min⁹ p horam patiēs sedeat ꝙ si encatisma facere noluit fumū illius decoctōnis p embotū recipiat aut pannis bn̄ tecta sup pforato scamno se stufet. Vl' accipe colofonie. ℥.ß. spodii boli armeni papaueris nigri iusqami an.ʒ ii. cōq̄s sent' ꝛ sup prunas positis p embotū fumū recipiat. Idē ex blate bisantia seu herba simphiti fieri pōt. vl' sciās qd̄ expertus sum. Accipe scobaturam cerdonum vt sunt solee ꝛ. alia que cerdones ipi p'iciūt ꝛ gallas ꝛ arillias ꝛ ex istis decoctio fiat cui⁹ fumū per embotū recipiat. Quouis istorū scilꝫ encatismate seu suffuigio facto. Ex ɔfectōib⁹ ī p̄cedēti caplo de scriptis bolus vnus tribuat' aut ex pulu erib⁹ parū cum quouis liquore ibidem descripto. Deinde vētosas magnas sine scarificatōe sub radicib⁹ mā̄millarū apponē quas ad minus p horā ibidē pmitte successiue ad adiutoria dolorosas ligaturas faciat. Ac qd̄ singularissimū qdā reputāt cū petiis i aceto forti īfusis mā̄millas epythima aut cū celidonia pista eas empla. Postea añ ꝛ retro ex vngento infra scripto p vngatur. qd̄ ℞. olei mirtini. ℥. iiii. ol'i masticis succi plātaginis an. ℥. ii. pulueris masticis. ʒ. ii. sumac acacie ypoquistidos mirtillorum terre sigillate boli armeni an. ʒ. ii. ß. spodii rosarum an. ʒ. i. ordei usti. ℥. ß. cere q̄tū sufficit ꝛ fiat vngentū vel facias sic ꝛ est qd̄ in ytalia vngentū comitisse appellat' ꝛ ē tāte virtutis vt apotecarii nōnlli tantū caripendāt vt receptā p auro darēt nemini. verū vt exptus fui iaꝫ iceptū abortum phibet caliditate laxtos renes ɔciliet ꝛ ipm solū i cau nr̄a sufficit sepe qd̄ ℞ corticū medianorū castanearū ꝛ etiā arboris glādiū mirtillorū caude caballie gallarū corticū fabarū arillorū vuarū imaturarū glādiū sorbellarū siccarū mespilorū immaturorū radicū celidonie foliorum pruni siluestris añ ɔtundant' ꝛ coq̄nt' in aq̄ plātaginis postea colet' deinde accipe de oleo mirtino quātū vis i q̄ ɔuenientē cere q̄ntitatē dissolue p⁹ea diu i predicta decoctōe lauent' ipam īnouādo sepe. deinde accipe corticuꝫ castanearū quercus ꝛ arborū gallarū ar. ptem. i. cineris ossiū cruris bouis semis mirtillorū arillorum vuarum

ĩmaturarũ añ.ptẽ mediã fiat puluis subtilissimus cui⁹ accipe ptes duas crocisco:ũ de lzarabe ptẽ vnã ⁊ cu‍̃ oleo ⁊ cera diu ut s̃lotis bo:ũ puluerum sufficiẽs quãtitas ponat᷑ ut fiat vngentũ qđ in casu nr̃o p̃ciosum est vl̃ facias sic.accipe succo:ũ simphiti plãtaginis pẽtaphilonis quĩqneruie an.ptes equales aceti parum misce ⁊ petias imarge quarũ vna ab ũbilico infra ⁊ alia retro ponat᷑.Vel ex epatica aut cicuta ɔtrita emplaustrũ fcĩas vl̃ alr̃ sic.accipe acacie ypoqſtidos psi die terre sigillate trecis de lzarabe colofonie an.ʒ.ß.fiat puluis quem cum succo plãtaginis misce ⁊ cũ eo ante ⁊ retro patiens emplr̃ef.Vel facias sic accipe pulueris co:nu cerui usti papiri cõbuste squame ferri ut s̃ p̃pate an.ʒ.i.pulueris capellarũ glandiũ.ʒ ii.misce ⁊ hos pulueres ĩco:po:a cũ albuĩe ouo:ũ parũ aceto addito añ ⁊ retro emplaustrũ fac ut p:i⁹. Aliq sic faciũt.accipe masticis olibani mumie sanguis draconis an.ʒ.i.fiat puluis quẽ cũ albuĩe oui succo mẽte ⁊ arthimesie misce ⁊ fac ẽplm.Alii sic faciũt.acci^e psilii usti gipsi usti aluis arillo:ũ imaturo:ũ boli armeni sang dra.radicũ simphiti psidie balaustiarũ añ.ptes eq̃les ex his puluerisatis cũ albuĩe oui emplaustrũ ɔficiũt qđ ĩ hoc caũ mirabiliter valet.valet etiã emplaustrũ ex lumbricis terre thure ⁊ albuĩe oui factũ. Et ĩ istis ptib⁹ vetule sic faciũt ⁊ nedũ mẽstrua restringunt verũ iã ĩceptũ abo:sũ p̃hibẽt Caliginẽ bene tritã accipiũt ⁊ ex olo mirtino albuĩe oui parũ aceti addito emplm ɔficiũt. Alii sic faciũt ⁊ mirabiliter valet.in succo vrtice grece bõbicinas cartas ĩmergũt quas ante ⁊ retro applicãt.vl̃ accipe rasurã fundi cacabi aut sarthaginis ⁊ cũ succo vrtice grece emplm facias.vel cũ gipso ɔbusto pilis lepo:is ⁊ albuĩe oui. vel accipe succũ tãpsi barbassi in q̃ psiliũ ĩfunde ⁊ extrahe mucilaginẽ cuĩ q̃ puluerẽ gũi arabici tosti pine ɔbuste filtri ɔbusti marmo:is ac pilos leporis minutissime incisos misce ⁊ emplaustrũ facias p:out s̃.Vl̃ facias sic ⁊ est emplm efficatissim̃ accipe succũ plãtaginis cũ aceto mixtũ ĩ quo vaccini corii glutẽ liquefac.ĩ quo poste ĩ pãnũ lineũ ĩmerge ⁊ eũ pectini applica.Bone deus ab his emplaustris discedere nescio ⁊ hoc ẽ qa magis credidũ q̃ alii medicamĩ.his attribuitur nã si mille alia medicamĩa fierẽt vngentis seu emplaustris hono: sẽp attribuit᷑. vt igit᷑ scias qđ velle sciũt tot sup̃ describere volui. Ad p̃positũ cũ vnctiõem seu emplaustratõẽ ex p̃scriptis aliq̃ feceris nascale ex infrascriptis aliqđ vnũ fac ⁊ cũ vnũ amouerit eius loco aliud apponat᷑ ℞ trifere magne midite athanasie an.ʒ.i. ypoquistidos acacie boli san.dracõis radicum ɔsolide maio:is arnoglosse gallarũ psidie an.ʒ.i. ĩco:pent᷑ simul ⁊ nascale cum petia subtili fiat.⁊ ut multa ĩ vnũ ɔcludã ex quouis isto:ũ vel ex isto:ũ plurib⁹ nascale cõficere poteris ut ex gallis ĩmaturis ɔbustis ⁊ in aceto extinctis ex gumi arabico cũ sanguĩe draconis ex puluere radicis simphiti ex sumac bolo ⁊ mastice ex ypoquistidos ⁊ talia cũ succo sanguinarie semp viue solatri ✠micula ris aut plãtaginis ɔficere poteris. ex qb⁹ met herbis ɔtritis ⁊ in petia rara ligatis idem facias si libet poteris ⁊ quẽuis ex p̃scriptis pulueribus cum quis ex succis istis cõficere ⁊ nascale facere.vel facias sic ℞ colofonie camfore scorie ferri ut s̃ p̃pate an.puluerisent᷑ ⁊ nascale cũ succo solatri fcĩas.

Vel aliter ℞ cornu cerui usti acacie ypoquistidos boli mumie masticis gipsi an̄.cerc citrie ꝛ sepi caprini q̄tum sufficit ꝛ nascale ī modū suppositorii vel aliter facias.ꝛ qd̄ mire opa꞉ nascale ex cinere magne ranie cum aceto facias.vl' cū succo stercoris asinini id̄ facias.vel cū vino ex itrinseco nucis ꝯbusto idē facito .Alii cū cortice oui subtilissime trito ꝛ oleo mirtis nascale faciūt.vel cū succo plātaginis mucillagine dragagāti ꝛ gumi arabici addita.aliq nascalia ex eisdē faciunt cū quib⁹ empl'a faciebāt ut ℞ cornu cerui usti papiri ꝯbuste squame ferri ut s̄ p̄pate an̄.ʒ.i.copularū glādiū .ʒ. ii.cū succo plātaginis ꝯfice nascale. Vel fac sic ℞.cineris teste oui maxillarū cācri sanguis dracōis stercoris bouini sicci an̄.ptes equales fiat pulvis ꝛ nascale cū aliq ex succis dictis fiat. Ab istis nascalibus discedere nescio sed vnum ad huc ꝛ sit finis ℞ athanasie.ʒ.i.marchasite auri pulnerisate diligētissime.ʒ.i.℔.icorpen꞉ cū succo plātaginis aut pēthafilonis ꝛ fiat nascale.Et qꝛ volo ut nascalibus hic finis sit.Nō ꝙ ex his cum qbus ēplaustra fiebāt sup̄ albuīe oui misso cū quouis ex p̄scriptis succis nascale facere poteris pessarium quoqꝫ.Et si mulieres pessaria marie vitēt hoc tn̄ ī casu pfectissima ꝛ ubi opus sit tu ea ex p̄scriptis facias.Jaspidē corniolaꝫ seu zaphirū īfirme continue supra se portet facias qa ut inqt Albtus ī de mineralib⁹ talia celata vndecūqꝫ saguis emanat sistunt.ꝛ qꝛ empica in illo caū maxie valere solēt ea reticere non possum ℞ pilos dextre auricule asinini quos īfirma ꝯtinue sup̄ se deferat.ī vna die oīno sanguinē sistunt ut ferūt aliq.Dicūt alii ꝙ tot diebus mēstrua cessabūt q̄t coriādroꝝ grana mulier transglutterit.fert̄ qqꝫ ꝙ magne rane cinis supra se ī sacello portatus sanguis vndecūqꝫ manauerit restrīget.ꝛ idē fcit sanguisuga ꝯtrita ꝛ in manu delata.Solēt ꝛ ī casu isto breuia ꝛ incātatōes plurīe fieri q̄ ꝛ si nō oībus pluribus tn̄ prosunt ut experimēto noscit꞉ ꝛ hoc tā passi q̄ ī cantantis dispositone firmiter et absqꝫ hesitatōe sic firmiter fiēi posse credētis ꝓuenit que dispositō astrorū merito sic huic ꝙ nō illi infundit꞉ ptolomeo quarta pte sui q̄dripti 3° ca° ꝛ alibi ī pluribus locis teste. Sed cām h⁹ tanq̄ huic loco īptinentē querere nūc dimitto.Tu tn̄ vir sciētifice icātatōes istas trouātulis derelinque cū ī medicamib⁹ nālibus. Sup̄ te copiosum satis feceri.ꝛ ī hoc mēstruorum flux⁹ ab vlcerib⁹ causati seu ragadiis emorroydib⁹ aut ruptura vene quo vismō facta cure finis imponit꞉.

Decura supfluitatis mēstruorum ꝑꝑt virtutis debilitatē ꝓueniētis frigiditate quocūqꝫ domiante.

J ꝑpter virtutis debilitateꝫ mēstruorū supfluitas ꝓueit aut hoc caliditate aut frigiditate erit dn̄ante.Si cum caliditate cū cibis ꝛ potib⁹ ꝛ aliis ad frigiduꝫ ꝛ siccū declinātibus mlr restauretur ordinate deinde ꝛ 2m ꝙ nccitas exigit remediis s̄ dictis vtere. Si frigie regimē totū ad calidū ꝛ siccū fac ut declinet. Q̄d si ꝑpter aquosum flegm̄ fluidus sanguis redderet꞉ nimis appropatā purgatōeꝫ vbi opus sit fcito Purgata mā mirabile ī isto caū euca tisma ex aluiosa aq̄ artificiali vl' nāli fit.aut ex tali aqua stufa fiat.Suffuīgiū dō ex quouis ifra scriptorū ꝯueiendus ē vel ex iporū plurib⁹ videlꝫ ex thure mastice laudano gallis ariliis menta sicca nuce cipressi ꝛ ma

iorana.eucatisma stufa seu suffūigiis facias vel modicū tyriace mag^e aut bolus vnus dyaolibāi aut coclear vnū mixture īfra scripte ℞ oserue rosarū ātique.℥.i.dyaolibāi.℥.ii.corall' rubeorum.ʒ.i.margarite.ʒ.ß.cinū assi anisi assi ⁊ ī aceto p diē nālē īfusorū añ.ʒ.i.ß.mente sicce.℈.iiii.olibani.℈.ii.spice indice.℈.i.fiat mixtura si libz deaurata de qua etiā sero ⁊ mane sto maco vacuo aut de dyaolibano per horā añ cibū mulier cōtinue sumat. post parū boni vini extīctōis calibis aut candētis auri aut ofricatōis lapidis ematicis bibēdo.Jlla quoqz hora cū ouo sorbili vz puluis olibani masticis nucis cipressi aut radicis bistorte.Et idē nō nulli de mirra dicūt. vl facias sic ℞ thuris masticis mumie aluīs cornu cerui ustī⁊ leti nucū cipssi coaguli leporis aut edi añ.ʒ.i.pillas cū succo cameleōte ofice q̄rū.ʒ.i.sero ⁊ mane ī ieiuno p̄be.vini vt ē ferrati post parū bibēdo si libet.Valēt etiaz pillule de bdellio succus porri coagulum leporis aut edi cornu cerui vstū corallus rubeus gūmi arabicū spica indica cinis corticū ouorū sulphur. Cinis stercoris caprarū ⁊ sirupus de stercore asini sup descript'.facis igr eucatismatib' suffuigiis seu stufis tyriaca exhibita mixtura seu diaolibāo vētose statī sub māmillis apponātur Sup cubitū ligature fiant dolorose māmille ex otrita celidoīa emplent' ⁊ ex vngēto añ ⁊ retro mlr pungat' qd ℞ olei masticis ℥.ii.olei mirtillorūz succi mēte añ.℥.i.puluēis masticis.ʒ.ii.nucū cipressi mumie bistorte olibāi mirtillorū rosis rubeorū añ.ʒ.ii.lapidis ematicis.℈.i.cere parū ⁊ fiat vngentū.Vl ex his plib' cū succo mēte emplm oficias.Vl facias sic ℞ gipsi vsti aluīs gallarū olibani nucū cipssi

masticis arillorū añ.ptes eq̄les fiat puluis.⁊ cū oleo mirtino ac succo mēte emplm facito cū quo ante ⁊ retro mulier emplet'.Cū istis met reb' nascalia facere poteris ac pessaria si libz tm̄ de succo mēte ⁊ oleo mirtīo addēdo q̄ fluidū pessarizari possit.Cūqz p dies q̄tuō oīa p̄scripta mlr ordiata fecerit añ ⁊ retro cerotū portet infra scriptum qd ℞ masticis.℥.ß.laudani olibani añ.ʒ.ii.gallarū nucū cipressi bistorte mumie añ.ʒ.i.mirre galbani terre sigillate añ.℈.ii.cerotū cū pistello calo fiat vbi op' sit d' masticis oleo tm̄ addēdo q̄ sup corio extēdi possit qd añ īfirmā rotundū retro 𝔳o quadratū fiat ⁊ tlia scuta p dies plimos portet qa spinā ac renes fortes faciet ac lassitudinē remouebit oēm.Lapides vero ⁊ talia q̄ a proprietate valent sup se deferat otinue.Breuia ⁊ ī cātationes trouātulis derelinque ⁊ ī hoc cui'libet mēstrualis fluxus a quavis cā puenerit cura finit'.

Caplm decimū nonum de causis sterilitatis ac difficultatis īpregn̄tōis.

Jtaqz mlr ad sibi silē gñandū ēbita existētes ī etate nāliter inclinant'.⁊ sic nō plificātes in se quādam ir fectōez arguūt p'pt' qd vt fecūdi fiāt tam impitos q̄ pitos sepe osulūt. Hoc aūt bis q̄rqz pter sterilitatē ⁊ interdū ppter cām corrigibilē difficultatē impregn̄tōnis īducentē accidit.Ea de re aliq̄ de his noticiā trader̄ ptuile hoc ī loco mihi visum est.Scito igit' īpregnatōis difficultates a pgnatōe differre. Sterilitas eni est dispotō a generatione vl tpe acq̄sita p quā vir siue mlr ad vnū sibi simile pducendū impotens fit.Impgnatōis aūt difficultas ē dispositō ī viro aut mulier' ex tpe aut a pncipio generationis acq̄sita p q̄ ⁊ si

ꝑ tūc ad ſibi ſimile generādū īpotēs fiat. bñficio tñ medici vl aliq̄ tali im potētia remoueri pōt. Ut igiť talia tibi nota fiāt eoꝝ cāe ſuis cū ſignis ꝺſcribēda ſunt. Unde ſterilitas q̄nq̄ʒ a viro. aliquādo a muliere ⁊ īterduʒ proueit ab vtroqʒ. cui⁹ cauſe tam ex trinſece q̄ intrinſece eſſe pñt. Jn viro nāqʒ ab intra ſterilitas vitio teſtium vel virge ſeu alicui⁹ pncipal' mēbri vel nobilis ut ſtomaci renū ⁊ cetera. accidere pōt. Teſtiū cū a generatiōe ſeu tp̄e acq̄ſita ſepe ſp̄ma rōne ſup'flue caliditatis vel alterius manifeſte q̄litatis ſeu occulte taliť īdiſponit ut pro generatōe mīme aptū ſit. Jpſoꝝ apa vel aliqd̄ tale vel īciſio ppť extra hēdū lapidē facta hoc idē facere pōt ⁊ ideo effeiati viri teſtiū malā ɔplōm habētes generāt nunq̄. viragies nec mulieres ut Ariſtotiles ī ꝺ generatōe animalium primo. Longitudo virge ac breuitas foramīs tortuoſitas mol lificatio ſpaſm⁹ vlcus ⁊ ſiſtia ſterilita tis cauſe eſſe pñt ac iuuenilīū venaꝝ q̄ ſunt poſt aures īciſio tūc enī via q̄ eſt inter cerebū ⁊ teſtes ex tali īciſiōe ꝑcluditť ſic ut mãe q̄ a cerebo ad te' ſtes ꝑ gñatōe req̄ſita mādari debet ſeu ſp̄ūs aīalis neceſſario req̄ſiti tran ſit⁹ ꝓhibeať. nā ait. Aui. xxi. ftii. Sp' ma ex mēbro quolibet defluit ⁊ ē ex ſano ſanū ⁊ ex īfirmo īfirmū. Et hoc A. dictū ex ſtigmatib⁹ ⁊ ex natorum aſſimilatōe pluri ɔfirmāt aſſerentes mām ī ſp̄ma a nāli teſtiū cōplexione trāſmutandā a mēbro quolibet ad te ſtes trāſmitti fore neceſſariū. Et ad h̄ pſuadendū hi motiua appentia habēt plurima. Et dicunt vlterius ꝙ ſp̄ma eſt ſupfluitas vltimi cibi ⁊ vltimi ali menti ⁊ cū hoc ſupfluitas oīum mē' broꝝ. ⁊ ex iſto ſeq̄ť ꝙ exñte mēbro q̄uis pricipali ſeu nobili ad mām ꝑ

generatōe ad teſticlos trāſmittendaʒ īpotente fit hō ſterilis neccio patet ex quo ſuppono talē māʒ ꝑ generatione neceſſariā. Ex quib⁹ ſequiť vlteri⁹ ꝙ tā vitio alioꝝ mēbroꝝ q̄ mēbrorum generatōis ꝑuenire ſterilitas pōt. qꝺ vt Ariſtotiles 2° de gene. aīaliū ſani exiſtētes nō generāt ⁊ hoc qa eorum nālis calor eſt ita fortis ut ſupfluum vltimi alimēti totū ī fumū reſoluat vel in mēbroꝝ ſbam ɔuertāt ſeu pi' loꝝ mām vel taliū ⁊ hoc virtute te' ſticuloꝝ attractiua debili exiſtente maxie fit. Jn q̄buſdā etiā tlē ſupfluū ī piguedinē trāſmutať ⁊ ob hoc ſteri les fiūt. Jdeo ſūbiūgit ibidē Ariſtoti. ꝙ hoīes pigues nulli⁹ aut pauciſſimi ſeminis ſunt generatiui. vnde paruʒ appetūt ⁊ raro coeūt. Generatur etiā vir ſepe q̄ ob defectū nālis caloris ac tū venereū pōt exercere nunq̄. et tlēʒ Albertus ī ſuo de ſecretis mulierum mēſtruoſuʒ appellat. Etas q̄qʒ hoīeʒ ſterilē efficit nā vltra ſeptuagenariū viri ⁊ mulieres q̄nquagenariū. teſte Ariſto. ī de ptib⁹ aīaliū q̄rto nō con cipiūt. Jn muliere illud nec dubiū eſt cum tp̄e illo trāſacto floribus careat requiſitis ad generatōeʒ neccio. Jn vi ris vero ⁊ ſi ut plurimū ſic ſit. nō tñ ſemp. nā octogenarios nōnullos qui genuerūt vidi ⁊ quēdā plus q̄ nona genariū. Cōpletionē tñ ac totius ha' bitudinē hic bonā hēbat. ⁊ tu ꝑpter ſcandala talia ne reueles vnq̄ quia in vulgari aiūt honeſta mulier ſine ple moriť. ſapiens nunq̄. Et ſic habes in ſumma cās ſterilitatis ī viris. Jn mlie ribus ꝟo ſterilitas accidit ſi ea ꝟgo fuerit. ⁊ nō minus etiā mēbroꝝ pri' cipaliū vel nobilium vitio q̄ in viris. Matrix q̄qʒ ſua ſupflua caliditaᵉ aut frigiᵉ ſiccitate ſeu humidiᵉ exiſtit in cā ſepiſſime aut qa immunda ſemine

corrũpat. ⁊ non solũ ob hoc verũ et᷒ ꝓ nimiã stricturã vel amplitudinez aut qa in ea cicatrices seu in orificio caro addita seu verruta opilans aut qa os piguedinẽ ĩuolutã hꝫ. vñ ypo. Quecunqꝫ inqt ꝑter nãm crasse non ꝯcipiũt. his piguedo os mr̃icis obthurat. Spasmata q̃qꝫ matrix seu paliticata aut ĩ qua vlcus sit aut q̃ os tortuosum hẽt mulierem sterilem efficit. In summa igiť he sunt ĩtrĩsece cause tã virum q̃ mulierẽ sterilisantes siue a tpe siue a generatõe cõtracte sint. Extrĩsece vero cause tã viris q̃ mulieribus ꝯmunes sunt ut nimia aeris caliditas generatõis mãm resoluẽs aut frigiditas mortificãs aut cõgelans aut qa ĩ aere ipõ occulta dispositõ ad generationẽ mãm ĩdisponẽs existit. vnde viri ac mulieres plurĩe aerem mutãtes nõ ꝯcipiũt. Exercitiũ ꝯsiliť laboriosũ generatõis mãꝫ resoluẽdo ꝑ sepe sterilitatẽ ĩducit. nimia quoqꝫ qes ĩ tali mã calorẽ ebetando. Ab ĩmoderatis etiã somno ⁊ vigilia idẽ sepe accidit. ⁊ qđ fit sepissime accñia ĩmoderata aĩe ut melãcolia ⁊ assidua tristicia h̃ efficiũt. Mulierẽ virũqꝫ tristem rancorẽ ĩ corde aliquẽ cõtinue qui defert concipe seu generare vidi nunq̃. Subitũ gaudium. vsus coitus suꝑfluus. inanicio ⁊ repletõ nimia tã viri q̃ mulieris sterilitatis cã esse põt De cibo ⁊ potu liquet maĩfeste nam ĩ ñ assuetis aque frigide pot᷒ seu rerũ frigidarũ ꝯtinu᷒ vsus sterilitatẽ ĩducit ⁊ idẽ calarũ rerũ vsus assiduus faceret. ac ebrietas ⁊ similiť ꝯmestio ⁊ bibitio extra ordĩata. Mlta ꝑterea ab intra sumũť sepe q̃ a ꝓpetate sterilisant ut cãfora squama ferri vermes lucẽtes ⁊ cetera. Ab extra q̃qꝫ ut testium cũ iusqamo opio vel ꝯsimili emplastratõ ⁊ ĩ mulieribus cum eisdẽ pessarisatõ. Sepe ⁊ cũ hoc mulieres calarũ rerũ fumũ ut ꝯcipiãt suscipiũt vel ex eisdẽ nascalia suppositoria encatismata balnea vel stufas ꝯficiunt que sua caliditate mĩ icis calorẽ nãlẽ exterminãt. Et ego plurimas ob hoc steriles factas. vidi ac nõ nullas que magnis cũ angustiis ⁊ doloribꝰ crudelissimis vitã cũ pietate termĩauerunt. viri ac mulieres fascinãť. ꝑtea sepe que ob hac ꝓducere sibi simile valẽt nunq̃ ut pinarolii ad expienti ĩ vidi. A qbusdã xro maledictis vetul sortilegiis fuerũt taliť ꝑcãtate ut abinde ꝑost ꝯcipe potuerũt nunq̃. Et sic tã ĩ muliere q̃ in viro sterilitatis cãs habes oẽs qa si ꝑscriptarũ aliq̃ ĩbis fuerit ꝯfirmata ꝑpetuo generatione ꝓuabiť.. Cõiugatorũ q̃qꝫ defcũ sterilitas accidit sepe vt si occasionatus ipõrũ alter fuerit q̃to magis si vťqꝫ aut ĩ qualitatibꝰ maĩfestis si ꝯueniat aut ĩ caliditate frigiͤ ⁊ cetera tunc. n. his nõ aliter q̃ senibꝰ aliis accidit nã si estus tpe aliqd semiares ab intensa aeris caliditate. semĩs huĩditas resolueret. Si tpe aut ĩ locis frigidis. mõtificareť in paludosis ⁊ hũidis suffocareť ⁊ in siccis aresceret. Sic ex vtriusqꝫ ꝯuenientia in qualitatibus fit. Caliditas nãqꝫ suꝑflua semĩs nãlem calorẽ resoluẽdo extermĩat. Frigiditas ꝯgelat ⁊ mortificat. Huĩtas suffocat ⁊ siccitas arescit. ⁊ sic tam ex ꝑte mulieris q̃ viri q̃ vťusqꝫ simul sterilisatõnis cãe hñť oẽs. ꝙ si alie reꝑianť Ad istas seu ipãrũ aliq̃ reducibiles erũt. Iste ecdẽ vel ꝯsiles difficultatis impꝑgnatõis cause esse pñt si scꝫ sic ñ fuerit ꝯfirmate qa beneficio medici vel alio remoueri pñt. vnde tam in mulĩeibꝰ q̃ viris mẽbrorũ ꝓncipaliũ vel nobiliũ vitio. semen vel sanguis mẽstruus seu alia ad ĩpregnationem

q̄ reqrunt̃ indiſponi taliter pñt ut ꝓ
generatōe apta ſint minime. In mēbꝛis
q̄q; gñatiōis vtriuſq; tā moꝛbi cōſi⸗
miles q̄offíciales q̄ cōes cauſa quoꝝ
generatio īpedit̃ pñt inaſci. In mulie
bus etiā menſtruoꝛum paucitas hoc
efficiet quia aut illud ex ſanguinis
paucitate aut ꝯdenſatiōe oꝛifitioꝛum
venarū mr̃icis ꝓuenit ⁊ ob hoc in ea
ſecūdina ſuſpēdi nō poſſet ⁊ ſi ſuſpē
deret̃ ſanguis fetus nutrituri debita
q̄titas nō egrederet̃. In his itē q̄rto
qualitatū ſeu alicuius īparū ſupfluitat
idē faceret ⁊ i mr̃ice maxe. ⁊ ꝯſimilit̃.
rerū ſex non nāliū īmoderatus vſus
Ex ardēti q̄q; amoꝛe īpedit̃ cōceptō
ſepe ut biblilzil ī puo ꝯtinente caplo
de ꝯceptu. Ex diſpoſitōe q̄q; etatum
mulieres ac viri nō ꝯcipiūt plurimi
q̄ꝛū etate mutata ꝓlifici fiūt ut Ar. ī
d̄ ptib⁹ aīalib⁹ c° vii. ⁊ e° duas vidi
q̄. xlv. trāſacto ꝯceperāt nūq̄ ⁊ poſtea
cū eiſdē maritis pꝛolē hūere. Et ī tm̄
de cauſis ſterilitatis ⁊ īpꝛegnatiōis
difficultatis dictū eſt.

Caplm vigeſimū de ſignis tā ꝓ⸗
noſticis q̄ demr̃atis ſterilitatis ac dif
ficultatis īpꝛegnationis.

Serilitatis ſigna tā ī viro q̄
muliere ꝑ pꝛius ponēda ſūt
⁊ difficultatis īpꝛegnatōnis
ſucceſſiue. Effemiatū igit̃ virū ſte⸗
rilem iudica eū. ſ. q̄ timidus exiſtens
actus muliebꝛes h; plurimos voceq̄;
in cui⁹ pectine pili pauci ī barba pau
ciſſimi ſunt ⁊ exiles. Hec. n. ſup teſtiū
malā ꝯplexionē frigidā arguūt cuius
cā ſterilisat̃ hō. ⁊ talē Albtus mōſtru
oſum appellat. Itē ⁊ etiā cui⁹ teſticli
ſpaſmati ſunt ꝑaliticati aut vlcerati
vel ī quib⁹ maligna aliq̄ egritudo in
eſt ſterilis cenſet̃. Ac ille q̄q; qui cum
vxoꝛe nō ſolū copulā carnalē habuit
ſed ut hēat ꝓ poſſe conatus ſit ſed cū
aliis ⁊ maxie q̄ ꝯcipe ſoleāt nec inde
ꝓles exoꝛta ſit. ⁊ h⁹ rei certioꝛ adhuc
fies ſi hūc ex illis eē ſciueris c⁹ iuueni
liū venarū q̄ poſt aures ſunt īciſio fcā
ſit aut q̄ ī pricipali mēbꝛo egritudīa⸗
lem tibi notū lapſum hēat aliquem
vel bꝛeuē aut longā nimis v̄gā vel
foꝛamīs toꝛtuoſitatem qđ biblilzil in
puo ꝯtinēte ca° de ꝯceptu ex buitate
ligamēti ꝓuenire affirmat aut a quo
lapis ꝑ īciſionē extractus ſit. vel ut
vidi qui teſtes ad intra coꝛpus hēat
⁊ hec tacta viſu aut īfirmi relatu ꝯp⸗
hendēda ſunt. Sterilē v̄o q̄ ex foꝛti
aut potēti caloꝛe ſuo generatōis mā;
extermiat ex habitudīe ac eius robu⸗
ſticitate ꝯpꝛehendes ac cū ꝑiter q̄ pi⸗
guedīe nimia ſterilis factus ſit. Sig̃
nāq; ex ſex rerū nō nāliū exceſſib⁹ ha
bita ꝑ q̄ quēpiā ſterilē iudicar̃ poſſis
ꝑ infirmi aut aſtantiū narratiōe; co⸗
gnita tibi fiant. vt igit̃ ſterilē viru m
ꝯgnoſcas predicta tibi diligent̃ inue
ſtigāda ſunt oīa. De mulieribus vero
illa ſterilis iudicāda erit q̄ vocē groſ
ſam multos ī pilos ī pectine ac durol
In mēto vero nō nullos. ⁊ moꝛes vi⸗
riles habuerit hec enī virago erit ge
nerās nunq̄. Ea vero q̄ ī mēbꝛo pꝛin⸗
cipali aut nobili lapſum hr̃e aliquē ꝑ
ꝓpa ſigna cognoueris nec cū marito
pꝛolifico ꝯcipit ſterilis cenſenda erit.
⁊ eo maxīe ſi cū pꝛolifico alias ꝯiuga
ta fuerit aut ut ſepe fit ſociū ꝯmuta⸗
uerit tunc de ſterilitate nec dubites.
Matricis vero īconueniēs nālis ſeu
ꝑter naturā diſpoſitō cui⁹ cā mlr fit
ſterilis ꝑ ꝓpꝛia ſigna ī deſcribendis
⁊ deſcriptis caplis poſita tibi nota
fiet ſiue vēruca ſiue caro addita ſpaſ
matio relaxatio piguedo nimia vlc⁹
vel tale aliqđ ī cā fuerit. De ſtrictura
vero nimia ſiue amplitudīe aut oꝛis
toꝛtuoſitate. vbi certificari cupias tu

ipe vbi pbas sit expire. q si mēstruo
rum paucitate sterilitas puenerit aut
hec virago erit de qua sermo statim
factus ē cui⁹ caloze supfluo ɔuertēd⁹
ī mēstrua sanguis extermiat᷑ aut calō
erit ita debilis ut p mēstruis sanguis
nō solū supfluat verū p restauratiōe
depditi caloz eius nutrimentū suffi-
ciens imutare fere pōt. ⁊ hāc ex cor-
pozis siccitate ac totius debilitate co-
gnosces fcās q̄q₃ steriles pp ab extra
siue ab intra appzopata medicamīa.
mulieris narratōe ɔpzehendes siue a
pp̄etate siue q̄mōcūq₃ illud efficiāt.
De fascinatis tua noscere nō interest.
v₃ soztilegi ad quā si velint recursū
hēant. Que vero pp ser rerū nō nāliū
abusus steril᷑ fuit astātiū aut sui nar-
ratione cognosces. ⁊ sic p signa tacta
mulieris sterilitatē iuestigare poteis
viri itaq₃ taliter dispositi fecundis cū
mulierib⁹ aut mulieres tales fecūdis
cū viris coplati si sit ɔcipiēt nūq̄ q̄to
minus si sic dispositi iuicē copulēt. ⁊
in istis signa p̄scripta nō min⁹ pno-
stica q̄ demrātiua tibi sint verum cū
testiū nālis ɔplexio hoc efficiat sepe
tua eā noscere interest. pro q̄ scito q
ɔplexio testiū frigida. pilos paucos
quos circa pudibūda hr̄e debet emit
tet tarde ⁊ ad coitū mīme incitat. Ca
lida vero tēpestiue plurimos pilos
emittēs ardent᷑ ad venerē pzouocat.
Humida nāq₃ multi existit semīs pi-
lozū molliū ⁊ venerea parū. sicca du-
roz pilozū semīs pauci mediocrit᷑ spi
ssi ad coitū mīme incitat. Sed quia
ɔplexiōes he ī viris rarissime iueniūt᷑
simplices. Ad ɔpositas aduerte q̄rum
in hoc casu nccīa tibi cognitō ex infra
scriptis fiet. Frigida ⁊ hūida testicu-
lozū crasis circa pudibunda tarde pi-
los emittit ac paucos coire tarde inci
pit. Spma tenue ac aquosum ad co-
itū debilit᷑ incitat. cui⁹ ex cā paupcli
rarissime coeūt ⁊ ī spmatis emissiōe
a muliere frigiditas maifesta sentit᷑ ꝫ
raro generat aut nunq̄. ⁊ hec eadem
signa sup frigidā ⁊ siccā testiū ɔplōe₃
significare pn̄t. Sed iterest qa in hac
semē minus aquosu₃ ⁊ in quantitate
etiā min⁹ existit. ad coitū q̄q₃ debilit᷑
stimulat. Testes calidi ⁊ sicci si fuerit
ī adolescētia coire icipiunt tempestie
Spma vero calidū ac spissum existēs
ad venerē potēt᷑ puocat ⁊ si citissime
faciet. Circa genitalia pili nascunt᷑
cito ab ⁊ vmbilico ad mediū coxarū
usq₃ pilosi plurimū fiūt. Calidi ⁊ hu
midi testes generāt spmatis multu₃
esto ut pcedens ita spissum nō sit ⁊
q̄uis coitū nō ita ardent᷑ appetāt sine
nocumēto tn̄ coire pn̄t plus pmo ut
gal. inqt nō diu ab ipo sine lesione ab
stinēt. Et hec signa tibi testiū nālem
ɔplexionē demrābūt cui⁹ cognitio in
hoc tibi vtilis ē valde imo ut dictu₃
ē q̄ maxie nccīa. ⁊ p ista hēs intrīsece
cause signa ī viro ipzegnatōis diffi-
cultatē demrantia. Extrīseca vero cā
puta vi rerū nō nāliū abusus aut ex
frigidis testiū emplastratō vl᷑ aliqd
tale ifirmi vel astantiū narratōe tibi
maifesta fiet. ⁊ sic p̄dicta signa diffi-
cultatē eā q̄ mulieris expte puenit in
vestigare si volueris pmo mīficis ta₃
nālē q̄ pter nām dispositiōe₃ attende
q̄ p vni⁹ tractabilī ppa capl'a tibi nō
fiet. Cōsequēt᷑ mēbzozū pncipalium
ac nobiliū tā nāles q̄ pter nāles dis-
positōes iconueientes que ipzegātōe₃
difficultare pn̄t iuestigāde tibi essent
⁊ ille p doctrinā autozū maifeste tibi
fiet. Excessiue q̄q₃ q̄litates siū locozū
mutatōes. ac oīum rerū vi. nō nāliū
supfluitates ɔsiderāde sunt ⁊ maxie
accidētia aīe imoderata puta mlīa tri
sticia diuturna ac amoz exardens pp

enī talia generatōez ꝯtīgit impediri
sepissime. Cōueiētiā vero ī qualita
tib⁹ ex vtusq; ꝯplexiōe. cognosces. ⁊
hoc mō difficultatē īpregnatōnis ex
pte mulieris īuestigabis. Ea de re tā
sterilitatis q̄ īpregnatōis difficultati/
sic ex pte viri sicut mulieris tibi de/
mr̄atia signa patēt maīfeste. Quātū
ad ꝓnostica eos q ad generandū apti
sūt noscas ī de ptib⁹ aīaliū q̄rto Ari.
stotilē audi. Exitus spmatis ī hoībus
inqt marib⁹ ē apud alteratōez vocis
⁊ īstrumētorū coitus qm̄ mutant̄ nō
solū ī magnitudīe sed etiā ī figura ⁊
aspectu. ⁊ similit̄ mutant̄ mām̄ille in
femīs ⁊ mltiplicant̄ pili in pectine. ⁊
exitus spmatis ē in termino duorūz
septēniorū ⁊ spma est ꝯuenient̄ ho^{m}
in ꝯplemēto tertii. In q̄rto vero inqt
hō pōt generare vsq; ad lxx^{m} ⁊ mlr
vsq; ad l^{m}. in maiori tn̄ pte in viris
scilz vsq; ad lxv^{m} ⁊ ī mulierib⁹ vsq;
ad xlv^{m}. ⁊ cetera. Ex quibus patet ꝙ
citra decimū q̄rtū ⁊ vltra l^{m} ī mulie
ribus ⁊ viris lxx^{m} ad generationem
minime apti sunt. nec hi q in pricipali
aut nobili aliq̄ mēbro patiūt̄. Virgā
q̄q; hn̄tes longā multi ⁊ si sint semis
sicut q mediocrē hn̄t apti ad ꝓcrean
dū mīme sunt ꝺ generatōe aīaliū p°
Aliq ⁊ itē sunt ut ī de ptibus aīaliū.
vii. q ī iuuentute nequaq̄ generant ī
senectute vero sic ⁊ cetera ⁊ econtra.
Plurib⁹ p̄terea accidit ut suo cum sp
mate supfluā cōruptā aliq̄ hūiditatē
emittāt cui⁹ cā semē corrūpit̄ ⁊ non
generāt ī de gn̄atōe aīaliū p°. Ob h̄
igit̄ spma ꝓlificū tua noscere interest
Est itaq; spma prolificū ut Aristo. in
3° ⁊ vii° de ptib⁹ aīaliū ⁊ clarius ī ꝺ
gn̄atōe aīaliū vii°. Albū splendidum
globosum sicut grādo florū sambuci
odorē hn̄s qꝺ ī aqua positū fundum
petit. aquosum fluxibile nō albū sup
aqua natās ꝓ generatōe mīme aptū
erit. Auic. aūt. xxi. tertii. Spma inqt
sanū ē albū viscosū splendidū sup qꝺ
cadūt musce ⁊ comedūt de eo. ⁊ odor
eius ē odor florū palme ⁊ sambuci. ⁊
ista ex pte viri se tenēt. Sed an mlr
fecunda sit ut cognoscāt quidā expi/
mentū ypocratis ad hoc faciūt vic;
vestimētis mlr bene tecta sic ut arōtū
odor ad nares ꝑuenire nō possit nisi
ꝑ interius deorsuz suffūigat̄. ꝙ si tūc
odor aromatū ad nares ꝑueniret nō
fore sterilē talē noscito. Alii ex puluē
aristologie cū melle ī petia rara nas/
cale ꝯficiūt ⁊ eū in sero cū dormitum
vadit supponūt. ꝙ si ī ore saluia dul/
cescat fecūda iudicat̄ alias minime.
Alii ī sero dorsuz allei supponi iubēt
⁊ si ī mane odorē seu saporē in ore ꝑ
senserit fecūda erit. Sed talia ut patet
sup pticularē sterilitatis cāz āguūt ⁊
nō sup oēm nā si taliū odor ad nares
nequaq̄ venerit ī poris mr̄icis opila/
tionē arguit q̄ causa sterilitatis eē pōt
Sz p̄ter istas ut ē nosci sunt alie ples
Alii dicunt ꝙ mulier sup maluā aut
lactucā sepe mīgat. vir q̄q; sup aliam
⁊ cui⁹ malua seu lactuca siccabit̄ ste/
rilē eū sentias. nōnulli etiā sterilitatē
sic expiunt̄ tā vir q̄ mlr ī repletis ex
furfure vasis ꝑ dies nouē ⁊ vltra ꝗ
op⁹ sit mingāt ⁊ ī suo qlibz etiā ille
ī cui⁹ macēato furfure vmes nascūt̄
sterilis iudicat̄. ⁊ idē de fabis aut or/
dei granis. alii qdā faciūt. ⁊ cui⁹ g̃na
germīauerit fecūdus erit. Et sic expi
mētis istis qd sup mulieris fecūdita/
tē arguere potes ptz. Scias insup ꝙ
mlr fecunda sterilis citius canescat ⁊
ātiquat̄. sana tn̄ ad tempus usquoq;
m̄strua ꝑdiderit ꝑseuerat magis. Sz
sterilis ⁊ si usq; ad tēp⁹ illud magis
egrotatiua sit. suā tn̄ iuuentutē ꝯsuat
diucius. Et hec de signis tā ꝓnosticis

q̄ denifatiuis sterilitatis et difficulta tis ipregnatōis q̄ quodā° pmixta sūt sic ut idē demōstratiuū et pnosticuz sepe tibi sit.

Caplm vigesimū pmū de cura di fficultatis ipregnationis q̄ ex causis plurib⁹ tā viro q̄ mulieri comunib⁹ puenire potest.

Xm tā virū q̄ mulierem ut babitū ē sterilē esse cōtingat q̄ scripta sūt signa diligenť attende. et si vtrūqz sterilē noueris p creande prolis spes bēť nulla et sic talis cura illi relinquēda erit q pro li bito sterilē fecundā facit. Si vo aliť tm̄° cura erit si socii ɔmutatio fiet sed qa ipregnatōis difficultati. cū reme dijs appropriatis puidere tm̄° mibi cura est paucula q̄qz pmo aliq̄ ad taz viri q̄ mulieris cōes cās q̄ ipregtōez difficultāt remouēdas deo adiutore describā. Successiue vero put intētō tractatuli h⁹ existit ad ea q̄ solū muli eris ex pte se tenēt deueniā. Difficul tatis ipregtōis q̄ mbrorū generatōis i viris vitio puenit curā in pprijs ca pittulis pgre. sed eius q̄ in muliere mēbrorū ɔsimiliť generationis vitio accidit i caplis hui⁹ tractatuli tā scri ptis q̄ scribēdis curā ineies. Causaz vero ipregnatōez difficultantiū vitō pncipaliū seu aliorū nobiliū q̄ pueni unt tā in viro q̄ muliere cura fiet tibi vbi ad sanitatē mēbra illa reducant qd ex autorū documētis facere scias. Tortuositas foramis ligamēti vitio vgam extrabētis puenit. Eius cura ē icisio ligamēti ut biblilil inqt. Bre vitatis aūt virge seu lōgitudinis cu rā exptis vetulis dēlinquas qa i actu coitus mulierē diuersimode situādo plus et min⁹ de virga suscipiunt. et si nimia vtriusqz seu alterius pinguedo ɔceptionē ipediat. exercitiū ieiuniuz et vliter ex tennatm̄ regimē adhibeat. Mōstrosis vero viris de qb⁹ Albt⁹ loquiť calorē vigorātia atqz sperma multiplicātia put te infra docebo di da sunt. Extrisece vero cause puta ae ris nimia caliditas vel ɔsile ad cōtra riū pmutenť. Precātatōes q̄qz fasti natōes p ɔtrarias pcātatōes cureť de qb⁹ ad vetlas sortilegitas recursum bēas verū et si bis fidē nullā adhibeā nō credēda tm̄ quotidie istis in ptib⁹ audio vbi āno isto ob h̄ cremate sunt plurie. De bis tm̄ ptolomei snia q̄rta pte quadriptiti ca° 3° me besitantē iterdū facit. inqt enī qꝫ si i natiuitate alicui⁹ dn̄i dispositōis opis fuerit in sagittario vel piscibus talis p mortu os diuinabit et malignos etiā spiritus de loco ad locum moueri coget. et si in virgine fuerit aut scorpiōe nigromā ticus et astrologus iudicabit occulta et pdicet futura. Ecce ergo scd̄m pto lomei sniam q̄liť sub tali ɔstellatione natis demōes obediūt. Nimirū igiť si ille maledicte vetule demonibus tributa pbentes nō credēda faciant. Auic. tm̄ vebemēti affectōi i q̄rta sexti nāliū boc attribuit. et tu pcantat⁹ ad tales recursum bēas si libet. Si vero ambo i qualitatib⁹ maifestis ɔueniūt alterū ipozū ad ɔtrariū pmuta vel si fas ē ne sine prole pereāt sociū pmu tent. et boc de cura cārū difficultatis ipregnatōis tā viris q̄ mulierib⁹ co muniū et aliquarū q̄qz q̄ tantū ex pte viri se tenent.

Caplm vigesimū secundū de cura difficultatis impregnatōis a flegmtica nificis būiditate puenientis.

Iris ad tēp⁹ derelictis cārū ipregnatōem pbibētiū q̄ ex pte mulieris se tm̄° tenent cura ponēda nūc est. Si igiť mē strua i cā fuerint puta ipozum pauca

aut sup̄flua q̄titas seu ragadie emor
roydes cicatrices caro addita verruca
vlcus spasmus vel m̄ricis palisis ī s̄
scriptis cap̄lis curā reqre. verum cuȝ
ī pre q̄tōis difficultas a supfluis hu'
miditatib⁹ pueniat ut plurimū hic illi⁹
curā pmitus ānotabo. Ad te igit' pmo
taliū m̄ricis hūiditatū put ī capitulo
de hūiditatib⁹ m̄ricis sup̄ te docui es
sentiā ɔsiderandū est an. s. flegmatice
aut sanguinee colerice vel m̄lice fue'
rint ⁊ hui⁹ ex colore ac p illic descri'
pta signa ī noticiā deuenies. Ad fleg̃ti
cis igit' pricipiū faciēs cū ī causa ut
plurimū ip̄e. sint curā ut facilius qd̄
queris īuenias biptire dispolui. nam
mō euacuādi dato q̄ ab extra appro'
ximāda veniūt pmo ordiāte d̄scribā
Successiue vero que ab intra sex igit'
rerū n̄ nāliū totū regimē ad calidū ⁊
siccū facias ut decliet. deīde ad taliū
supfluorū huiditatū digestionē ɔueī
vt ℞ radicū rubee maioris. ℥. ii. radi
cuȝ brusci spagi graminis cipi añ. ℥. i
arthimesie sauine nepite mellise bal'
samite mente scolopēdrie capilli ve'
neris gallitrici sansuci origani cala'
mēti pulegii radicū valeriane añ. M
ß. semis siseleos. ʒ. vi. anisi carni mara
tri ameos spice nardi añ. ʒ. ii. xilobal
sami carpobalsami. añ. ʒ. i. liqricie pa
sularuȝ añ. ℥. i. florū anthos sticados
arabici añ. ℥. ß. rasure eboris calami
aromatici sandalorū rub. añ. ʒ. ß. con'
quassent' ⁊ fiat decoctio ex qua cum
zuccri albi lb. iii. aceti. ℥. iii. sirup⁹ fi'
at q cū optimo ciamomo cassialigena
⁊ musci fini granis. iiii. arōtiȝet' de q̄
℞. ℥. i. ß. aque decoctōis cicerū rubeo
rum. ℥. iiii. vel aque arthimesie aque
pipinelle aq̄ florū sambuci añ. ℥. i. p
vna vice misce ⁊ ī potu tribue totiēs
exhibēdo de eo ut tibi m̄a digesta vi
deat'. vl' alit' ℞ arthimesie sauīe mēte

origāi calamīti ysopi pipinelle came
dreos politrici florū sambuci sticados
añ. M. i. anisi maratri ameos carni se
mīs aneti ana. ℥. ß. siseleos. ℥. ß. radi'
cum sparagi ⁊ brusci radicum rubee
maioris añ. lb. ß. cicerum rubeorum
pugillum vnū spice celtice spicenar
di ciperi sq̄nāti calami aromatici añ.
ʒ. ii. fiat decoctio ⁊ cū melle ⁊ zuccri
añ. lb. i. ß. ⁊ aceti albi. ℥. iii. sirup⁹ fiat
q cū ciāomo cassialignea ac musci gra
nis. iiii. arōtiȝet' de quo p vice. ℥. i. ß.
cū decoctōe cicerū aut cū aquis s̄ scri
ptis totiens det' q̄ m̄a digesta vid̄at'
vel fac sic ℞ oximell' sq̄llitici sirupi d̄
radicibus acetosi sirupi d̄ arthimesia
añ. ℥. i. ß. aq̄ꝝ pipinelle radicū feīcli ⁊
ā̄rthimesie añ. ℥. iii. p trib⁹ vicib⁹ mi'
sce ⁊ ī eo parū ciāmomi ⁊ casselignee
buli ⁊ p delicatis cum eisdē arōtisan'
clarificet'. Digesta m̄a muliere ex̄nte
robusta ℞ pill'arū fetidarū. ʒ. i. dya'
gridii grana. ii. cū aliq̊ ex p̄scriptis si
rupis pill'e nouem fiāt. q̄ si pill'as ab
horreat ℞ cassie bñ piguis. ℥. i. extra
hat' cuȝ decoctōe camedreos cuscute
ysopi sticados arthimesie anisi liqui'
ricie ⁊ passularū cassia extracta. ʒ. iii.
dyafinicōis addant' vl' electuarii īdi
m̄idē ⁊ sirupi de radicib⁹ sine aceto
℥. i. ⁊ fiat medicīa vel cū illa extracta
cassia dyafinicōis seu electuarii indi
ʒ. i. addat' ⁊ īfra scripta expressio que
℞ agarici electi. ʒ. ii. ȝinȝib. ʒ. i. sal' gē
me g̃. vi. īfundāt' ī aqua lactis caprū
mell' rosati ℥. i. addita ⁊ xii. horis ad
min⁹ ī ifusiōe pmaneat. deīde fortis
expressio fiat q̄ cum s̄ extracta cassia
misce ⁊ medicina fiat q̄ maxīe ī hoc
casu cōuenit. Si forte magis bolum
appetit ℞ dyafinicōis vel ellecti īdi
℥. ß. zuccri albi quātū sufficit ⁊ boluȝ
deauratū facias. ⁊ si ɔfectionē solidā
℥. i. dyacarthami prebe. vel facias sic

℞ ros ciãomi zinzib. añ. ʒ. i. sandalorũ
al. ꝛ rub añ. ʒ. ß. hermodactilis esule
añ. ʒ. i. ß. dyagridii turbith añ. ʒ. ii.
masticis. ℈. i. zucri albi lb. ß. dissoluat
zucrũ cũ modico succi arthimesie fcĩ
residentia vel cũ aqua sublimationis
eius vel cũ modico decoctõis ꝓ sir°
facte ꝛ ĩ morsellis ɔfectões faciãs ex
q. ℥. ß. tribue. ꝙ si potius in pulueris
modũ appeterꝫ p̃scriptis speb⁹ zucri
tm̃dẽ adde cui⁹ cũ modico brodii ci-
cerũ rub aut pulle vel vini calidi añ.
ʒ. i. ß. ad duas usqꝫ doß erit. vel h⁹ lo-
co sene pulueris. ʒ. ii. ß. exhibe. Ea enĩ
a ꝓpetate mr̃icẽ a talibus hũiditati-
bus purgat ut biblilzil ca°. de mr̃ice
verũ istarũ doses scḋm tue ĩfirme ꝟ-
tutẽ augende aut dĩnuende tibi sunt
Purgata mã in nãli balneo mulier si
robusta fuerit balneeť. In eo. n. sinǩar̃
iuuamẽtum iueniet a q cũ egreditur
ꝛ lectũ ĩtret. ℥. i. ß. metridati in potu
danda ẽ. vel ɔfectõis infrascripte. ℥. ß
que ℞ spẽrũ trifere magne sine opio
spẽrũ plis cũ musco dyainbre ꝛ dya
satirionis añ. ʒ. i. rasure eboris semĩs
mercurialis añ. ℈. ii. coaguli leporis
mr̃icis ei⁹dẽ añ. ʒ. ß. siseleos. ℈. ß. zucri
alb lib ß. qḋ cũ aqua mellisse dissoluat
ꝛ cũ debite coctũ sit adde ɔserue cor-
ticũ citri. ℥. i. ɔserue anthos. ℥. ß. ꝛ in
morsellis grossis satis ɔfectões fciãs.

Ad talia balnea a decio ad deciaꝫ
gntã vsqꝫ diẽ moram si fecerit putile
sibi erit. ꝛ tu ĩ talibus balneis de obs-
uando debito regimie eã ĩforma di-
ligẽť. ꝛ si balnea nãlia nõ hũeris aut
ea adire noluerit ℞ arthimesie betho
mice camedreos camepithos celidoĩe
gallitrici foliorũ lauri malue maiora
ne mellise mẽte nepite origani ozimi
pulegii rosmarini zinzibri sauine sti
cados vitis albe ypicon ysopi cão-
mille melliloti añ. ℳ. ii. carui cimini
siler͛is mõtani anisi semĩs aneti añ. ℥
iii. semĩs lini fenugreci añ. ℥. ii. radi-
cis ɔsolide maioris radicis valeriane
radicis petrocilii añ. lb. i. ex his ɔquas
satis decoctio fiat. De rebus aũt deco
ctõis sacculus ĩpleať sup q̊ mulier in
balneo sedeat a q̊ cũ egrediť metrida
tũ vel ɔfectões p̃scriptã tribue sero ꝛ
mane vacuo stomaco mulier balneeť
ꝛ si mulierum comunis mos sit in
talibus balneis se tribus aut quatuõ
dieb⁹ balneare ĩpa existente robusta
vtilius tñ foret ꝑ dies decẽ ad min⁹
ĩpam ɔtinuare balneũ ex nouis herb
de tertio ĩ tertiũ renouãdo. Ex rebus
eisdẽ stufã seu encatisma facer̃ potes
Earũ fumũ ꝑ embotũ recipe q̊qꝫ põt
Balneo cõpleto si hũiditates a mr̃ice
ãpli⁹ fluãt ad ĩpaꝫ expurgatõeꝫ com-
pletã tale nascale facias qḋ de nocte
saltẽ deferat ɔtinue. ꝙ ℞ arthimesie
sauine maiorãe diptani absinthii añ.
ʒ. ß. anisi ameos rute cõticũ thuris añ
℈. i. pulpe collogntide. ℈. ii. fiat pul-
uis ꝛ ĩcorꝑentur cũ succo mercurial
vel camedreos ex q nascale in petia
rara ligato fiat q̊ nocte qualibꝫ reno-
uato tã diu vtať donec matrix a tali-
bus supfluitatib⁹ purgata fuerit. Ab
istis igiť hũiditatib⁹ mr̃ice purgata
ad eas totaliť ac ꝑpetuo rescidenduꝫ
℞ acacie balaustiarũ cinũ glandium
scorie ferri licii mẽte corticis arboris
masticis corticis olibani anthere su-
mac spice añ. ʒ. ß. fiat puluis ex q̊ cuꝫ
succo acetose vel virge pastoris seu
millefolii nascalia fiãt q̃ ꝑ aliq̊t dies
mlr ɔtinue deferat. ꝛ si p̃scripta oĩa ñ
hũeris qḋlibet istorũ oẽm antiquam
hũiditatẽ a mr̃ice emanantẽ restrigẽ
di ꝓpetatẽ hr̃e scias vel cũ aliquo ex
p̃scriptis succis ꝛ puluere thartari na
cale ɔficias qḋ ĩ illo cãu mirabiliť vꝫ.
ꝙ si ipsius thartari puluere in suis

cibariis vsa fuerit idē faciet ⁊ est gu-
stui delcābile valde. veruȝ qa huidi-
tates iste corrupte mulierē nō nunq̄
ferentē reddēt cū q̄ plerūqȝ mr̄icis os
ĩ tm̄ dilatat̄ ut semē retinere neq̄at
⁊ ob hoc viris ĩgrate fiunt multū. In
casu tali facias sic ℞ galle nucis mus-
cate añ. ʒ.iii. gariofo. ʒ.i. musci. ℈. ß. te-
rant̄ ⁊ cū lb.i. vini rubei dissoluant̄
qđ calefiat parū ⁊ ĩ eo tūc petiā lineā
madefactā de nocte mulier cōtinue
deferat. Itē ad vuluā marie coartan-
dā ℞ radicum ꝯsolide maioris aluīs
balaustie mirre olibani masticis colo-
fonie boli armeni gallarū cipressi cor-
nu cerui usti añ. quātū vis de istaruȝ
rerū pte vna puluis fiat. alia ꝟo ps
ꝯquasset̄ quā ĩ vino nigro stiptico pa-
rū aceti addito buli. Cū tali aūt mlr
fomētet̄ sepe deinde cū supra scripto
puluere vulua intus ⁊ extra salipiset̄
⁊ ĩ decoctōe s̄ scripta petiā madefcāȝ
supponat. de nocte vero petiā vl̄ bō-
bacē ĩ predicta decoctōe madefactaȝ
ad modū nascalis sp̄ ĩponat ĩpositū
teneat vel cū reb⁹ ĩfra scriptis ĩ vino
⁊ aceto decoctis decoctō fiat ℞ masti-
cis gūmi arabici nucū cipssi gallaruȝ
alluīs ȝuccarini añ. ℥.i. Ex his ꝯcoctō
fiat cū qua vulua fomēt̄ ⁊ cū earūđ
rerū aspsio q̊qȝ fiat. đinde ĩ decoctōe
p̄dicta ĩmersa petia supponat̄. vl̄ fa-
cias sic ⁊ h̄ vuluā restrīgēdo q̄ maxīe
ad ꝯceptionē p̄pat ℞ aluīs de plu°
mirre lignialoes pilorū leporis mi-
nutissime ĩcisorū rute baccaruȝ lauri
doronici nucū cipressi añ. ℥. ß. storacis
calaīte. ʒ. ii. ambre. ʒ.i. musci. ℈. ß. fiat
puluis cū qua parū olei mirtillorum
addas ⁊ nascale ꝯficias. vel ꝯquassen-
tur ⁊ ex his p embotū suffuīgatō fiat
Si aūt vulua debite stricta fuērit istis
sophisticatōibus ꝯstrictiuis haud q̄q̄
ĩdiget. ⁊ sic capli h⁹ h̄ finis esto.

Caplm vigesimū tertiū de appro-
xīmādis. ab extra que mr̄icē ad ꝯcepti-
onē quā maxime p̄parant ⁊ cetera.

Lurima sunt q̄ mr̄icē ad cō-
ceptōēȝ quā maxīe p̄pāt ⁊ q̄
a ꝓpetate ĩpregnatiōis dif-
ficultatē remouēt de quibus oībus
bono adiuuāte iesu ĩ dñti ca° doctna
dabit̄. De his igit̄ q̄ mr̄icē ad con-
ceptionē p̄pant ē suffuīgiū hoc q₂ ℞
nucū cipssi masticis thuris laudani
mirre galbani baccarum lauri bdelii
añ. ʒ.i. storacis calaīte stōacis liquide
añ. ℈. ii. ambre grisse. ʒ. ß. ꝯquassentur
⁊ cū ire dormitū mlr ĩtendit p ēbotū
suffuīgatio fiat. Vel facias sic accipe
laudāi puri ℥.i. storacis calaīte. ʒ. ii.
olibani. ʒ.i. lignialoes sauine sicce añ.
ʒ.i. ß. ābre. ʒ. ß. musci g̃. iiii. cuȝ pistello
calo ex his massa fiat đ qua parū sup
carbones pone ⁊ p embotū ut prius
suffuīgatio fiat. vel aliter ℞ laudani
℥.i. storacis calamite. ℥. ß. gariofo. lig-
nialoes ros rubearū añ. ʒ. ii. ambre. ʒ.i
musci. ℈. ß. terantur ⁊ cū pistello calo
trocisci dragme.i. ꝯficiant̄ ex quib⁹
vno sup prunas posito mlr fumū p
embotū recipiat. đinde cuȝ aq̈ rosata
ĩ q̈ musci parū dissolutū sit os vulue
madefiat. q₂ si mlr ex potētib⁹ foret
facias sic ℞ storacis calāite. ℥. ß. ligni
aloes ambre grisse añ. ʒ. ii. balsami. ʒ.i
musci. ℈.i. fiāt trocis. i. ʒ.i. ⁊ mlr p ē-
botū ut s̄ fumū recipiat. Bombax ꝟo
ĩ hoc casu in balsamo fino madefact⁹
ac suppositus maxīe vȝ. Suffumigiū
q̊qȝ ex trociscis factū infra scriptis in
hoc casu maxīe vȝ. vt ℞ ros rub. ℥. ß.
thuris masticis mirre sanguīs draco-
nis bolior mirtillorū añ. ʒ. ii. storacis
calaīte. ℥.i. laudani. ℥. ß. ambre musci
ligniaaloes gariof. balsami spicenādi
añ. ʒ. ß. puluerisanda puluerisentur ⁊
cū pistello calido trociscis. ʒ. vnius cū

cum dimidia ōfice. ex quorū vno suffumigatio fiat quo facto os matricis cū aqua rosata i qua musc⁹ dissolut⁹ sit madefiat. deinde vir ad mulierem scḋm modū q̄ inferius dicet̄ accedat vel facias sic ℞ lignialoes ciāomi añ. ʒ.i.℥. gariofo. cipi ziziḃ nucis muscate añ. ʒ.i. radicū bistōte gallarū aluis roche añ. ʒ.ii. musci. ℈.℥. cōquassent̄ ꝛ mulier suffumiget̄. Sagzenia sine opio ab Auic. i quito descripta aut serapiōe i septio suffuīgata aut supposita i hoc casu grāditer valet. Siplicitū suffumigia q̄ ad ꝯceptionē quā maxie valere cōperi sunt bistorte gallieni cōposite xilobalsami laudani nepite mellisse. Ad idē nascale ex q̄uis simpliciū infra scriptorū ꝯsimilit̄ factum valet vt ex felle anseris siluris cū succo prasii vel cū felle capzioli masculi si masculū vel femiē si femirā haber̄ cupis ꝛ fel recens existat cū q̄ satyrionis puluis icorpandus ē vl̄ ex rasura cornu capre cū oleo ꝯ̄ spica. ꝙ si trāsactis tribus dieb⁹ post purificationez hoc fiat. Serapio exptū hoc esse dicit. De q̄q3 coagulum ad idē valet ꝛ leporis quā maxie. Costus similit̄ cum oleo rosato aut fel corui cū melle aut fenugrecū cū adipe anatis aut leporis fel cū melle. Semē q̄q3 spagi cū adipe anseris vel cū eadē testiculus mustele dexter. Cū oleo rosato valet muscus vel lauri folia. Et pro rusticis alleum i oleo rosato decoq̄ cū q̄ dnāz rusticā nascalisa. Et q̄ a ꝑprietate ab autorib⁹ descripta ad ꝯceptōez valer̄ cōperi sunt ifra scripta. Sordicies auricule dextre mule i auro aut argento liget̄ quā mulier i brachio dextro ꝯti ligatā deferat. Idē de dente puelle septem annorū i auro q̄q3 seu argento ligato referūt. Idē de lapide aquile i nido ei⁹ repto fiat. Semē itē peonie circa mulieris pectinē delatum idem facit. Referūt ꝛ alii ꝙ testiculi vnius galli extracti cū sanguie ac sub lecto positi ꝯceptionē mirabilit̄ iuuāt ꝛ idē odor ligni busci facit. Refert ꝛ bonus anglicus ꝙ si cū dente hoīs mortui mulier deorsuz suffumiget̄ mulier fecūda reddit̄. ꝛ si ex soleis agni castrati suffuīgatō fiat idē facit. Recitat itē aliud empicū cui nullā fidē adhibeo penitus ꝛ si i numeras steriles reputatas ꝯcepisse ob hoc affirmet. vt i vigilia Iohis baptiste. xx. ānorū hō vel sup̄ añ horā diei tertiā ad cāpos solus accedat ꝛ ꝯsolidā maiorē sua cū radice ꝑmo abstrahat deinde minorem ter dñicam orationē dicēdo deuote ꝛ tā eūdo q̄ redeū⁹ nemi loq̄t̄ vnq̄. Cūq3 domi fuerit ex herbis ꝑdictis succum extrahat cū q̄ infra scripta verba in pgamenea carta describat videlicet dixit dñs. Crescite ✝ vchiboch ✝ ꝛ multiplicami' chabathay ✝ ꝛ replete terrā amath. Istā cartā taliter scriptā dū coit vir ad collū ligatā portet duz masculū hr̄e cupit. ꝛ si feminā mulier Adhibenti forsan fidē hoc accideret mihi nequaq̄ q2 esto verū esset ꝛ cuz hec viderē illusionē eē putarē poti⁹. Hic quare h̄ ānotaueri q̄ris viritanti autoritas h̄ effecit. nā expimentū hoc effectū sp̄ ꝯsecutū esse asserit. Anglici eni iter xp̄ianos sortilegi sunt maxi sed ipsis i francia derelictis huic cap̄o finem impono.

Caplm vigesimū q̄rtu3 de approximādis ab extra q̄ i coitu prestāt delectationē ꝛ q̄ a ꝑpetate venerem sopitam excitant.

Electatio i actu coitus qua3 vir similit̄ ꝛ mulier capiūt magnū imo maximū ad cōceptionē iuuamentū prestat. Ea ꝯ̄ reno nulla coitū delectantia ꝛ aliqua a

ꝑꝑetate sopitã venerẽ exitantia q̃ ab
extra approximãda sunt in pñti ca°
describã. Ante q̃ igit̃ ad coitũ vir ac
cedat ĩ mulieris ãplexibus familiarit̃
se ponat ⁊ cũ suaui labiorũ succione
oscl'a det plurima verba dulcia ⁊ ão
rem ĩducentia proferat mãmillarum
papillas digitis leuiter ꝑtrectet. ⁊ q2
ĩ actu tali oĩa facere fas ẽ locuз inter
anũ ⁊ vuluã leuiter ↄfricet. Ea. n. fri
catio ut autores ferũt plurimi ĩ mu
liere delectationẽ affert maximã. Se
pe ut venereũ actum ꝑficiat opaз det
donec tñ mulieris oculos scintillare
ꝑcipiat eum interrũpet sp. Cũqз mu
lieris scintillãt oculi ac v'ba truncata
loquit̃ sic ꝙ ĩ medio suorũ verborũ
lassata sistit. ⁊ ĩ motib⁹ suis modũ hз
nullũ tũc vir stati piper aut cubebas
masticet ⁊ cũ saliua ex tali masticatõe
cãta virga illimat. vel idẽ cũ felle ca
pre ⁊ puluere semĩs vrtice faciat. vel
puluerẽ satiri iõis ĩ modũ vngenti cũ
melle ↄficiat cũ q̃ tunc virgã iungat.
vl' facias sic accipe piretri stafisagrie
ciãmomi añ. ꝑtes equales terant̃ sub
tilissime ⁊ cũ cindato cribrent̃ deide
cũ sir° ↄditi зinзib pill'as ↄfice. ex qb⁹
vnã ĩ ore retine ⁊ cũ saliua ĩde geita
virgã ac mr̃icis collũ illimat. In actu
enĩ coitus ex his mulieri ĩcredibilis
delectatõ seqt̃. que tũc taliter situãda
est cũ demisso capite. s. ⁊ anchis eleua
tis sinistruз pedẽ sub ancha reponat
dextrũ autẽ extensum teneat ⁊ sic in
tali situ ⁊ dictis diligẽt̃ obs'uatis dñe
veneri debitũ finale ꝑsoluãt obnixe
studẽdo ut ĩ eadẽ istanti spmata siml'
emittãt. Mirũ si tacta diligent̃ obser
uant̃ ⁊ ↄceptio nõ sequat̃. vt tamen d
ↄtingẽtib⁹ omittas nihil attende esto
p rarissimũ sit ꝙ ĩueniunt̃ nõnulle q̃
parũ aut mĩmũ coitũ appetũt. vt igit̃
ĩ talibus sopitũ coitus appetitũ vini

fices accipe pulueren piꝑis ⁊ зinзib
quẽ cũ melle ↄmisce ⁊ de tali mulier
sibi mr̃icis collũ illimat ac leuiter cõ
fricet. ꝙ si idẽ cũ felle verris fecerit
ad coitũ eã mirabilit̃ incitabit. Idem
q̊qз fiet si tu ĩ priapis oculo de casto
reo oleũ ĩposueris cãtam enĩ ex hoc
mlr delectatõem accipit ut citissime
spmatis ⁊ viri q̊qз recipiunt̃ plurimi
ꝗbus ⁊ si ad ꝑficiendã venerẽ bonus
animus bona atqз uolũtas sit vires
tñ ad virgã erigẽda deficiũt. vt igit̃
ꝓ posse. tuo istis pauꝑculis succurrat̃
q boni existẽtes animi ut pro his non
remaneat vires viribus accumulant
facias sic. Accipe ande galli succũ aut
fel thauri seu verris ⁊ cũ melle misce
⁊ cũ eo virgã radices genitaliũ ac fe
mur iunge renes atqз mõ nõ nimiũ
calidi sint. talis enĩ vnctio virgã ere
ctam tenet diu. Ad q̊ð maxime iuuat
si ex oleis calidis aliq̃ plãtas pedum ĩ
vnxeris. Idẽ oleũ ĩ q̊ ciperũ aut sina
pis fuerit bulita faciet aut oleũ sam
batinũ aut mastellinũ cũ piretro vel
ĩ mortario cum q̊uis ex oleis ꝑdictis
parũ musci ducas ex quo ut prius in
unctio fiat. vel alit̃ ⁊ est mirabile in
oleo formicarũ ⁊ maxime volantium
oua diu buliãt de tali oleo accipe. ℥. ii
semĩs eruce semĩs cepe añ. ʒ. i. ß. eufor
bii castorei añ. ʒ. ß. cere parũ ⁊ vngen
tum satis molle fiat cũ q̊ postea ĩ mõ
tario musci. ℈. i. ĩcorpora ⁊ inunge ut
prius. In hoc etiã cãu dixerũt nõnulli
ꝙ vnctio facta ex anxugia asini ẽ vl
timũ. Anxugia q̊qз anseris valet ml'
tum. vel facias sic ⁊ ẽ vngentũ expti
ssimum ꝙ ℞ anxugie vulpine succi
eruce añ. ℥. vi. ⁊ cum his buli ex testi
culis vulpis q̃tum vis ad succi vsqз
ↄsumptionẽ deinde colet̃ ⁊ cũ colatu
ra cere citrine. ʒ. vi. liquefiãt ab igne
remoto cum ĩfrigidari ĩcipit cum eo

puluerē īfra scriptū misce q. ℞. semis
cepe albe semis eruce baccarū lauri
añ.ʒ.iii.fiat puluis cū q̄ ⁊ sup̄ scriptū
fiat vngentū q̊ ad vnctionē ut supra
scriptis vtere. vel facias sic accipe pi
retri .ʒ.ii.ciāomi.ʒ.i.eufozbii.ʒ.ß.seis
fac puluerē q̄ cuȝ olei sambarini aut
mustellini.℥.ß.misce. Aliq ⁊ credo
q ex odozatu ꝑcipiūt nihil vel quib⁹
fetida placēt sic faciūt baurac ⁊ asan
fetidā cū melle misce ⁊ ūctōeȝ faciūt
ferūt enī tale virgā erectā tenere diu
tissime. Aliter ⁊ melius accipe eufoz
bii piretri añ.℥.i.⁊ cū lb.ii. aque ad
medietatis ↄsumptionē vsqȝ coquāt
deinde cū quāto vis olei sambacini
aquā illā ꝑmisce tm̄ decoquēda ꝙ ipa
tota resoluta sit. Ex oleo tali vnctio
vt prius facta valet mirabiliter. Ex
testiculis ↄsimilit bellicosi galli cum
piguedīe anseris vnctio facta efficiet
idē. Fertur q̊qȝ ꝙ tenere ī oze frustuȝ
galāge erectā virgā diu tenet. Preterea
sicut nō nulla de ꝓꝓetate sui veneres
extinguūt ac hominem castū efficiūt
ut agnus castus lapis celidoni⁹ cam
phora ⁊ alia plura. Ita aliqua venerē
potent exitant ac hoīem luxuriosum
reddūt ut ph̄i plurimi inqūt. De q̊rū
numero abzotanū sub puluīari posi-
tum esse affirmāt. ⁊ idem facit semen
elitropie ⁊ ē cycorea vel spēs ei⁹.s.
cuius semē scozpicīs crude similatur
vespertilionis q̊qȝ sanguis in aliquo
foelo ligat⁹ ⁊ sub mulieris capite po
situs idē facit. Testiculi etiā bellicosi
galli ī arietina īuoluti pelle ⁊ brachio
suspensi venerā mirabiliter incitant.
ac recens satyronis testiculus ī manu
retent⁹. Mirabile dictu fertur ꝙ stel
lionis cinis ī petia ligatus ⁊ in manu
sinistra delatus vltra modū ad vene
rem ꝓuocat ⁊ ī dextra retentus eam
totaliter ꝓhibet. Miranda plurima q̄

coitū delectāt queqȝ a ꝓprietate vene
rē sopitam viuificāt ī hoc capittulo ↄ̄
scritpa sunt. Sed certe stellionis cinere
mirabilius nihil. Ea de re ↄgruū sime
dignū putaui ꝙ dn̄s stellio de medi-
camētis cibus in hoc caplo scriptis
palmā repoztaret. ⁊ sic caplm hoc in
ip̄m finem recipiat.

Caplm vigesimū qntū de pulue-
ribus ↄfectōib⁹ aliisqȝ ab intra sumē
dis plurisqȝ veneri mām requisitam
ad augent ac eū ad coitū ꝓpū gagla-
riter ꝑuenient adiuuant.

Mprecgtōis ꝓhibitō venere
nō interueniēte remouebit
nunq̄. Qua ꝓpt ꝑcedentib⁹
ī capittulis exterius approximāda q̄
ip̄am multifariā multisqȝ modis ad
iuuāt descripta. Sed ea nūc scribēdū
restat q̄ intus sumpta mām eidē ne-
cessariā ad augerēt ac eius corroborā
do potētiā ad explendā ꝓpriū gaglar
diter adiuuarēt qd̄ adiutore deo ī pre
senti caplo fiet. Sīplicia ad hoc pro
positū faciēda repiunt plurima ↄ̄ q̊ꝝ
numero ē caro cōis que paucarū su-
ꝑfluitatū mlti nutrimēti ⁊ facilis sit
digestionis. Anatis tn̄ caro colūbozū
ꝑdicis passeris turturis ⁊ anseris lig-
ua ī hoc casu ceteris ꝑualere noscunt
⁊ autoritate bibilibil caplo de spmate
⁊ coitu oīum aīaliū ↄmestibiliū testi-
culi valere dicūt a ꝓprietate ī hoc tn̄
casu infra scripti pricipatū tenent vt
testiculi galloruȝ apri verris cerui ⁊
thauri. Si istozū attn̄ ↄmestio aliquē
fastidirēt desiccent ⁊ ī puluerē redu-
cant de quo accipe.℥.i.galange pipis
longi añ.ʒ.ii.zuccri ad pondus oīum
fiat puluis ↄ̄ quo amic⁹ coclear vnū
cum vino calo mane ieiunus accipiat
ac ī sero cū dozmitū iuerit tantūdem
Infra scriptozū q̊qȝ ↄmestio cēbrozuȝ
valet vt gallinarū gallozū nondum

coeūtiū caponū fasianorū anatis et p'dicū. colūborū tñ et passerum ceteris pualent. Ex assato arietis pulmone hūorē expressum in tali casu ferē hrē prerogatiuā maximā Auic. xo xxi. feii ac biblilzil allegato caº puluerem ex priapo thauri bene ferocis cum ouo sorbili ī modica adhuc qtitate datū ī hoc caū efficatissime valere asserit. Idē et nōnulli d' stercore passeris aut fasiani aut falconis aut accipitris referūt q cū sorbili ouo aut vino calido dandū ē. Puluis qq3 pedū ac caude stincorū seu lacerte mō q sup sumptus valet mirabilit. Puluis ossiū de calcaneo hirci cbustorū vel ossiū bouis aut puluis de testa testudinis valet a ppetate. et ut sermo eorū que ab aīali puenint opleatur. Valēt coagula oīa oua pisciū gallinarū pdicū colūborū passerum et oium puarū auiū. Lac qq3 oē et sal stinici seu lacēte qd sic fit. Lacertus ī amorē cū vadit decollet et eius terē et sale rpleat quē ī vmbra suspensum dsiccari pmitte et abiecto lacerto sal vsui reserue t. modica eni quātitas tibi sufficit. q si hr puluis et siluestris eruce semis cū ouo sorbili mane añ. 3. i. dederis nihil sup. et scito q pscripta cū ouino lacte sumpta aut caprino recent mulso nō min q cū sorbili ouo aut vino calido valēt. Scito et itē q ī isto casu oīa a muliere sumpta purificatis mēstruis efficatius opant. Herbas infra scriptas ī hoc casu conferre veteres expti sunt vt Apiu3 Eruca et maxie siluestris andacbocha mellissa mēta nasturtiū ozimū pulegiū saturegia vrtica feniculus spagus et ysop et inter oīa ista eruce succus cu3 vino datus ī ieiuno optime valet. Ex radicib ī hoc caū maxie queniētes sunt pastinata domestica et siluris eccorus bulbus cepe alleū porru3 enula napi rapa rafan satyrion secacul yringi galanga 3in3ib ac radix gladiol. illa s. q desuper inueniē ex semib seu semis sunt semen vrtice rafani melōis apii petrocilii nasturcii agrestis et doesti ci semē frafani q lingua auis dicitur semē eruce baucie cepe cimī andacoche napi porri rapelini spagi cardamomi ameos anisi granū been cicera rubea fracta et integra faba lupinus faseoli risum ferrū gariofo. pip albus et longū. Ex fructib ī casu isto quenietib sūt nuces cōes ut cōit fit pdite pinee pistachie vue dulces amigdale auellane dactili et nux indica. Ex piscibus et si Auic. petrinos laudauerit in caū tamē nrō magnā efficatiā hrē non cōperio. A nōnullis tñ et a vulgarib pcertim ferē carnes coclearū fluuialiū libidinē īcitare potenē. Ex pscriptis veneris mām abūde multiplicāt aliqua ad actū tñ leuiter eū icitant et aliqua esto ad venerē ardētic icitent tantā tñ mām cōiter nō multiplicāt. vnde sollers medicus oīa ista diligēt examiet et scdm q ad hūanū vsum delcābilius quenire pñt faciat ppare studiose. et si bene notaueris ex pscriptis veteres qfectōes seu electuaria qposuere plurima. ex quorū vsu dñe veneris augeri vires potenē asserunt. et inter alia dvasatyrion descriptione cōi 3in3ib qditū et secacul maxime laudo. S3 cū iuxta mei īgenioli potētiā simplicia ī hoc casu q valent oīa cū diligētia pquisiueri quasdam pscriptorū descriptōes et qpositiones deo auxiliāte delcribā q nālem robo rādo calorē spma mltiplicādo et venereū appetitū icitādo iuuenes ad venerē nō solū verū decrepitos in senio vltimo qstitutos qpellent adeo ut in etate adolescētie seu iuuenili se fore quersos exīstimabūt. Quarū pma sit

hec q̄ ℞ testiculoꝝ vulpis recētiū ⁊
mūdatoꝝ. ℥.vi.cicerū rubeoꝝ mēte
saturegie eruce silueſtris ſecacul yri
gi radicis acoꝛi paſtinace ſilueſtris ra
dicis gladioli q̄ eſt deſup. melliſſe na
ſturcii ozimi pulegii vrtice feniculi te
neri añ. ℥. ii.iſta oīa bñ mūda i ouino
lacte decocta vltima piſtatōe piſtent
⁊ ad ſtagminā paſſate ad ptē reſuēt
deīde cerebroꝝ colūbarū atq3 paſſeꝝ
teſticuloꝝ thauri verris gallorum ⁊
apri añ. ℥.iiii.ī p̄ſcripto lacte talia con
ſimiliter decoquāť. Cūq3 cocta fuerit
modico butiri r̄cētis vitellꝰ ouoꝝ re
cētiū duob⁹ additis ī patellꝰ aſſent pa
rū p ſucceſſiue accipe aīgdlarū dulciū
auellanarū aliq̄lit aſſatarū piſtachia
ru3 nucleoꝝ cōis nucis pinearū oīu3
mūdatoꝝ añ. ℥.i.medulle nucis indi
ce dactiloꝝ pinguium añ. ℥.i.ſ.iſta ꝯte
rant ꝯtritōe vltīa.demū accipe ꝑapi
thauri ſicci ſemīs eruce añ. ℥.ſ.ſemiū
aniſi daucie rape napi ſpagi ⁊ fraxini
añ. ʒ.ii.ſ.galāge pipis lōgi zinzib añ.
ʒ.vi.ciāomi gariof.pipis albi añ. ʒ.iii.
caude ſtincoꝝ. ʒ. v.caude lacreti. ʒ.i.ſ
ſubtiliſſimus puluis ex his oībus fiat
Sic omnibus p̄paratis electuarium
confice ſi cum zuccro ipſum feceris
accipe zuccri triū coctarū lb.vi.⁊ d pa
ſtarū ꝑmarū rerū lb.ii.ſ. de qua ⁊ ſi
nō tm̄ hūeris ī tantū receptā adauge
ut paſtā ad ſufficiētiā hēas. zuccrum
cū decoctōe eruce ſilueſtris ſaturegie
mente melliſſe naſturcii ozimi vrtice
⁊ cicerū rubeorum diſſolue ꝙ lento
igne decoquať paſtā aūt illā paulatī
ſecū miſce ⁊ ī fine decoctionis adde
cerebrella ⁊ ea q̄ ī patella frixa ſunt
cū lignea ſpatula ꝯtinue ꝯmiſcendo d
bite cū cocta ſint ⁊ īfrigidari īcipiūt
amigdolas adde ⁊ ea q̄ ſecū piſta ſūt
vltimo vero p̄ſcriptos pulueres co
miſce ⁊ electuariū tuū ꝑfice. Sero āt
cū tuus bonus hō dormitū vadit ac
mane cū ſurgit ad quātitatē caſtanee
de hoc electuaria ſumat. vſus enī eius
q̄ maxime antiquos iuuat nā calorē
nālem roborādo. ſpma multū adauget
⁊ ī tātū nām fortificat vt vtēs coitu
vti poſſit gaglarditer. In ātiquis q̊q3
debilib⁹ q nec d coitu curāt talis ele
ctuarii vſus calorē nālem adaugēdo
mltū vitā ꝓlōgat. verū ſi cū melle fa
cere volueris qd efficatius erit lb. mel
lis.iiii.ꝓ lib.ii.ſ. paſte illius ſufficiēt
⁊ ut ꝑmo electuariū facito. Alit ℞.
ſemīs eruce priapi thauri teſticuloꝝ
vulpis añ. ʒ.ii.galāge pipis lōgi añ. ʒ
i.zinzib ciāomi añ. ʒ.ſ.caude ſtincoꝝ
℈.i.fac puluerē de q̊ cū ouo ſorbili in
mane exhibe. vel aliter ⁊ eſt efficatiſſi
mū cupiēti ſuauiſſime ī nocte amaſie
ꝯplacere. accipe ſemīs eruce teſticloꝝ
vulpis ſemīs vrtice ſaturegie priapi
thauri añ. ʒ.ii.caude ſtincoꝝ. ʒ.i.cum
cerebellis paſſerū de nocte pillas con
fice de q̄bus cū amic⁹ dormitū vadit
ʒ.ii.capiat ⁊ mihi crede mirāda mira
cula faciet. Tu aūt ex p̄ſcriptis ſim
plicib⁹ vnū vel pl'a elige ⁊ puluerē
facias q̊ ī fercul' amic⁹ tu⁹ vtať ſeu ſto
maco ī mane ieiuno cū ouino lacte vi
no calido aut ſorbili ouo p̄be ac ī ſero
q̊q3 vel p bolos cū zuccro electuariū
facias. q̄a ſi fantaſiā tuā ampliaueris
mille modis talia p̄bere poteris. Tan
tū his pauꝑculis q ſpēm ꝯſeruare de
ſiderāt ꝯpatior ut ab his diſcedere ne
queo. Ideo electuariū vnū ī hoc caſu
ꝓcioſiſſimū ymo ꝓpe diuinū quod in
Subaudia ꝑ quoda3 nobili antiquo
ꝯpoſui adhuc inſcribā ⁊ tale huic caᵒ
finē īponat volo ꝙ ℞ ſatyriōis lb.ſ.
dactiloꝝ. ℥.iiii. mēte zinzib conditi
iumbarū añ. ℥.iii. coquāť ī lacte ouio
demū bñ piſtēť. p⁹ accipe teſticuloꝝ
galloꝝ ⁊ verris añ. ℥.ii.cerebrorum

columbarū ⁊ passerū añ. lb. ß. cerebra
hec ⁊ testiculi ī lacte ouino ꝯsimiliter
decoquant̃ ⁊ cū medico butiri recētis
ī patella parū assent̃ vitellis ouorum
recentiū trib⁹ additis. demū accipe
mellis despuāti lb. ii. ß. zuccri thaber
zed lb. iii. mel ⁊ zuccrū insimꝉ coquāt̃
faciliter adiūgendo paulatim supra
scripta ⁊ cū lignea spatula sp ꝯmiscē⁹
cūq; cocta oīa fuerit pulueres infra
scriptos adde accipe papi thauri seīs
eruce añ. ℥. i. ß. galange zedoarie añ.
℥. i. ciāomi zinzib pipis longi seminis
fraxini añ. ʒ. vi. seīs mercurialꝭ semīs
malue añ. ℥. ß. medulle nucis īdice pi
nearū mūdatarū pistacharū visticoꝝ
aīgdolorū dulciū mūdatoꝝ añ. ℥. i. ex
his puluerisanda ī puluerē redige re
liqua cū cultello minuti īcitant̃ ⁊ cuȝ
p̄scriptis debite misceāt̃. ⁊ facias ele
ctuariū cuius ad quantitatē castanee
tuo bono homī cum it dormitum ⁊
mane cū surgit exhibeas. Hoc. n. calo
rē nālem restaurat. semīs mām adau
get ac ad venereū actū hominē adeo
potentē efficit ut ab eo mulier ⁊ si nō
saciata tñ lassata recedit. Hoc tamen
electuariū ꝯficere potes alit̃ videlicet
medullā nucis indice pineas pistachi
as fisticos ⁊ amigdolas simul tā diu
pista vt paste formā recipiāt. Sup q̄
postea puluerisatū zuccrū p̄iice ⁊ tm̄
simꝉ d̄ nouo pistēt̃ ꝙ d̄bita eoꝝ īcor
patio fiat. quo fcō mel satyricis da
ctilos mentā zinzib ⁊ iuiubas ut s̄ d̄
coctas oīb⁹ adde atq; gallorū ⁊ ꝟris
testiculos colūborūq; ac passerū cere
bra. hec simul ī igne lento decoquāt̃.
His coctis cū īfrigidari īcipiūt pulue
res p̄scriptos ꝯmisce ⁊ electuariuȝ ut
prius facito quo ut p̄scriptū ē vtere.
verū ut p̄missa seruē electuariū h p̄nti
caplo īponere finē debebat. qa tamen
tractatū hūc mulierē amore conficio.

peccatū grāde pensarē si eas p̄scrip
torū q̄ sic difficultatis īpregnationē
diuinit⁹ remouēt ꝑticipes ñ efficerē
Qua de re scito p̄scripta his ñ min⁹
q̄ viris ꝯuenire. His maxīe q̄ coitū fri
giditate nimia respuūt ac his que ex
abūdāte frigiditate puellas ꝯcipiētes
maxīe hr̄e poptāt. De his tñ q̄ sic mas
culos hr̄e d̄siderāt deo duce doctinā
aliā sequētib⁹ ī caplis d̄scribere spero
⁊ p hoc huic caplo fidē īpono ꝑ qd̄ ⁊
ꝑ aliqua p̄scripta difficultatis īpreḡ
tionis ī muliere ab flegmatica hūidi[e]
ꝓueniētis curā hēs oībus. s. ordinate
descriptis q̄ tā ab extra q̄ ab intra re
gulariter approximari debeāt.

Caplm vigesimū sextū de cura ī
pregnationis difficultatis a colericis
nīicis hūiditatibus ꝓuenientibus.

One deus q̄tū difficultatis
īp̄gnationis ab hūiditate fle
gmatica ꝓueniens īpedimē
ti michi dedit. Sed in vno cōsolor ꝙ
in e⁹ describēdis curis q̄ scȝ tā a cole
ra sanguīe q̄ mr̄ia ꝓuenire pōt ea ad
iumēti michi erit maximi. Et ꝓp illi⁹
q̄ causa humiditatis colerice proueīt
nunc curā tāq̄ semi expeditus ab īpa
letus aggredior. Ser igitur rerum nō
naturaliū ad frigidū ⁊ hūidū p̄ordia
to regimīe d̄ ābabus zaphenis flomiā
fieri iube corpore q̄ maxime existente
plectorico non multa tamē sanguis q̄
titas extrahenda ē cū colere frenū ip
se sit Successiue vero ad humoris de
relicti digestionē accede ℞ sirupi ace
tosi simplicis seu oxizaccare simplicis
℥. ii. sirupi. d̄ endiuia ℥ i. aquarū cyco
ree lupulorū ⁊ buglosse ana ℥ ii. p du
abus vicib⁹ misce aut ꝓ delicatis cū
muscatellinis sandalꝭ aromatizādo cla
rifica quā totiens exibe donec materi
am digestā ꝯprehendas. vel cū aquis
p̄missis iuleb rosatū aut violatū p̄be

ꝗ si magistralē appꝛiatū sirupū vo-
lueris ℞ floꝝ buglosse boꝛragīs rosa
rū rubearū ana ꝟ.ß.violarū lactuce
folioꝝ papaueris albi endiuie scario
le aā ꝟ.i.seminis endiuie ac lactuce
aā.℥.ß q̄tuoꝛ seminū frīoꝝ aā.℥.vi.fi
at ꝯcoctio quā cū zucri lb.ii.aceti albi
℥.iiii.vini granatoꝝ ℥.i.ß.cū citrinis
sandal' aromatizādo sirupisa ꝛ cū pꝛe
scriptis aquis vt pꝛecedētibus vtere
Digesta mā taliter euacuetur Accipe
cassie seu māne ℥.i.distēpera cū decoc
tione capill' vene. floꝝ buglosse viola
rū prūoꝝ ꝛ tamaridoꝝ extracta cassi
a electuariū ꝺ succo rosarū vel ꝯfectio
nis de māna.℥.ii.ß.cū sirupi viol.℥.i.
ꝯmisce ꝛ ī potu tribue vl' loco electua
rii ꝺ succo roß.ul' ꝯfectionis de māna
adde.ʒ.ii.reubarbari cū granis vi.spi
cenardi infusi in aqua lactis capꝛarū
cū modico vini albi ꝺ ipso cū ī ifusio
ne hoꝛis vi.steterit ꝯuenīēti exp̄ssiōe
facta.Et si potōz rennuit ℞ electuarii
ꝺ succo roß aut ꝯfectionis ꝺ māna.ʒ.iii
ß.zucri albi q̄tū sufficit ꝛ ꝺauratū bo
lū facias q̄ potōis loco sumat. Colera
pura peccāte tlia ꝯueniūt. Si tn̄ vitel
lina aut citrīa colera peccaret sirᵐ ꝺ ra
dicibus acetosum exhibe ac dyafinico
nē electuariū induz pill'as ꝺ reubar-
baro seu aggꝛegatiās.Cū tamē medi
cus q̄libz mās has sciat cōiter euacua
re in dando modū eas digerendi seu
euacuādi cupiens ad appꝛop̄ata ꝺue
mire āplius nō insisto.Facta purgatio
ne per hoꝛā vnā ante pastū ꝯfectionis
infrascripte bolū vnū mlr semper ca-
piat q̄ ℞ sp̄erū tria sandal.ʒ.ii.rasure
eboris visti quercini pulueris pꝛiapi
thauri ac matricis lepoꝛis ana.ʒ.ii.zu
cri albi lb.ß.zucrū cum aqua roß solu
uatur ꝛ in moꝛsellis gꝛossis satis con
fectio fiat vel accipe ꝯserue roß.℥.i.cō
serue floꝛum neūfaris boꝛagis ꝛ bu-
glosse aā ʒ.iii. dyarodon abbatis tria
sandal' manus cristi cū perlis aā ℥.i.ß
margaritarū ʒ.i.fragmētoꝝ lapido-
rum p̄cioſoꝝ ℈.ii.semīs mercurialis
ʒ.i.ß.rasure eboris visci quercini pulue
ris priapi thauri matricis lepoꝛis aā.
℈.ii.ꝺauratā mixturā ex his fieri iube
de qua precedentis loco coclear vnū
continue sumat.His factis in balneo
tali iuuamen inuēi singularissimū qꝺ
℞.malue ac bismalue cū radicib⁹ aā
ꝟ.iiii.folioꝝ violarum salicis vitis
vuas albas poꝛtantis rosarū neūfaris
ꝛ iūci aā.ꝟ.ii.folioꝝ cotani ꝟ.iii
ꝛ vlmi.ꝟ.i.fenugꝛeci lb.i.fiat ꝺcoc
tio in qua tepida mulier sero ꝛ mane
ieiuna se balneat ꝛ ut ne sudet vel sal
tem quāto min⁹ poterit tina discoop
ta p̄maneat. Ex herbis autē balnei sac
culus impleatur sup q̄ se mulier bal-
neās sedeat.Cūz balneū egꝛeditur de
p̄dicta ꝯfectione seu mixtura cōtinue
sumat ꝛ per dies aliquot balneū tale
cōtinuet.Eius tamē loco ex his rebus
stufā seu encatisma facere poterit.Vl'
tale suffūigiū ꝗ ℞.sandal' ōniuz ana
℥.i.rosarū rubearū floꝝ neūfaris vi-
olarū ana.℥.i.stoꝛacis calāite aā.ʒ.ii.
ambꝛe ℈.i.cōquassentur ꝛ cū aqua ro
sata trocisci ꝯficiātur. Ex quibus sup
carbones vno posito per embotū reci
piat fumū.Ante ꝛ retro ex albo vngē
to galieni sero se vngat cū cui⁹ vncia
vna.ʒ.i.boliarmeni si adderes melius
erit.Infra scriptum q̊qz nascale p noc
tes plurimas deferat.Quod a p̄pꝛi-
etate abundantem in sup̄fluitatibus
colericis mr̄icem ad ꝯceptōem p̄pat
ꝗ ℞ medulle cruris vitli cerebri cer
ui butiri vaccini adipis capꝛarū seis
mercurialis aā.℥.ß.acacie ypoq̄stidos
sandal' rubeoꝛum stoꝛacis liquide coꝛ
nu cerui vsti aā.ʒ.ii. cum oleo rosato
siml' icōp̄et ꝛ cū lana nascalia appēla

filo ꝯficias. posset ⁊ pessarium taliter
fieri ℞ rerū ꝓscriptarū. ℥.i. aq̄ rosate
⁊ olei rosati añ. ℥.iii. dissoluanť simul
⁊ cū eo mulierem pessarisa. De aliis
vulue ꝯophisticatōibus cuȝ ī hoc casū
rarissime his opus sit tractatio aliq̄
fienda nō est. vbi tñ opus foret ad ꝓ
cedētia capl'a recursum habe ⁊ ex ma
gis ꝑpatis que illic descripta sunt vtē
⁊ ī hoc huic caplo finē facere libet q̄a
si aliqua sibi deficiēt ī ꝓscriptis capl'is
recursum īueniet.

Caplm vigesimū septimū de cura
difficultatis īpregnatōis que a m̄ricis
sanguineis hūiditatibus ꝓuenit.

Vpflue hūiditates sanguīee
colore admixtiōe sepe ꝑtici
pant aquoso tñ cū flegmate
sepius. Cūq; vt hitū ē ab his sepe īp
gnatio difficultatē recipiat curā vbi
adhibere volueris taliū qualitatem
ac substātiā. ꝑmo tibi īspiciēdū est q̄
ex totius hitudine vrīe ac taliū san
guīearū hūiditatū īspectōe ꝯgnosces
Te igitur ad actum practicum redu
cendo sex rerum non naturalium san
guinis multiplicantium regimen ꝓ
hibe. Quod si humiditates iste co
lera ꝑticipāt tale regimen ad frigidū
siccitatē ꝯtēpando declinet facias. si
vero aquoso flegm̄te ad siccū regimen
declinet necesse ē. sed frigidū tēpeť.
deinde cōibus mēbus euacuatis flo
mia ambab' ex ȝapheis fiat ⁊ copio
sa qdē ꝑm si hūiditates iste colēa siū
flegmate ꝑticipēt euacuatōe vbi op'
sit cū qbus ⁊ quomō illud fieri debat
ex ꝓcedentium capitulorū doctrina
notū tibi satis est. ⁊ ꝓ hoc ad appropꝰ
ata solū deuenio. In hoc enī casu bal
neū ex aqua ī qua corei confectores
sua coria ꝯficiūt iuuamēti mirabilis ī
uenies ⁊ ꝓscripto mor̄ mlr balneāda
ē. A balneo vero cū egredere bolus
ꝯfectōis īfra scripte vn' eidē tribuať
que ℞ diāmi seis mercurialis ros. ru
bearū limature eboris margaritaruȝ
añ. ʒ.i. corall' rubeorū fragmētorum
lapidē ꝓciosorū añ. ℈.ii. sandal' oīum
añ. ʒ. ß. zuccari lb. ß. dissoluať zucrū cum
aqua rosata extinctōis calibis aut cau
dentis auri ⁊ ꝓualet ⁊ ꝯserue ros. ℥.i
addita ī satis grossis morsellis ꝯfectō
fiat. ī ꝓscripto balneo plurib' dieb'
se balneet. De mixtura q̄q; īfra scri
pta ꝑ horā vnā añ pastū vnū coclear
semꝑ accipiat que ℞ ꝯserue ros. āntiq̄
℥.i. ꝯserue buglosse ac boragīs añ. ʒ.ii.
tria sandalorū dyarodon abbatis añ
℥.ii. pulueris spērū ꝓdictarū. ʒ.iii. pā
norū auri numero xii. mixtura ex his
fiat q̄ deaureť. Mulier se ex īfra scri
pta decoctōe fomēteť que ℞ rosarum
rubearū gallarū sumac plātaginis sim
phiti chimolee boli ar. aluīs añ. ʒ. ß.
In aqua fluuiali vel ferrata oīa ista
decoquāť cū q̄ mlr fomēteť se. deīde
ītus ⁊ extra ꝓscriptarū rerū puluere
m̄ricis os salpizeť ⁊ petia ī ꝓscripta d
coctōe madefacta tā ītus q̄ extra sup
ponať. Hec de die fiāt de nocte vero
accipe musci grā vi. sandalorū musca
tellinorū ros. rubearū añ. ʒ. ß. olei rosa
ti. ℥.i. ß. diu īmortario ducanť. in qb'
ītinctus bombar supponať. Cōsi
derādo q̄ ī ꝓcedētibus ꝓscripta sunt
quantū ad ea que ī cura difficultatis
īpregnatōis ab hūiditate sanguiea ꝓ
uenīētis requirūť mihi ī hoc capitl'o
descripta sufficere videť. Qd si aliqd
ad ꝑficiendā eius curā deficit a ꝓscri
ptis capl'is auxiliū petat q̄a īdigētiis
deo duce in ꝯplemēto supplebūť ⁊ ꝑ
h tibi finem impono.

Caplm vigesimū octauū de cura
difficultatis īpregnatōis que ꝓuenit
a m̄ricis hūiditatib' melancolicis.

Ifficultatis ī ipḡatōis ab sup
fluis hūiditatib⁹ cur̄ ut finē
iponerē. de ea q̄ ab hūiditate
mr̄ica ꝓueīt adhuc pōet curā īſtabat
Tua igit̄ mr̄ica que ipregnari tā auiđ
cupit. Sex rerū nō n̄aliū ad calidū ⁊
hūidū declinās regimē fac ut obſuet
Et ſup oīa quib⁹ ſciuerit modis ſibi
letitiā inferat. Tu aūt ad digerendū
mām facias ſic. Accipe ſirupi de radi
cibus acetoſi. ℥. ii. ſirupi de fumo tre
℥. i. aquarū bugloſſe ſcolopēdrie ⁊ ar
thimeſie aā. ℥. ii. ꝑ duabus vicib⁹ mi
ſce aut cū ciāmo optimo aromatizādo
clarifica. vel aliter accipe aquarū bu
gloſſe ⁊ pipinelle fumiterre arthieſie
⁊ ſcolopēdre aā. ℥. iii. aceti. ℥. i. zucri al
bi ℥. iiii. Ex his cū optio ciāomo aro
matizatū iuleb ꝑ duab⁹ vicib⁹ facito
ꝙ ſi magis adhuc a ꝓpetate facere
vis accipe calamiti origani ſticados
eupatorii florū boraginis bugloſſe ar
thimeſie camedreos aā. M. ß. ſcolopē
drie. M. i. corticū geneſtre ⁊ fraxini
aā. M. ß. paſſularū. ℥. i. fiat decoctio ī
cuius fine epithimi. ℥. i. adde ⁊ cū lb.
i. zucri lb. ß. mell̄ ⁊. ℥. ii. aceti paſſulati
arōtizatū cū ciāo° ſir^m facias cui⁹. ℥. i
ß. cū aquis p̄ſcriptis ꝑ vna vice tbue
Materia digeſta accipe caſſie aut mā
ne. ℥. i. quā cū tali ḋcoctōe diſſolue q̄
℞. capill̄ ve. florū boragīs bugloſſe
viol̄. camedreos ligue ceruīe aā. M.
ß. paſſularū. ℥ ß. fiat decoctio ī c⁹ fine
℥. ß. epithimi adde extracta caſſia ſeu
māna ɔfectōis. hamech. ℥. ii. ac ſirupi
viol̄. ℥. i cū ea miſce ⁊ medicīa fiat. vl̄
alit̄ accipe ɔfectōis hamech. ℥. iii. ß. zu
cri quātū ſufficit ⁊ deauratus bolus
fiat. vel pill̄arū de lapide lazuli. ℥. i. lo
co borū prebe. Verū cū cōiter practi
cantes mās tales euacuare ſciant. his
ſolutis finē ipono. Euacuata mat̄ia
balnea niſi feceris pēſa te feciſſe nihil

Accipe ergo camomille melliloti ca
medreos camepitheos yſopi foliorū
lauri lauendule aā. M. ii. arthimeſie
M. iiii. malua iuſci cū radicib⁹. M. v.
ſeīs lini fenugreci aā. lb. i. radicū va
leriane lb. i. ß. ɔquaſſent̄ ⁊ ex his ſaccu
lus ſuper quo mulier ſedeat ī balneo
repleatur a q̊ cū egredit̄ ɔfectōis īfra
ſcripte bolū vnū p̄be. Que ℞. ſpērū
electuarii ḋ gēmis. ℥. ii. ſeīs mercurial̄
limature eboris aā. ℥. i. priapi thauri
coagl̄i lepōis cū mr̄icis aā. ℈. ii. zucri
albi zucri albi lb ß. zucrū cū aqua bu
gloſſe diſſolue cū florū bugloſſe ɔſue
℥. i. miſce. Et anteq̄ ꝑ bolos confectio
icidat̄ p̄ſcriptos pulueres cū ipoſue
ris. ℥. i. ciāmōi cū cultello icīſi ſup ad
de ⁊ ɔfectionē ꝑ bolos facite eius q̊qꝫ
aā paſtû ꝑ horā bolū vnū mulier ſp
accipiat. Ex rebus balnei ſtufe encatiſ
mata ac ſuffumigia balnei loco fieri
poſſunt. ꝙ ſi fiat ḋndi poſt ɔfectōeꝫ
ſemꝑ memor eſto. Naſcalia ⁊ etiā in
illo caſu que ſequūt̄ maxime valent
vt ex coſti puluere ⁊ oleo roſ. vel feū
greco cū adipe anatis aut ſeīs ſpagi
cū adipe anſeris ſeu ex oleo viol̄ cum
muſco q̄libet iſtorū mr̄icē ad ɔcepti
onē maxīe adaptant. Et hoc ꝑ taliū
mr̄icarū hūiditatis cura ſufficiat. Nā
ſi ad h⁹ capittuli ɔpletā doctrinā plu
ribus ſeu aliis a ꝓpetate difficulta
tē ipregnationib⁹ remouentibus vel
vulue zophiſticatōib⁹ opus ſit capl̄a
p̄ſcripta q̄ de his te faciat abundantē
require.

Caplm vigeſimū nonū de cura
difficultatis ipreḡatōis q̄ ad ſiccitate
ſolā ſeu caliditate vl̄ fr̄iditate ꝓueīt.

Lurime ut ī caplo de cauſis
⁊ ſignis ſterilitatis ac ipreḡ
tionis difficultatis ſup̄ dcm
fuit ad ɔcipiendū ſolū ꝓp ſiccitatē dif
ficultant̄ quib⁹ taliter ſuccurrendū ē

Totū scī rerū nō nāliū regimē ad hūi ditatē ac tpatam caliditatē declinet facito.qđ ut oīa ī vnū cōcludam tale regimen totū resumptm̄ sit pp quod ī vsu ɔtinue talis quā maxie sibi pdcit q℞ ℞ zucri albi lib. i.ß.anuli ℥.iii. cuȝ aqua roß.anulum dissolnat ⁊ ī ea zu‑ crū postea cui ad lentum ignem dum coquit.℥.iii.amigdolarū dulciū recen tis olei paulati adiunge ⁊ in morsell talē ɔfectionē facias. Nōnulli ɔfectoꝝ hanc sic faciūt cum aqua rosata zucro dissoluto ⁊ ad ignē dum lentē decoqt nūc oleū nunc amidū paulati adiun‑ gūt cū spatula lignea pforata ɔtinue pmiscendo ɔfectoēm p bolos ut sup̄ ɔficiūt.mulieri p̄terea huic asine lac seu capre cū modico mellis aut zucri calidū put ab vbere mulget p duas aut tres horas ante pradiū sumptuȝ valet maxie . De resumenda muliere deiceps tuus iste labor sit. Sed ad p positū nostrū īfra scripto balneo se balneanda ē quod sic fit. Accipe mu tonū capita plura que ī caldario ma‑ gno ad ossiuȝ vsqȝ sepationē buliant ō inde accipe foliorū vitis muscatelli salicis vicl cāomille melliloti añ.M. ii.malua visci cū radicib⁹ añ. M.vi. fenugreci semis lini añ.lb.ii.radicuȝ valeriane lb.i.ß.ɔquassata oīa ī deco‑ ctone pdicta sufficient buliāt ⁊ ī tali balneo mulier sepe balneet a quo cuȝ egredit ɔfectōis īfra scripte bol⁹ vn⁹ ebibeat q℞ ℞ speȝ dyarodō abbatis ʒ.ii.semis mercurial rasure ebotis añ ℈.ii.mirticis leporis.ʒ.ii.semis bōbacis dragāti gūmi ara.añ.ʒ.ß.zucri in bu‑ glosse aque dissoluti lb.ß.⁊ florū bu‑ glosse ⁊ ɔserue añ.℥.i.addendos per bolos ɔfectio fiat de qua p horā ante cibū aliud mediciale dū nō recipit eē bolū vnū semp accipiat. In hoc casu vulua sophisticatōe alia nō nisi ut hu

mectet indiget qđ ex calida decoctōe balnei pscripti si mulier sup pforato scamno bene coopta stufet p optime fiet. Ad q℞ etiā nascale hoc ɔtinue qsi ɔlatū valet multū ℞ medulle cruris vaccini adipis galline añ.℥.ß.storacis liquide.ʒ.ii.⁊ cū lana nascale ɔficias. vel his rebus adde oleū amigdalarū dulciū.℥.iiii.⁊ mulierē pessarisa. Cō fectiones plura ⁊ alia plurima ī pscri ptis caplis descripta huic pposito cō uenictia ī eisdē capitulis regrēda sūt q℞ si ipregnatōis difficultas ex calidi tate sola pueniret ad caplm de cura difficultatis ipregnatōis ab hūidita‑ tibus colericis puenietis recursuȝ sup̄ habeas ⁊ etiā illa ɔueniūt que postq̄ euacuā ē mā ibidē dscripta sūt debes et si frigiditate sola pueneri ad ca‑ pitulū de cura difficultatis ipregtōis ab hūiditate flegmatica puenietis re cursum hre ⁊ oīa illa etiā in isto casu ɔueniūt que postq̄ euacuata ē matia descripta sunt. Et p hoc causis oibus ipregtionē phibētib⁹ que sup̄ scripte sunt satisfecisse quātū ad curam mihi visum est. Pro quo illi crucifixo iesu īfinitas gratias ago. In hoc ergo capi tulū istud finem recipiat.

Caplm xo. de fetus seu embrionis generaaione.

Iam te documēta pscripta di‑ ligent obseruāda sint q̄ ad ɔcipiendū ipotētes erāt plu rime tuo bñficio iure pregnātes fient quas cum regere ac gubernare tua sit an pregnātes sint p ppria que descri bent.signa noscas oportet ī quoꝝ no ticiā si ipregnatōis modus notus tibi fuerit deuenies facilius. Is itaqȝ p p⁹ describēdus erit ⁊ hoc ī pñti capitulo creatore duce facturus sum. Pro quo scito q℞ isti tres termini ɔceptio gene‑ ratio embrōis ⁊ ipregnatio synonimi

ſepe nobis ſint ꝓprietſ ſumptioꝝ̃t
multum. nã ꝯceptio ẽ attracti a mr̃ice
ſemĩs ĩ ſanguĩs mẽſtrui puriori pte
ꝯmixtio ĩ qua ipius mr̃icis nãlis calõ
talit̕ agit ꝙ ſpmatis viuificato calor̃
embrionis generatio tandẽ cõſequit̕
Embrionis ꝟo generatõ eſt viril̕ ſp
matis ĩ mẽſtruo ſanguine tã diutna
actio vt mã illa hũanam formã ſuſci
piat. Impꝰgratio quidẽ tm̃° mulieris
expte ſe tenet que ẽ aliud nihil quam
ꝯceptio ⁊ embrionis generatõ. Con-
ceptõe eteñ ac embriõis generatiõe
facta mulierẽ tunc ⁊ non ante pregñ
tem dicim⁹. Ex quib⁹ p̓mo que ẽ int̕
tres termĩos dr̃ia. nã embriõis gñaº
ꝯceptionẽ pꝰſupponit. Impꝰgnatio ꝟo
vtrũqȝ. patet ſecũdo qualit̕ conceptõ
vigore caloris nãlis mr̃icis ad actum
reducat̕ etiã embrioni generatõ ab in
nato calõe ſemĩſqȝ gignitũ ſpm̃ cõit̕
vocamus. Attracto igit̕ ſemĩe matrix
ſup eũ tã auide colligit̕ qꝺ eius ĩtrin
ſecũ os tã ſtrictum manet vt inde ſp
matis aut ſanguĩs menſtrui egredi
poſſit nihil. ⁊ ſic ſemĩs cũ puriori pte
mẽſtrui ſanguinis ꝯmixtio fit in quã
calore mr̃icis agẽte ſpmatis calor ad
actũ reducit̕ ſicut vt ĩ mãm illã men
ſtrualẽ ꝓ embriõis generatõe fienda
agere deinceps poſſit ⁊ ut tactum eſt
talis ꝯceptio nuncupat̕. Calore vero
ſpmatis ĩ mãm illã mẽſtrualeȝ dein-
ceps agente eã ꝓ tribus p̓ncipalibus
formanꝺ mẽbris ꝑpant ac diſponit ⁊
ſic ĩ eã digeſtionẽ cauſat quẽdã. Et h̵
pħorũ veteꝝ que mãȝ hãc poſſibilib⁹
modis oĩbus pꝰſcrutari conati ſunt re
latu ĩ ſex dierũ ſpacio fit cõit̕. Succeſ
ſiue vero calor actionẽ ſuã ꝯtinuans
mãm illã vt mẽbrorũ formã ſuſciper̃
poſſit ꝯtinue diſponit ĩ melius. ⁊ ſic
ꝑ nouẽ dierũ ſpaciũ ĩſpiſſando in ea
ꝯtinue agit. Vnde mã ex tali actione
rubedinẽ quãdã ac ſubſtãtiã ſanguĩs
ſimilẽ tũc acquirit. Deinceps actione
caloris ꝓcedente mã ſcꝺm eius etro-
genitatem varie diſponit̕ oſſis vt ps
vna carnis aliqua reliq̃ nerui ⁊ ſic de
aliis ſcꝺm ꝓcreãdorũ mẽbrorũ exigẽ
tiã formã recipiat c⁹ actõ ĩ xii. diebus
cõis termĩat̕. Demũ mã illa ſucceſſiue
taliter diſponit̕ vt mẽbrorũ oĩum ad
fetus pfectionẽ que requirũt̕ formaȝ
recipiãt qꝺ ĩ xviii. dierũ ſpacõ fit cõit̕
Et ĩ iſto toto tpe ẽbriõis generatõ pfi
citur. ⁊ ecce ĩ ſumma tpa ac modus ĩ
quo ⁊ quoº ꝯceptio embrionis gene-
ratio ac ĩpregnatio fiat ꝓpt qꝺ ĩ ꝟſu
cõit̕ aiũt. Sex in lacte dies tres ſunt ĩ
ſanguĩe trini. Biſſeni carnẽ. triſeni mẽ
bra figurat. vel alit̕. Iniectum ſemen
ſex p̓mis certe diebus. Quaſi lac reli
quis nouẽ fit ſanguis ac ĩde. Solidat
duodena dies bis nouaqȝ demũ. Effi
giat tẽpulqȝ ſequẽs ꝓducit ad ortuȝ.

Ex quib⁹ oĩb⁹ pȝ q̃lit̕ ĩ xlv. dieb⁹
fetus pfecte ꝯplet̕ ⁊ tale ẽ formatõis
ei⁹ tẽpus max. mũ. xxxv. dierũ minimũ
vt aiũt pħi atqȝ multi de hac mã tra-
ctantes cõit̕ aſſerunt. Formato fetu
vt Auic. inqꝫ tpe duplato mouetur ⁊
duplato poſtea tpe motus fetus ad or
tuȝ veit. Rudis ego ĩgenii quali fan-
taſia moti ſint neſcio. nã ex eorũ poſi
tione p̓º ſequit̕ ꝙ in 30. aut q̃dragĩta
diebus formatus embrio cui⁹ poſſi-
bilitatẽ ĩpi ponũt viuẽt. nũcquã p̓mũ
pȝ iam ex ĩporũ cõputo in 30º for̃atuſ
embrio ĩ ſexto mẽſe ꝑcipue naſcit̕ ⁊
vt declaratur⁹ ſum talis nõ viuit. In
40. vero formatus ad ortũ in lxxxº.
veniet q̲ piter nec viuet. Sequit̕ 2º
ꝙ ĩ nouo ptus fiet raro pȝ qa talis in
xii. ꝑciſe formatus ſic oportet tpa illa
vt ĩpi volũt duplando ꝯtinue ⁊ veri
ſimilius taȝ rõe diuerſitatis materie
q̃ agẽtis citra temp⁹ illud freq̃ntius

embrio formari debet. Seqꝛ tertō
vltra nonū nāliter nasci neminē. patꝫ
ex quo pꝫ duplato motus tpe nālis
fit ptus ⁊ nō aliꝛ vt hii volūt. Auic.
tamē i sui de aīalibus ix. ꝯputationeꝫ
hāc ponit aliter. nā vt sn̄iam eiꝰ sum
mati colligā. Impḡnatiōis tēpus in
septē equales ptes diuidit. Prima
quarū formatōi due motui ⁊ quatuō
alie partui correspondēt. Tempꝰ enī
motus cōtra tēpus īformatōis tōliꝛ
cēdistinctū ei duplū fiat. Vbi gr̄a. Si
ī 30. embrio formatus sit eo duplato
lx^{m}. ꝯtie ꝙ trigesimo for̄atōis addito
nonaginta p̄cise hēmus q mēses tres
ꝯstituūt ⁊ fetus ī hoc tpe moueri inci
pit. Deinceps duplato motus tēpore
qđ dierū lx. fit seorsum. s. cū a forma
tōis tpe capiēdo dies. 100. ⁊ 20. erūtqꝫ
mēses quatuor precise sunt ⁊ his p̄ce
dentibꝰ additꝛ fetus ad ortū deueniet
Ex quibꝰ sequitꝛ ꝙ in. xxx. formatus
in lxx° p̄cise nascitꝛ ⁊ pariꝛ de aliis cō
putandū ē. Ex his sequitꝛ nālē aut 10ª
aut 11ª partū posse fieri sepe. Pꝫ scđm
eorū modū ꝯputū faciēdo. Astrologi
morā fetus ī vtero aliꝛ īuestigari co
nati sunt. vt expresse ptolomeꝰ ī cēti
loquio ꝓpositōe. li. innuit deū inqt.
Locus lune ī natiuitate ip̄ius gradus
ascendētis est hora casus sp̄matis. Et
locus lune ī hora ī qua cecidit sp̄ma ē
gradus ascendētis ī hora natiuitatis
⁊ qa tempꝰ īclusum intꝛ ascendētem
natiuitatis ⁊ lune casus sp̄matis hōa
⁊ locnm lune hora natiuitatis varia
tionē quandā recipit tres in vtero fe
tus moras distinctas īuenerūt p̄dictis
tp̄ibus mēsuratos. maiorē. s. mediam
⁊ miorē. Maior. n. ducētorū lxxxviii.
dierū existit que mēses ix. sunt ⁊ dies
tres. Minor ducentorū. lviii. diernm
existens mēses. viii. ⁊ dies. xviii. ꝯsti
tuit. Ex his p̄mo sequitꝛ ꝙ scita hora
casus sp̄matis ī mr̄ice natiuitatis hō
situr ⁊ econtra. Seqꝛ scđo ꝙ septi
mi ⁊ octaui ⁊ vndecimi mēsis partus
p̄ter nām existit ⁊ p ꝯn̄s infans viuē
nō deberet. patet ex quo talis ptꝰ fit
īfluxu supcelesti obuiante q vt notū
ē tanq̄ vl̄e agens plus incausatū quā
pticularia agentia īfluit. Astrorū me
rito ⁊ si p̄cedens dupla forsan vera sit
vt ptolomeus vir tātus affirmat tn̄
agentis pticularis diuersitate q̄ etiā
māe fallacē illā īueniri sepe puto. po
sito etiā ꝙ eodē instanti mulier san
guinea ac robusta ex semīe valde po
tenti ꝯcipiat ⁊ debilis flegmatica ex
debili seīe cetera ponēdo paria ad na
tiuitatis vsqꝫ tēpus sanguinea citius
pariet cū mā in ea obediēs sit magis
pticulare agēs fortius ⁊ vl̄e vt sup
pono. Idē p̄terea nōne natꝰ ī octauo
⁊ si vt infra patebit supra celestis cō
trarieꝛ īfluxus aliqn̄ viuit. vt Aristo.
ī 9° historiis aīaliū it° Ex quo bn̄ seqꝛ
ꝙ si p̄cedēs regula astrorū merito vera
sit rōe pticularis agentis ac māe fal
lax repire debet sepe. Sed ista dece
ptatio ī ꝓposito nobis prodest nihil.
Istā igitꝛ dn̄is astrologis di[illegible]tere me
lius puto. Habetꝛ igitꝛ scđm dn̄os me
dicos qualiꝛ ⁊ quot diebꝰ fetꝰ ī vtēo
formetꝛ ⁊ ī quot diebus moueatur ⁊
tandē in quot ad lucē deueniat. Ha
betꝛ quoqꝫ scđm astrologos diuersita
tem more fetus in mr̄ice q celum suū
ad effectū ꝯcurrere volētis oēm ī fetꝰ
formatorē ⁊ ab instanti ꝯceptōnis ad
eius vsqꝫ ortū aliꝛ ⁊ aliter p planetas
ꝯcurrere nolunt. In formatōe vero ⁊ si
vl̄e dn̄iuꝫ saturno attribuūt scđm va
riā dispositionē materie planetas taꝫ
ad talē actionē ꝯcurrere affirmāt oēꝫ.
nā vt hītum ē in ꝯceptiōe mā simul
adunatꝛ ꝯstansqꝫ fiat opeꝫ ⁊ talis ope
ratio saturno cꝰ frigiditate ⁊ siccitate

mā coadunare ꝛ coadunatis ↄstanteȝ
facere ascribit ꝛ hoc tā diu durat do
nec a calore mr̄icis spmatis calor vi
uificatus ī generatōis māȝ agere ici
piat. Secūda opatio Joui c⁹ ē spm̄
viuificare hoīem ascribit. nā Jupiter
quasi iuuās pater ethimologiat tunc
enī spūs gingitiuus ī spmate existens
viuificatur ac formādi mēbra vigore
recipit quādā efficit. Deinde mars
cui⁹ caliditate ꝛ siccitate est virtutē
mēbrorū īformatiuā fortificare māȝ
illā influit. vnđ tūc tres vesice ꝑ trib⁹
ꝑncipalibus creādis mēbris generāt.
Et horū triuȝ opatō vsqȝ ꝑdurat quo
mā ꝑ vmbilico ac secūdia generatōis
dispoit q ī sex aut ī vii. cōiter dieb⁹ fi
nit. Et ad h vsqȝ tēp⁹ a mr̄ice adhuc
petit nihil. Deinceps sol in māȝ illā
talit influit vt ↄceptus iā fetus ad cō
ceptōis locū mām talē ac tantā attra
here possit qđ ad pricipaliū mēbroꝝ
augmētationē sufficiat ꝛ inde aiata
fieri possit qđ ī triū dierū spacio finit
ꝛ pficitur. Veneri aūt opatione qntā
ascribūt cuius ē liniandi ac exteriora
quedā mēbra formādi virtutē īfluer
ꝛ tunc mā scđm eius etrogenitatē vt
varia mēbra inde fiāt disponit ꝛ tal
opatio circa dies. ix. tota cōplet. Mer
curi⁹ deīde oculos aures nares ꝛ vo
cis istrumēta ꝑcreādi v̄tutē īfluit ꝛ
tūc caput ꝛ ī eo ↄtenta creant sensus
organa disponunt ꝛ caput ab hūeris
sepatur etiā omnia ī. xii. dierū. Luna
hūiditatū dn̄a postea virtutē talem ī
fluit vt ad ↄceptiōis locū humiditas
tanta trahi possit ꝙ mēbra oīa formā
debitā recipiāt h⁹ ope fetus pfecte cō
pletur qđ ī his diebus spacio fit cōit
Et hoc est tēpus qđ ab semis īfusiōe
ad ↄpletā vsqȝ fetus formā talit pla
netis ascribit vt ī diuersis astrologo
rum libris sparsim recollegi. A casu

tū spmatis in mr̄ice ut dictū est vsqȝ
ad lucem fetus deueniat planetarum
influxus aliter a ꝑprietate. Astrologi
cuiuslibȝ ꝑductōi rei cui⁹ ↄplementū
p mēses durat ant ē mensi cuiqȝ pla
nete vni⁹ a saturno pricipiū faciētes
dn̄ium attribuūt. ꝛ si rei illi⁹ ꝑductō
ꝑducet diucius a saturno iterū īchoā
ad planetas alios successiue transeūt
ordinate nisi enim mā ex qua embrio
generat coagulata ↄstaret eius ꝑpter
fluxibilitatem generatio fieret nulla
Cūqȝ saturni frigiditate sua ac siccita
te talē sit coagulare mām constantem
facere ac nālez ꝛ vegetatiuā īfundere
ꝑmi mēsis dn̄iuȝ eidē attribuim⁹ cuȝ
in mā illa hec ī mense illo ꝑmo fieri
noscunt. Coagulata ꝛ coadunata mā
a Joue cui⁹ est spm̄ viuificare omnes
gignitiuos spūs formādi mēbra vigo
rē recepit ꝛ ab h Joui mēsis duob⁹ a
scribit. Tertius vero marti q̄ tria pri
cipalia mēbra sua caliditate formādo
caput ab ceteris sepat brachia q̄qȝ ꝛ
crura plasmādo ea diuidit ab inuiceȝ
virtute vitali in eis adhuc existente
nulla vt phici voluerūt plurimi. Hec
enī pfectio corde ab sole ī eo īflui vo
lunt ꝛ sic tūc cor mēbris ceteris vitaȝ
influit ea de causa tūc mouet embrio
ac sentit ꝛ p hoc soli mēsis q̄rt⁹ attri
buit. In quīto aūt q̄ in mēbris exte
rioribus lineatōeȝ veneris virtute p
ficiunt quedā ac etiā exteriora mēbra
formāt puta nares os virilia mulie
bria pedes ac digitorū sepatio. Sexti
aūt mensis mercurio dn̄iuȝ dat q̄ sua
virtute vocis istrumēta supcilia ꝛ ocu
los fabricās capillos ꝛ vngues cresc̄
facit. In septimo autē talis opatio a
luna cōpletur q hūiditate sua vacui
tates replet oēs ꝛ tunc fetus perfecte
ↄpletus ē. Et ex his dn̄iis tanq̄ ex fun
damento q̄re ī octauo mēse nō viuat

causam reddere conati sunt. Suppo nētes ꝙ planetarū quidē vite scd̄m ambas qualitates amicant vt venus Jupiter ꝛc. Quidā scd̄m vnā tātū vt luna mars ꝛc. Et quidā scd̄m ambas vite ꝯtrariant vt saturnus. Js eni cū ī octauo mēse ex fundamēto ꝓbabito ad dn̄ium reuertat vite scd̄m ambas qualitates ꝯtrarias natū īterfiat ⁊ ꝑ hoc rōe talis influxus octaui mēsis n̄ viuit. Si tn̄ fetus radicalit fortis vir tutis fuerit mr̄e exi stēte robusta teste pħo ī de historiis aīaliū. ix. ad lucem ꝓuenerit viuet. Jn egipto enī inquit mulieres viragines sunt ac robuste hoc sepissime ꝯtingit. Jn nono autē mēse Jupiter iterū dn̄at q scd̄m quali tates ambas amicus vite fetū viuifi cat eius atqꝫ principia vite fouendo vitalē ꝟtutē adauget ꝓp qd̄ pt⁹ ille supcelestis influxus merito nāliissim⁹ existit. Mars ꝟo vite scd̄m qualitatē vnā amicus ī mēse decimo ꝑest ⁊ sic ī eo ob h̄ natū viuere ꝯtingit interdū Sol in xi° regnās vitā nato prestat ⁊ sic ī eo natus viuit vt plurimū. ꝙ si ī xii° mēse fetū nasci possibile sit for san hoc ab autoribus ꝯtigisse tn̄ repi nunq̄ sed si sic esset is sup celestis in fluxus rōe viueret ⁊ tūc venus aīca vite dominiū resumpserit. De septi° aūt mēse ī quo ꝑtus fit notabilit dr̄ ꝙ luna vite rōe hūiditatis ac lūmis qd̄ a sole recipit amicat. nā ꝑ hoc fru ctus maturat creticorū 3°. Et ob hāc cāꝫ plenilunii noctes calidorū existūt methaurorū 2°. Cū ergo fetus vt ha bitū ē in septimo ꝑfectus sit sibi luna ꝓp assignatas cās nō īimicāte ad ōtū si venerit viuet ⁊ hāc ob cām ꝑtū illū nālem fore ꝯptum ē. Auic. aūt ⁊ alii vt medici loquētes de his talēꝫ rōēꝫ sensualē assignāt. Nā vt stati dictū ē fetus ī septimo ꝑfecte ꝯpletus ē ⁊ tūc aures seu nutri nēti defecta eritū ꝑ petit. ꝙ ī radice fortis fuerit nascit ⁊ viuit. Si āt ꝟtutis īpotēᵃ aut cotili donū resistētia nasci nō possit mixie debilitat quare si eū ī octauo nasci cō tingit ei veluti q̄ laborē scd̄m aggre ditur a ꝑmo nōdū releuatus accidit etiā sic tantū ī secundo illo motu de bilitat a fatiga ꝑma releuatus nōdū vt natus viuere nō possit. Ex rōe eād in quarto nō posse viuere natū argu eres. Patet ergo scd̄m medicos quare ī octauo natus nō viuat. Jn septio ꝟo sic ꝙ si hāc cū astrologorum ratione ꝯiūxeris quesiti ꝑfecti cām hēbis. Et ꝑ hoc huic caplo̅ finem īpono.

Caplm̄ 3i^m de signis īpregnatōis masculinitatis causis ⁊ signis gemi norū ⁊ desup īpregnatōis causa.

Qualit ꝯceptio embrionis ge neratio fiat ī caplo̅ ꝑcedenti tibi satis ḋclarasse puto nūc autē mulierē ꝑgnantem ꝑ ꝑpa signa ꝯgnoscas. Oportet quorū quedā viri quedā mulieris ex ꝑte se tenēt. Dū g° vir ſpmata ābo simul emitti ac sugi virgā ꝑsenserit eāqꝫ siccā ⁊ mundam abstrahit mulierē ꝯcepisse tūc signū ē Mulier aūt ſpma si simul ꝯuenisse ꝑ cipiat ī cui⁹ actu delectatōēꝫ ꝯsecuta est grandē ac mr̄icis collū succiōis ꝓp auiditatē siccū māserit sic ꝙ ſpmatis egressum sit nihil ⁊ accidit mulieri pi gritia ⁊ tarditas ad somnū os quoqꝫ cōrugari ac cū q̄dā ḋlectatōe ꝯstringi ꝑcipiat ꝑuū atqꝫ dolorē quedā inter vmbilicū ⁊ femur ꝓp mr̄icē q̄ se tunc sup ſpma recolligit ꝑsenseat hac hui⁹ ex causa ꝑuulus qdē horror tūc ipaꝫ deꝑhēdat mulierēꝫ hāc ꝯcepisse dubi tes hāc quāquā ⁊ hec coeundi ex ꝑte actus se tenent. Jn processu vero mr̄ coitum abhorret vel vt verius coitū tā auide seu ardent vt ꝑ⁹ nō appetit

q̄ si coeat puulus quidē dolor eā sub ūbilico ꝯphēdit nec spma tūc emittit cū quo nauseat interdū. Menstrua solito tpe nō effluūt. c⁹ ex cā vartigo scotboia ac oculorū tenebrositas eaȝ īuadit sepe. pulsus ac cordis tremor Nausea abhoiatio ac p sepe malaruȝ mērū ad stomachū defluentiū vomitus. Post vero mensem appetit⁹ corruptus eā dephendit sepissime earuȝ color vt plurimum mutatʳ pāni ⁊ alie cutis ifectōes. sup faciē ac ī aliis ptibus corpis nō nunq̄ īnalcūtʳ. mollificantʳ palpebre. pfundātʳ oculi mīorātʳ pupille ac ꝯiūctiua augmētatʳ ꝑ qδ earum ꝯspectus tū ferox fit sepe. ⁊ qδ a me visuȝ ē sepe ex ipregnatōe dorsi ⁊ ancharū dolores sedantʳ interdum cūqȝ parit redeūt. Ad quartum vsqȝ mēsem cū fetus notabili cibo ñ egeat accidētia t'ia vt plurimū fixa manēt ⁊ ad ptū vsqȝ deīde mīorādo pcedūt

ypocras vero autōesqȝ alii plurimi p expimēta pregnantē mulierem cognoscere nos edocēt. Et pmū quidē Auic. idubitatū asserit vt aqua mell' ℥. ii. cū tm̄dem pluuial' aque mulier nō assueta ī potu cibata cū it dormitum sumat ea. n. si pregnās sit tōtōeȝ ī ventre sentiet cū pūctōe alias mime ⁊ hui⁹ rō. nā matrix plena fetu in testina cōpressa tenet cui⁹ cā vētositas ex aqua illa genita detinetʳ ⁊ ī vētre tortionē cū pūctōe causat. Secūdū mulier ieiuna pānis bñ tegatʳ sic vt aromatū odor ad nares puenire nequeāt. deinde p embotū suffumigetʳ q̄ si odorē senserit pregnās nequaq̄ ēit. De allei q̄qȝ suppositōe ac aristo^e pulueris cū melle mirtus iudiciū idē fit. nā si illorū sapor ī ore sentitʳ pregnās mime erit. Expimentū aliud tā ad ipregnationeȝ q̄ ad masculeitatē ꝯgnoscendā. Urina mulieris in vase

bñ mūdo recollige qδ obturatū taliter ne spiret ī vmbra reconde p tres dies nāles. deinde eā p petiā lini mūdissimā cola q̄ si in ea aīalia velut pedicli īuenta sint mulierē pregnātē eē scito ⁊ vbi ea rubea fuerit masculum. alba vero feminā denūtiāt. Aliud ℞ vnā acum tarsam ⁊ politā ⁊ pone ī vrinā mulieris ⁊c. p noc ē ī vro pelui enea ⁊ mane vide si est pregnans acus est maculata maculis sub rubeis. si vero non ē pregnās acus facta est nigra ⁊ erugiosa. De pregnātiū vrinis aliorū dicta referā esto p eas sup ipregnatōȝ nisi scripta signa bñ tibi notāda sunt Primū mēstruis ppriis ordiate fluētibus impgnatio vera fit mola ñ nūq̄. Secundū añ mesem tertiū ī mola sepissime maifestus motus in matrice sentitʳ. In vera īpregnatōe nequaquā 3^m in mola velocius vēter ingrossatʳ īmo ī nō pceptibili fere tpo vt ī duab⁹ hoc āno vidi que ī vno quasi tpe passe ī mēse vi. ambe ex honorate sūt 4^m aliter fetus suo ꝯueniēti temporʳ mouetʳ quā mola Ipe eni de latere in latus motū facit sepissime mola vero siñ ꝯpressiōe seu mulieris motu raro. Quītū q̄ñcūqȝ īpssio violēta ī mola cū manu fit mouetʳ ⁊ amota manu locum ad pristinū redit. fetus aūt q̄ñqȝ ex cōpressiōe tali mouetʳ q̄ñqȝ vero mime. Sextū durior vēter ⁊ tractabilis minus in mola quā impgnante existit semp. Septimū pregnās quā molata mouetʳ ag lius mlto. Octauū ī mola esto vēter tumēs fiat mamille nō tñ semp molescūt enī ac gratiliātʳ cuius oppositū impregnāte ꝯtingit. Nonum maxille manus atqȝ pedes molles iconueniētʳ in molata fiūt im pregnāte nequaq̄. Decimū pregnās mēsem xi. nō ptrāsit molata vero ad q̄rtum vsqȝ annū ⁊ vltra sepe venit.

equoce argui possit nihil. Trouantuli
tamē ī istis ptib⁹ ex vrinis īpreḡtōez
nō mō cognoscere affirmāt se verum
et si mulier ↄceperat vnq̄ ac natorum
numerū maritū aliū an habuerit pat
atq; mater viuat ne et plurima talia
ꝓpter qđ hoīes talit' infamāt vt a re
motissimis ptibus nō credēda ad eor
copia ↄtinue confluat. Sed his missis
trouātul' ad ꝓpositū redeūdo egoipse
nihil ex vrina sup īpregnatōez posse
ↄcludi certe quicquā psuadere uolui
nunq̄. Prīo nō rōe ↄtenti p ipsum enī
sup mebrorū dispōez ob hoc iudi
camus qr supfluitates a mēbrorum
nutrimēto resecate p venas ad epar
refluūt et ad rnes cū sanguīe aq̄sitate
pueniētes ī vesica vrīe ↄmiscēt'. et sic
clī pbcrū solers īgeniū ex h sup mē
brorū dispositōez arguit. Fetus enim
ad extra venas ad mulieris epar con
tenta mādabit'. Scis etenī q̄ ī pleure
si atq; egretudinib⁹ que ad extra ve
nas sunt iudicare quāquā certi n̄ pōt
vnō vicibus aliqđ ī substātiā colore
ac ↄtentis vrinā ī pleuresi ipsam lau
dabilē ↄsperi et tn̄ bonus hō ad mōtē
velociter tendebat. Si ergo contenti
rōe iudicare de īpregnatōe certi pōt
nihil quo⁹ ex colore aut substātia illđ
faciat. Mala pterea ī stomaco epate
renibus alio ne mulieris ī mēbro prī
cipali seu nobili existēs dispō ī colorē
substātia ac ↄtēto vrinā vt p; multi
mode variat. Cūq; a talib⁹ dispōib⁹
mulier raro imunis sit esto ad hoc đ
vrinis pregnātiū p autores dicta x̄a
sint iudicium tuū ea puertet ac fallax
efficiet'. Verū qa mulier impregnata
obesse p̄mo diuertit' multū ac in eis
cō pe varie dispōes ex īpgnatōe nal
cunt quarū rōe mutat' etiā vrina. An
tiqui enī equocāt tū sup īpregnatōez
eā quicquā significare voluerūt. Et

p h Auic' īpregnatōis ī p̄n⁹ eā citrinaz
fore ac ad albedinē declinātē quādā
ait ī cui⁹ mediū cotū q̄i carmiatū re
sidet. Vrina q̄q; pure substātie quia
subtil' sup cui⁹ supficie velud nubes
quedā p mā; impgnatōz significare
etiā asserit et marie si ascendētia ī ea
athomosa corpuscula quedā perraue
rint. Refert et itē q̄ vrinali moto vria
si turbat' īpregnatōis finē denotat.
Si x̄o nō pricipiū et qr ī fine rubedo
vbi ī pricipio subalbedo erat appar;
Alii dicūt q̄ vrine īpregnātiū tribus
p̄mis mēsib⁹ sanguinea existēs in se
quasi minutas quasdaz nebulosas et
albā ypostasim ↄtinet. In quarta vero
et vltra mēse ad cereū et viridē colorē
tēdit et ypostasis ī p̄mis que alba eāt
paulatim tpe ↄcedēte linet ac ḡdatī
īgrossat' magis reddere rōez p̄dictorū
cū equocantia illa sint signa nos plu
rima decipiētia hoc ī loco sup sedeo.
Nā ex eisdē sup arthetică vt p; alias
atq; sup egritudines plurimas signi
ficare pōt. Si tamē ē vrina sic circūstā
tionata cū p̄dictis signis affuerit de ī
pregnatiōe tūc iudicabis certius. Pre
gnātis pulsus ī p̄n⁹ fortis ac magn⁹
erit vt Cōstantinus inuere videt' Sz
versus finē puus velox atq; spissus
repitur vt ex philareti dictis elicitur.
verū esto adhuc đ īpregnatōe certissi
mus sis nisi peccantē masculū aut fe
minā ↄcepisse certifices fecēis nihil et
tu verax ī hoc sis viri dispō tibi p̄mo
ↄsiderāda ē deinceps vero mulieris.
Vir enī hītudinis bone robusti ↄposi
tionis āplarū venarū testiū magnorū
cui⁹ dexter ab adolescētia vsq; maior
fuerit ↄtinue ac q multi ac calidi seīs
existit ardēt' ad venerē īcitantis qđ
aq̄ positū rotūdat' funduz atq; petit
et etiā q ī adolescētia festine polluerit
n̄ q̄ ex coitu debilitat' r ūq̄ masculū bit

is ex se semp. Et eo certius si ī actu coitus testē sinistrā strictā stricte ligatū teneat. dextrū vero solutū sic vt ab eo solū sp̄ma decidat. Femina vero que bone fuerit habitudinis venarū apparētiū et gaudentis aspectus. Cui⁹ mēstrua digesta sint et nō cruda q̄ mēse ī quolibȝ ordinate fluūt et a qb⁹ ī q̄rta purificata manet ea ex se masculinās sp erit. Et sic ex dictis tā mulierem q̄ masculinātem ex se virum cognosces vnde talis ꝯsideratio vt mulierem ex masculo seu feiam p̄gnantē eē scias cū describēdis statim signis putil tibi erit valō. Attēde g° ꝙ mulr ipreḡta masclo colorata magis ac mediocris faciei sp erit leta q̊qȝ agil leuis et appetit⁹ sanioris cū quo p̄gnātū accña in ea maiora erunt valde. ꝙ si stans seorsum vocetur dextrū pedē mouet oculus q̊qȝ dexter letus magis ac motus facilioris existit eius venter rotūdat et cum mamille crescere īcipiunt dextra sp augetr plus c⁹ papilla bene colorata est et ab ea lac effluet. Primo qd̄ si sup speculū aut politum corpus aliqd̄ soli expolitū mulgeat ī granul margaritis aut argēto viuo similibus rotūdat. et si sup aquā aut vrinā p̄p̄ā mulctū fuerit ppendiculariṫ fundū petit. pōd⁹ ac grauedo ī dextro latere sentit plus ī quo etiā fetus plurimū mouet se. Pulsus aūt mulieris dextri plenus magis sinistro sentit. Vrina vero vt p̄dictū est ipregnatōnem tibi demrauerit ex illa masculum arguas ī cui⁹ fundo athomose ille resolutōes residebunt que modicū post tpis coagulant et cōglobant. nā in quo calor dn̄at suo ī nube vbi situat oē et talis cōglobatio potētiā caloris ac vigorē arguit q̄ impregnata masculo viget maxie. Oium istorū mulier si filiā cōcepit oppositū erit. De gemiorū signis certi quicquā haberi nō pōt. veruȝ si plures nascituri fetus amplius fuerit siue ex vno partu siue ex plurib⁹ scd̄ȝ doctrinā Auic̄. xxi. tertii de causis geminorū ac etiā bibilzil ca° de ꝯceptu cognoscet si nati venā vmblicalē cōspexeris quot eni ruge seu nodi in ea fuerūt tot iterū fetus mulier cōcipiet et si nulla nullū. ꝙ si rugaruȝ vna ab alia distās multū fuerit īter illos fet⁹ nascitur⁹ tēp⁹ longū erit et si ppīque breue. Itē ruge nigre seu rubee masculos et albe femias significāt. Et oīa hec fore vera ego tpe expientia ꝯprobaui Gemī tn̄ et plures sup īpregnationeȝ gigni possūt. nā mulier robusta repit sepe que cito īpregnata sit ad menses vsqȝ aliquot sine nocumento ordiāte mēstruat et in tali sup impregnatō fit facile q̄ vsqȝ ad tēp⁹ maturatōis fetū defert sepe repit. Et mulier debil c⁹ matx p auiditatē maxiam attrahēdi virile spma ī actu coitus apit et ī hac q̊qȝ sup īpregnatōnē fieri ē possibile ad maturatōis tn̄ tēpus fetus talis p uenit nūq̄. Et hec de signis īpreḡtōis et masculinātis q̊qȝ gemiarū causis et signis et ꝯñt desup īpregnatōis causa

Cam trigesimū secundū de causis mole significatōibus ac cura.

Regnās mulier ī ꝯtiguo ca° cognoscēda qualit sit te per plurima signa docui quorū ex his sup aliā mlieris pp̄riā egritudinē q̄ molā appellam⁹ equocāt aliq̄ vt talē ergo equocationē euitare scias q̄d mola ipa dicitio fiat oȝ que sumpta p̄p̄e aliud ē nihil q̄ impregnatio mēdosa que si ad ptus vnq̄ veniat cānis informis frustuli pturitio sit. Vnd̄ is termi⁹ mola a molon grece qd̄ latine rotundū sanat origineȝ forsan traxit cū carnis illud frustulū ad rotūditatē declinat quādam. veri⁹ tn̄ ab lingua

ꝑsica illđ nomē deriuatū puto nam
molli ꝑsice vt ī qb⁹dā ātiqs synonis
īueni idē latine qđ īformis carnis fru
stuli ꝑturitio sonat. Sꝫ missa nōis de
riuatōe ad ei⁹ cās deuenio. Mola enī
ex ꝑlimo sanguine mēstruo mediāte
mrīcis caliditate nōnunq̄ gn̄at᷑. nam
mēstruus ille sanguis ex actōe sr̄flue
mrīcis caliditatis interdū ꝯdensat᷑ ⁊
carnis forā recipit ex qua tūc īpreg̃
mēdosa sit quā vt patebit v̄e īpreg̃
tōnis accn̄a sequūt᷑ ꝑlima. ⁊ tal᷑ dispō
mala ꝑꝑe nūcupat᷑. Fit ⁊ alit᷑ ñ nl̄e. n.
mulieres ī spmate abūdant ꝑlimo in
qb⁹ sine ꝯcursu viril᷑ seīs ī actu coit⁹
ꝓpū spma ad mrīcem trahit᷑ qđ men
struali ibidē repte mãe ꝯmiscet᷑ super
quā matrix tūc colligit᷑ ⁊ caliditate ī
eā agit ꝓpt᷑ qđ ꝯdensat᷑ ⁊ carnis forā
īcipit a mrīce q̄qꝫ occasio natū virile
spma amplexū īterdū mãe mēstruali
ꝯmiscet᷑ ī quā nō v̄tute īformatīa qꝛ
ea tunc caret sed caliditate elemētari
potius agit ex cui⁹ actōe mã ꝯdensata
forā recipiat ⁊ mola inde generat᷑.
Insup ꝓp virilis seīs debilitatem aut
mēstrui rebellitatē seu vtrusqꝫ īpotē
tiam ī hūana spē mōstra generāt᷑ sepe
facit enī natura đ possibilibus semꝑ
qđ melius ē. nōne etiā ꝯstellatōnis ac
dispositōis mãe cū fetu simł frustrū
carnis seu aliud quoddā ī apulia ge
nerari sepe ab ītolis narratū mihi fit
vt bufo vel ꝯsimile aliud. nā tūc v̄ile
semē in puriorē mēstrui ꝑtem agens
ī eā forā hūanā īducit ⁊ sui ī sr̄ꝑfluā
mãe corrupte actionē ꝯtinuās ꝑfcōꝝ
qua pōt forma eā informat. Et h̄ mō
ex mã illa ad recipiendū hūanā forā
īdisposita cū fetu bufo aut consimile
venenosuꝫ quoddā aīal generat᷑ cui⁹
venositate fetus ipe ī mrīce inficit᷑ se
ac morit᷑. Frequētius tn̄ cū fetu ipso
nascit᷑ simul ī cuius exitu ipm momē

det interdū ex q̄ venenoso morsu īfe
lix fetus morit᷑ statim. Ex debilitate
insup caliditatis spmatis ac matricis
plerūqꝫ accidit vt mã illa mēstrualis
retenta nō ꝯdeuset᷑ sed ꝓpt᷑ subtiliati
onē ī aquositatē ac ventū ꝯuertat᷑ po
tius quare maiorē q̄ antea tunc locū
occupās tumescere ventrē facit ⁊ di
spositōi hāc mrīcis molā ꝯsilr̄ appel
lare ꝯsueuim⁹ esto impropē tamē cū ī
fine ꝓpe dicte mole informis carnis
frustuli si ꝑturitio fiat vt dictum est
ꝯsequat᷑. Ex quib⁹ oībus tā ꝓpe quā ī
ꝓpe mole cā pꝫ. Amodo signa ponē
sunt ⁊ ea p̄mo ī quib⁹ cū vera īpreg̃
tione equocat. nā mēstrua retinentur
augmētat᷑ vent᷑ motus in ea fit ma
mille crescunt vertigo scothomia ocu
lorum tenebrositas pulsus ⁊ tremor
cordis nausea abbomīatio materierū
malarū vomitus ⁊ apppetitus corru
ptō sepe accidit. In colore melate mu
tant᷑ pāni ac alii cutis infectōes eis in
nascunt᷑. plerūqꝫ mollificāt᷑ palpebre
oculi ꝓfundāt᷑ pupille mīorant᷑ ⁊ con
iūctiua augmētat᷑ ferox earū aliquā
aspect⁹ fit. Expimēta p̄terea ad imp
gnationē verā cognoscēda enarrata
supius sup molā q̄ sup eā significant
nō minus ⁊ ꝑit᷑ de pulsu ac vrina fit.
Quid mirū ergo si ī tot signorū eq
uocatōe medici decipiant᷑ plurimi ⁊
ex sapientiorib⁹ quidā. ea de cā disti
guētia infra scripta signa bn̄ tibi no
tāda sunt. Primū mēstruis ꝓpriis or
dinate fluētibus īpregnatio vera fit
mola nō nunq̄. Scđm ante mēsem
tertiū ī mola sepissime maīfest⁹ mot⁹
in mrīce sentit᷑. In vera impregnatōe
nequaquā. Tertiū in mola velocius
vent᷑ igrossat᷑ imo ī nō ꝑceptibli fere
tpe vt ī duab⁹ hoc anno vidi que in
vno quasi tpe passe ī mense vi. ambe
ex bonorate sunt. Quartū alit᷑ fetus

suo ɔuenienti tpe mouet̃ q̃ mola. Ipse
eni ð latere i lat⁹ motū facit sepissime
mola vero sine ɔpressiōe seu mulieris
motu zero. Quītū qñcunq̃ ipressio
violēta i mola cū manu fit mouetur ⁊
amota manu locū ad pristinū redit. fe
tus aūt qñq̃ ex ɔpressiōe tali mouet̃
qñq̃ nō minime. Sextū durior venē ⁊
tractabilis min⁹ i mola quā ipregnte
existit sp. Septim̄ pregnās q̃ molata
mouet̃ agilius multo. Octauū i mo
la eslo venter tumēs fiat mamille nō
tñ sp molescūt eni ac gratiliant̃ cuius
oppositū ipregnāte ɔtingit. Nonū
maxille manus atq̃ pedes molles in
ɔuenient̃ i molata fuerit i pregnante
nequaquā. Decim̄ pregnās mēse xi.
nō ptrāsit molata vero ad qrtū vsq̃
annum ⁊ vltra sepe venit. Signa
ista omnia ꝓprie ⁊ non proprie mole
cōia sunt tñ scđm magis ⁊ minus cō
ueniūt. nā improprie dc̄a mola q̃uedo
maior ⁊ duritiēs quā i aliis existit. Et
in aq̄sa q̃q̃ quā in vētosa esto tumor
In ventosa maior sit. Itē vētosa mola
subito recedit interdū ⁊ deinde redit.
qñq̃ etiā in vna aliqñ in alia mr̄icis
pte sentit̃ ⁊ cum dolore quippe sepe
magno. Carnosa aūt ⁊ humoralis
in eodē semp loco pmanet illa cū ru
gitu ⁊ hec cū quiete. Et quia matricis
molā ydropem nōnulli veterū appel
lant vt hec duo distincte cognoscas.
Nota ꝙ ad certū vsq̃ tēpus ventris
duricies i vera mola quā in ydrope
existit maior. in vētosa tñ ⁊ aq̄sa mior
Verū inter tympanitē ⁊ ventosam
magis ē ɔueniētia sed in tympanite
vēter resonat magis. nā vētositas in
mola īclusa magis ⁊ stricta it⁹ manz
In ydrope pterea pedes inflantur in
mola rarissime imo miorant̃ vt pluri
mū. Ex quib⁹ oībus inter pregnatōes
verā ⁊ molā ac inter carnosam molā

hūoralē ac vētosam ⁊ int̃ molā abso
lute ⁊ ydropē distinguētia sig̃ patēt
Pronostica oīs mola tā breuis q̃ lōgi
tpis curā recipit difficulter. plurimi
ꝑtea medicorū sup eā ipregnātē verā
tot equocātia signa verū aborsum ti
mētes ptus nālis tempus expectant.
Ea de causa que i pricipio forsan cu
ram recepisse facile tūc cū difficultate
maxīa curat̃. ⁊ inter molas carnosas
curat̃ difficilius humorosa postea ⁊
vētosa deinceps. Ex quib⁹ oībus pmo
pz ꝙ que suo pricipio appropiquat
magis paria vbi sint cetēa difficltate
curat̃ cū miori. Patet 2° ꝙ si int̃ istas
distinguētia signa bene notaueris q̄ i
eis pnosticare habeas scias facile. verū
carnosa ad ptū vsq̃ si venerit maxis
cū augustiis ac doloribus illud fiet ⁊
intēsioribus q̄dē multo quā i aliarū
aliqua. Nunc ad curā trāseundo i
ꝓpa mola sex rerū nō nāliū regimen
calidū ⁊ hūidū ordinandū tibi ē. deīd
vbi flomia op⁹ sit de saphenis fiēda Cura
est. Materiei vero digestio ⁊ ipi⁹ eua
cuatio put i caplo de mēstruorū retē
tiōe flegtice hūiditatis ꝓueniētis sup
te docui. His ordinate ⁊ scđm exigen
tiaz pactis ad localia veniēda pmos
p dies eucatismata seu balneuz tale
sero ⁊ mane stomaco vacuo fienda ē Balneū
ꝙ ℞ bismalue cum radicibus. ℳ. vi.
malue brance vrsine paritarie camo
mille melliloti añ. ℳ. ii. fenug̃ seīs
lini añ. lb ii. ɔquassent̃ ⁊ decoctōe fcā
in ea mulier eucatismet̃ seu balneet̃.
Sacculū ex rebus illis sup femur te Sacculus
nendo ɔtinue. cū egressa fuerit ante ⁊
retro ex tali vnguēto stati iungat̃. ꝙ Unctio
℞ olei amigdalarū dulciū. ℥. i. ß. olei
de lilio piguedinis galline mucillagi
nis seminis lini ⁊ fenugreci añ. ℥. ß. cer
albe parū ⁊ fiat vnguētū. vacto facta Bolus
bolū vnū ɔfectōis ifra scripte sumat

℞ ciãomi.ʒ.ii.cassie lignee aristologie
lon.corticis cassiefistul' añ.ʒ i.ß.assari
lacce se.i ute silueſtris fructus sauine
croci añ.ʒ.ß.zucri lb.ß.dissoluat' zucrũ
cũ succo rorismarini residentia facta
⁊ ꝯfectionẽ ĩ morsellis ꝯfice cuiꝰ bolꝰ
vnus det' vini infusiõis assari post bi
bẽdo parũ.vel facias sic ℞ vitellum
vniꝰ oui recentis aut duos q̊s bene
agita cui ꝓstea adde parũ boni vini
subtilis ⁊ de puluere cũ quo cõfectio
ꝑdicta ꝑscripta fit parũ addẽ° zucri
⁊ totũ vna bulitõe buliat qꝺ calidũ
exeunti ab eucatisimate mulieri tribue
ĩ potu.preualere tñ h cañ si ex ĩfra scri
ptis pillis añ.ʒ.i.vsq; ad.ii.loco ꝯfe
ctõis mulier assumat post vinũ vt s̃
bibẽdo.nã ꝓpt' amaritudinẽ puluerꝭ
ĩ pillarũ forma trãsglutient' melius.
Accipe ergo nigelle aristo^e ro.diptani
seĩs nasturcii agrestis fructus sauine
rapini semĩs ruti armoĩaci rubee tin
ctorũ mirre castorei añ.ʒ.i.cũ succo
siluestris raffani pillas cõfici vel hꝰ
succi seu rorismarini rute aut politci
ʒ.ii pillulis loco tribue.His factis na
scale illud qꝺ ꝯtinue deferat ĩponat
℞ aspalti borrag.castorei centaurie
maioris diptani ellebori albi galbãi
gẽtiane apopomacis sauĩe rapini sca
monee añ.ʒ.ß.puluis ex his fiat vel
salti cũ succo porri oĩa insimul ma
laxanter ⁊ cũ petia rara appẽsũ core
nascale fiat.et idẽ cũ croco succo pꝛ̃ri
aut lana succida fieri põt qꝺ est ĩ cañ
illo mirabile.Valet ⁊ cũ vngula asi
ni seu equi suffumigatõ ac cũ rebꝰ ꝑ
scripti nascalis ꝯquassat' ad hoc pro
positũ fientia supra ĩ curatõe retẽtõis
mẽstruorũ sed paucula que dc̃a sunt
ĩ cura mole a ꝓpetate ꝯueniũt magis
nã si ꝑscripta diligent' obseruata sint
rebell' mola illa erit que curationẽ nõ
sciꝑiat immo curabit' ꝑ aliũ ꝓhicũ nũq̃

Et hec cura tã hũoralis q̃ carnose mo
le ꝯueniũt.In vẽtosa aũt ad calidum
⁊ siccũ rerũ sex nõ nãliũ regimẽ decli
net.facias purgatiõnẽ q̊q; ⁊ flemiaz
vbi opus sit scd̃m hũorũ exigentiam
facito.Demũ eucatisma seu balneum
vt supᵉ fiat.ꝓ quo tñ calamentũ pulle
giũ folia lauri absintiũ siccũ anisum
maratrũ cimi^m ⁊ silia vẽtositatẽ car
miantia adiũge ⁊ sacculũ prescriptũ
ĩpetũ rebus dũ ĩ balneo seu eucatis
mate sedet sup femur teneat ꝯtinue.
Egredicte vero infra scripte ꝯfectõis
cũ vino subtili optimo ĩfusiõis assari
bolũ vnũ dab ℞ spẽrũ dyacurcume
spẽrũ dyacimi añ.ʒ.iii.zucri albi lb.ß
zuccrũ cũ succo ruthe facta residentia
dissoluandũ tibi erit ⁊ ꝯfectionẽ inꝺ
ꝑ bolos facito.vel fac sic.Accipe pis
corũ nucleos xx.numero quos bñ pi
sta cũ quibꝰ vitellũ oui recentis aut
duos bene agitatos pone de puluere
galãge ciãomi pipis longi zinzib gal
croci ⁊ nucis musc.addẽdo ꝓ libito
zucrũ q̊q; ⁊ boni vini quãtũ vis totũ
sic mixtũ vna bulitõe sic bulat quod
calidũ mulier ĩ potu sumat q2 ĩ h cañ
nihil supra.Vẽter aũt totus ex car
miantibꝰ vẽtositatẽ iungendus est.
Et de ꝯpetentibꝰ oliũ de lilio ꝯpositũ
ẽ in hoc cañ ꝓmũ Saccellationes ex
milio ⁊ sale torrefacto q̃ marĩe valẽt
ac nascalia ꝑscripta.⁊ qꝺ sapmũ ẽ ex
laudano ⁊ mirra gallie musc.⁊ eufor
bio suffumigatõ ꝑ embotũ fiat.Cum
his ergo deo duce mola oĩs curabit'
mõ curã recipe possit.⁊ ꝑ hoc cure eiꝰ
hic finem ĩpono.

Ca^m 33^m de causis ⁊ signis abõsis
⁊ de ꝑseruatiõe ab eo ⁊ de pregnãtis
regimine.

Ausas ĩpregnationem diffi
cultates te ex ꝑscriptis scire
feci oẽs ac qualit' ãmouende

sint ĩpꝛegnatã ⁊ etiã mulierẽ ꝑꝓꝛia
signa cognoscas. ⁊ illud non mõ sed
verã ab ĩpꝛegnatõe mẽdosã cernere
vidicisti. Restat ergo vt aboꝛsum ꝓ'
hibeas alias suas te fecisse nihil. Jllud
g° quo° fieri dẽat ĩ ꝑlentiarũ deo ad
iutoꝛe describã. Aboꝛsus itaqꝫ tã in'
trinsecã ꝗ extrisecã cãm habere pt̃.
Jntrinseca vero bipertit᷑. nã vna fet⁹
⁊ alia mt̃icis ex pte se tenet. ex pte cõ
fetus. nã cotilidones quib⁹ ipe mt̃ici
alligat᷑ qñqꝫ itercĩ ꝑpt᷑ penuriã seu
ĩdispositõem aut virilis seĩs ĩpotẽtiã
debiles ꝑcreant᷑ ⁊ sic nõ firmit᷑ ligati
obrũpi t᷑ facile abõsus iñ fit. Pãnicli
q̊qꝫ quib⁹ ĩuoluit᷑ causis ex p̃missis ĩ
radice debiles cũ fuerit leni ex quadã
cã coꝛrũpunt᷑ ⁊ ĩ eis ꝯtenta hũiditas
fluit ꝓpter quod matrix debilitat᷑ ac
lubꝛica fit ⁊ aboꝛsus ꝯsequit᷑. Pl'ibus
q̊qꝫ ex causis in mt̃ice fetus interiũt᷑
a q̊ hũiditates virulẽte cũ egrediunt᷑
mt̃icis expulsiuã virtutẽ stimulant ⁊
aboꝛsum faciũt. Ex pte vero matricis
aboꝛsus rõe causarũ intrinsecarũ fit
cũ mulier ipa extenuata sit multũ seu
quouis mõ alio debilis. Eo enim tali
ĩpꝛegnata ĩ statu genitus fetus mãꝫ
sibi tã ꝓ augmẽto ꝗ generãdis mẽbꝛis
requisitã nõ hñs aboꝛsum facit. Ꝯris
q̊qꝫ mt̃icis ãplitudo hũiditas nimia
⁊ aliarũ qualitatũ ĩmoderata discra
sia vẽtositas vlcus apã ac mt̃icis egre
tudĩes cetere aboꝛsum efficere possũt
plurime ⁊ etiã egritudĩes ĩpꝛegnate
mulieri sup̱ueniũt que eã aboꝛtiri fa
ciũt vt fluxus sanguĩs nimius vnde
cũqꝫ emanat ac ventris fluxus ĩmo'
deratus tenasmon tussis sternutatio
assidua ⁊ vlit᷑ passio oĩs que ĩ coꝛpoꝛĩ
motionẽ laboꝛiosam ac foꝛtẽ efficiat
ac egritudo acuta quelibꝫ seu cronica
que ĩ muliere sup̱fluã extenuationeꝫ
ĩducit ꝑpt᷑ enĩ nutrimẽti defectuĩ fit

aboꝛsus necessario. Extrinseca vero
cã aboꝛsum faciẽs ẽ velud casus pcu
ssio ⁊c̃. taliũ. Sex ⁊ iterũ rerum non
nãliũ ĩconueniẽs approximatõ vt aer
ab equalitate egressus vt ĩ caliditate
aut frigiditate. nã frigiditas excedens
fetũ moꝛtificat. Nimia autẽ caliditas
frigido aere euẽtationis cãm fetũ in
diget᷑ facit qꝺ exitũ petit atqꝫ aboꝛs⁹
inde fit. ⁊ hoc ĩ meridionalib⁹ regiõi'
nibus sepe accidit. Hoꝛribil' seu fetens
p̃terea odoꝛ sepe aboꝛsum ꝓuocat. vñ
si equa extinctã cãdelã olfecerit aboꝛ
ciet ⁊ mulieres quedã. Aristo. ꝺ ptib⁹
aĩaliũ quĩto. Cibi q̊qꝫ ⁊ pot⁹ hũoꝛes
cũ ĩconueniẽtes generãt illud efficiũt
frequent᷑. ac ĩanitio esurientem fetum
reddẽs ac repletio nimia modus plu
rimis suffocãdo maxime ac vias opi'
lãdo Jn modeãtũ exercitiũ ⁊ sup vno
pede saltus ⁊ retro p̃cipue. Quies ãt
longa quia. s. sopit᷑qꝫ debilitat᷑ ꝑ qꝺ
sr̃fiue hũiditates inꝺ generãt᷑ h̓ efficit
sepe ac sopitus ⁊ vigilia vtraqꝫ ma'
gis mõ fcã. Accidẽtia vero aĩe ĩmode
rata vt ira grãdis ĩgẽs timoꝛ assidua
tristicia in ꝓuisum gaudiũ sup̱flu⁹ co
itus ⁊ rerũ quas habere nequeũt. desi
deriũ idẽ facit sepissime. ⁊ h̓ ĩ summa
aboꝛsus cause sunt que ẽ aliud nihil ꝗ
ĩmaturi fetus pturio. Ex q̊ sequit᷑ ꝙ ĩ
aboꝛsu demr̃atiua signa nulla ꝓno'
stica vero oĩa. vnde ante ĩpꝛegnatõꝫ
nõ nulla ⁊ aliqua post habent᷑. Ante
vero ĩpꝛegnationẽ aboꝛsus signa sũt
mulier si ex eis sit que eius ꝑ nimiã
piguedinẽ aut hũiditatẽ seu sup̱fluã
sibi nãlem siccitatẽ aboꝛtire ꝯsueuẽit
seu ꝗ renes aut doꝛsum debile nãlit᷑
seu ex accidẽti hẽat vel que ex egre'
tudine aliqua aut aĩe accidẽtibus seu
quocũqꝫ alit᷑ p̃ter naturã extenuata
sit nimiũ que oĩa ex pꝛegnãtis relatu
maĩfesta tibi fient facile. Postꝗ vero

mulier pregnās facta est vt aborsum
ꝑ signa cognoscas ꝑnarrate egritudi
nes attendende tibi sunt ꝑ ꝓpꝛia signa
cognosces. hec enī si ꝑseuerētia fuerit
accidētia earū malicia seu nutrimēti
subtractōe paupculū fetū interficiūt
aut viuū abortiri faciūt. Ex quo patꝫ
qualiť viui aut mortui egritudines
tales fetus aborsum denūtiant de q̊
certissimus esto si iā aucte ⁊ indurate
mamille detumescāt mollesqꝫ fiant.
Immites ⁊ sine misericordia dolores
pregnantē si rapiāt si rigor aut orripi
latio eā interdū deprehēdat doleatqꝫ
caput ⁊ oculorū radices maxīe. ꝙ si tlia
remissa saits fuerint aliquātulū tardi
usculus aborsus erit si intensa valde
cū quo mēstrua copiose opruptat sint
illico vēturū eū scito. Nota tamen ꝙ
ex īmoderata mamillarū īduratiōe ⁊
preter pregnātis nāe cursum augmē
tate sup futurū aborsum arguere q̊qꝫ
pōt vt nōnulli interpretes aiūt volue
runt nā ex eo fet⁹ debilitatē arguūt
qui nutrimentū solito more īmutare
nō valet. vnde ad mamillas ꝯcurrēs
eas ꝑter naturā auget. ⁊ sic fetus de
bilitatē arguūt ⁊ aborsuꝫ futuruꝫ ex
ꝯñti at fetū ī vtero mortuū cognosceś
qꝛ ei⁹ motus nō ꝑcipiť āpli⁹ mlieris
ꝓfundanť oculi fusca eorū albedo fit
circa vmbilicū dolor crudelissim⁹ ad
pectinē causať. ⁊ cū ab fetu īpo mor
tuo īferiores ꝑtes ꝯpmanť strāguria
ac tenasmon accidit sepe riget ⁊ inter
dū aures ac nasi extremitas labia de
nigranť tumescit facies ⁊ venter esto
nō detumescat molle fit tñ. ꝙ si ven
trem sup latus pregnās dū iacet cuꝫ
manu prexeris rē durā ꝺ latere ī lat⁹
que moueť ꝑcipies a quo sumē ꝙ añ
calidū erat frigidū īuenies ⁊ si fetus
putrefact⁹ sit ei anhelitus olet mltū
cū quo dieb⁹ quatuꝺ aut vltra e ꝑtu

mulier laborauit certior multo fieres
ꝑscriptis attentis maxīe habes ergo ī
summa aborsus ⁊ mortui fetus cās ⁊
signa ⁊ sic tua deinceps his debitis
adhibere regimē interest. Circa quod
ītentio hēť duplex. Prima ꝑ posse ne
aborsus fiat vt ꝓhibeas ⁊ hec ī se pre
gnātis ꝯseruationē ꝯtinebit. Secūda
vbi de matris morte ꝓ quāuis cām
timor eēt sic vt aborsus ꝓ hoc pro
tandus foret aut ꝓ fetū mortuū cum
quib⁹ ⁊ quo° illud fieri hēat vt scias
Primā itaqꝫ pñs caplm ꝯtinebit. Se
cuudā vero ad sequēs reseruabo. Vt
igiť ad actū practicū te deducā ī mu
liere. Prio ex ꝑmissis causis abortire
ꝯsueuit facile ante īpregnationē taliť
allaborandū est vt eas ob cās īpregnāta
amplius nō abhorciet. Scđo vt ea im
pregnata aborsum ne faciat ꝑseruet.
Quantū ad pmū mulier que ꝓ exte
nuationē aut debilitatē abortire con
sueuit cū debite sex rerū non nālium
regimē āte īpregnationē īpregnāda
ac fortificāda erit. Os vero matricis
nimia. s. ꝓ amplitudinē in cā fuerit
qualiť cohartandū ac supflue hūidi
tatis qualiter euacuāde sint ī caplo ꝺ
cura difficultatis īpregnatōis ab hūi
ditate flegmatica ꝓuenietis ē te docui.
De siccitate aut frigiditate aut calidi
tate supfluis quarū ex cā fetus ꝯcept⁹
debilitať ⁊ aborsus īde ꝯsequitur ē ī
ꝓpriis caplis curā iuenies. De mltipli
cāte vētositate tanta. s. vt aborsus inꝺ
fit in ꝓximo caplo ad hoc ꝓpositū fa
ciētia dicta sunt plurima ⁊ adhuc in
pñti nōnulla describenť. De vlcerib⁹
apātib⁹ fluxu sanguīs supfluo aliisqꝫ
mīicis egritudinibus ꝓpriis capitulꝭ
habuisti curā supra. Et sic patet que
ꝯsueuerit abortire mulier ante īpregnā
tionē vt āplius nō abortiat qualiť re
gēda sit. Nūc āt supest vt ea īpregnāta

ab aborsu custodiat' ppf qd aere tem-
poratu ihabitet exercitiu et in primis
trib' mesib' maxie moderatu faciet.
Laboriose eni exercitio ligameta cu
adhuc debilia sint rupunt' facile. So-
nus pterea sibi tpatus queniet. Ventris
etia quaqz die bnficiu vt habeat p'
curet et vt vbi na ad hoc rebellis fu
erit cliste ex brodio pulli cassia pulue
re zucri et oleo coi fiat. aut p os cassia
seu mannaz cu brodio pulli dissoluta
exhibe. vel ex his cu zucro bolum de'
auratu qfice q adhuc delicatus erit.
Et i tribus pmis mesibus ligametoz
pp debilitate medicina laboriosaz ne
exhibeas caue. vbi tn flomia op' eet
basilica cephalica nigra aut saluatel-
lam audacter icidere facias sz ab ide
supra ea fieri fetui cu nutrimentum
subripere execrabile eet tn ac facile
tuc formatu mae pp furiositatem aut
necessitas alia ad hoc vbi te qpelleret
i qrto quito sexto mese secure exhibei
pot. Circa aut accia timor tristicia ac
ira ab ea alienet' oino et ipulse q iges
et imoderatu gaudiu iduceret nutiet'
ei nunq. Ab coitu abstineat et i tribus
pmis mensibus potissime. Preciosos
lapides supra se deferat et maxie sa-
phiru iacinctu corallu corniolam dya
matem et turcesia et hii duo int alios
pncipatu tenet. Cibaria ei' tepozata
sint et acuta oia uitet vt porru alleuz
cepe sinapis et talia. vitet etia puoca-
tia mestrua oia vt faseolos cicera ru-
bea petrocilii et similia. Fructib' aute
ta q i pma q in secudo mese veniut
pot vti tpate. Sed quicqd ardent' ap
petat i totu illud ei phibendu no erit
abortum eni ob hoc icurreret facile.
Sumope igr cauedu erit comestibile
qd haberi nequid aut cu difficultate
ne i eis cora noiet' et sic cu re que dif-
ficulter heri pot appetut cum verbis

stoantibus ea sed noiand' erut et ab B
in abboiatione veniat si fieri pot aut
dicut ea si comederit piculu icurrerz
grade. Cu illis igit' et qsi milib' a tali
pposito diuerte la erit. Impgnate cor
rupte mae detinet' pli ne que ad sto'
macu fluetes nausea vomitu ac appe
titu corruptu iducut. Earu preterea
fumi ad caput si ascendut scothomia
vertigine ac qsimiles cerebi passioes
generat. Si ad cor pulsum tremorem
sepe ac sincopim et talia. veru intdu
huores hii grauitate sua ad tibias et
pedes descendut et eo miru in modu
tumefaciut. vt igit' a talib' ea qserues
De qfortatione stomaci pmo sollicit'
sis oz facias ergo sic R olei de spica. ℥
i. olei masticis olei citoniozu an. ℥. ß.
puluerz corall' rub. gar. mente sicce
calai aromatici gallie m' an. ʒ. ß. Et
vbi musci odore no abhorreret adde
gra. i. et cu pauca cera vngentu fiat. q
ante pradiu stomac' vngat' petia ca-
lida desup ponedo sp deinde dyama
garitonis scdm Auic. xxi' tertii in de
regimie vli pregnatis descriptoe bo-
lu vnu accipiat. Aut infrascripte mix
ture coclear vnu que R qbue ros. bu'
glosse et borrag. an. ℥ ß. dyamargari'
tonis. ℥. iiii. margaritaru. ʒ. ii. fragme
torum lapidu pciosoru. ʒ. i. corall' rub. ʒ
ii. fiat mixtura et deauret'. et qz abosui
i tribus pmis mesibus vt ingt abolai
filius fit a vetositate plimi i cibariis
suis speb' vtere que R ciamomi elci
℥. i. gariofiliorum nucis mus. cardamol
an. ʒ. ii. zinzib. ℥. ß. pipis ʒ. i. croci ʒ. ß.
fiat puluis quo vtet'. Vetositas autez
vbi multiplicet' sic vt tu aborsus ti'
more causet dyagalanga dyatriopi'
peron dyacimino ac qsimilib' pgnas
vti debet. et venter ac plia ex oleo de
lilio qposito pungenda sunt. vt aute
ad caput vaporum ascensus phibeat'

fructus stipticos vt pira coctana mel
pila ⁊ similia ĩ fine past⁹ sp assumat
aut de coriandis cõfectis seu dyacito
niton. ⁊ in hoc cañ ab Auic. sinapis
laudat᷑ multũ ⁊ breuiter insciſiua va
lẽt ciã ea de re cũ modico aceto ⁊ p̄
scriptis spẽb⁹ carnes sue cõdiẽde erũt
⁊ eo ĩ cañ ĩ iparũ salis non ꝑtermittal
acetũ. vnũ aũt aut duo aque vitis co
coclearia ĩ ieiuno date singulãissimũ
adiueni. Et ĩ hoc casu cibaria ei⁹ po
tius eẽ assa debẽt cũ quib⁹ odorifera
aliqua sp miscendi sunt In scđa mẽse
auellane huste aliqualit᷑ ꝯueniũt mł
tum. vinũ earũ sit rubeũ clarũodori
ferũ limphatũ debite. Ad tibiarum
aũt ⁊ pedũ inflatiõnẽ remouendam
coquant᷑ caules ĩ vino ⁊ aceto ⁊ ex eis
tibie ac pedes emplřent᷑. vel climolea
cũ aqua ferrariorũ dissoluta aceti pa
rũ addito. vel accipe oleũ roſ. acetũ ⁊
climoleã ⁊ simul agita. vel oleũ roſ.
⁊ acetũ simul. Alia ego serapionis
documẽto papirũ ĩ aceto infusã sup
posui ⁊ ĩ duobus dieb⁹ bona mulier
que ambulare nequiebat curata ẽ. Jđ
emplm dragãtee ex foliis faceret. aut
fomẽtatio ex vino ⁊ aceto đcoctõnis
rasure cornu cerui. Si vero ꝓ renuʒ
aut dorsi debilitatẽ timueris. Calidi
tas vbi dñet᷑ qđ ex vrina ꝯprehẽdes
ex infra scripto vngẽto renes lenit᷑ ꝑ
vngãt᷑ qđ ℞ olei mirtillorũ. ℥. i. ß. olei
roſ. olei masticis succi plãtag. aut sp
nine añ. ℥. ß. puluerũ boli ar. terre si
gill. cõdei cremati sandał rub. roſ. rub
acatie mirtillorũ ypoqstidos herb. añ
ʒ. ß. cere parũ ⁊ fiat vngentũ cum quo
postea aceti parũ ĩcorporet᷑ vnctione
facta ꝑ dies aliqt cũ it dormitũ facta
sup renes cerotũ infra scriptũ defeãt
q᷑ ℞ masticis. ℥. ß. laudani. ʒ. iii. cere
citrine. ʒ. ii bistorte nucũ cipressi ypo
quistiđ acacie sang. dra. tre sigill roſ.
rub boli ar. añ. ʒ. i. ß. fiat cerotũ sic q᷑
sup coreo possint extẽdi addẽdo vbi
opus esset parũ olei mirtillorũ vł ter
bentine vbi se tenere nõ valeret. Si
vero frigiditate dñante illa debilitas
affuerit vngentũ illud dimutat ⁊ pre
scripti loco ceroti hoc vtat᷑ qđ ℞ ma
sticis. ʒ. vi. laudani. ʒ. iii. ß. cere citrine
colofonie picis naualis storacis calãite
añ. ʒ. i. ß. nucũ cipressi mente galange
bistorte gallie musc. thuris galbãi gũ
mi ara. mirre añ. ʒ. i. ß. fiat cerotũ ad
dẽdo vbi opus sit terbẽtine quantum
sufficit. Cũq; sub aliq̊ ex cerotis istis
pruritũ senserit amoueat᷑ ⁊ illđ ad dies
aliq̊t iterũ deponat᷑. In tali cañ renes
lapsos ꝯfortãdo valẽt cerota ista mi
rabilit᷑ vt sum expertus. Et ĩ hoc finit᷑
caplm de causis ⁊ signis abortus ⁊
preſuatõe ab eodẽ ⁊ de ipi⁹ ĩpregñ
tis regimine.

Cam 34m de mõ abortis ꝓuocãdi

Si interior timor aut fet⁹ ꝓ
mortẽ qđ ex signis ĩ cã° p̄ce
denti descriptũ cõprehẽdes
facile abortum ꝓuocare neccẽ fit. Fac
ꝓut statim ordiate describã. Primo
accipe vitis albe camomille aristolo
lon. paritarie saluie sauine radicum
filicis cipe añ. M. ii. bismalue cũ radi
cibus. M. vi. fenug. seis lini añ. lb. ii.
ꝯquassent᷑ ⁊ decoctio fiat ex eis in qua
saccul⁹ ex ãthẽisia ⁊ ciãmomo agresti
plenus buliat q̃ ĩ eucatismate sedens
mlier sup femur teneat ⁊ ĩ eo ꝓ libito
morã faciat. Cũq; ab eo egredit᷑ lcm
intret ⁊ ante ⁊ retro ex vngento hoc
vngat᷑ q᷑ ℞ olei amigdalarũ dulciũ
℥. i. olei đ lilio mucillag. alter mucilg.
lini medulle cruris vituli butiri sine
sale añ. ℥. ß. cere albi parum ⁊ fiat vn
gentũ. Vnctione facta de quouis eoꝝ
simpliciũ aut ꝯpositorũ q̃ describent᷑
cũ lacte seuđ coctõe seis lini aut sauie

seu cum lacte canis cũ vino ꝛ melle
mixto q̄ pꝛicipatũ ĩ caũ isto optinent
ĩ potu tribue. vl̃ cũ aliqua ex ĩfra scri
tis decoctõib⁹ quarũ pͥma ℞ pulegii
sauine saluie saturegie arthemisie be
thonice thimi iuniperi añ. q̄rtã ptem
Ꝫ. vni⁹ seĩs lini fenuge. añ. ℥. ß. anisi
ʒ. ii. ficuũ siccarũ numero. iiii. decoctõ
ex his cũ vino diuretico fiat. vl̃ fac dͤ
coctionẽ ex aqua ruthe dactil̃ olei de
fenugre. addito. vel da illa cum succo
verbene aqua frã mixto qꝛ is p se ab
orsum pͦuocat. vel facias sic ℞ origãi
rute añ. Ꝫ. ß. ficuũ siccarũ nũero. iiii
fenugreci seĩs lini añ. ℥. ß. ex quib⁹ cõ
quassatis cũ vino decoctõeꝫ facito. vl̃
aliter accipe arthemisie nasturcii pu
legii camedreos camomille saturegie
añ. quartã ptẽ vni⁹ seĩs lini rubee tin
ctoꝛũ añ. ℥. ß. ficuũ siccarũ nũero. iiii.
ex quib⁹ ꝯquassatis vt s̄ decoctõ fiat.
Simplicia ĩ hoc caũ volẽtia maxime
q̄ cũ quauis ex p̄scriptis ĩ potu sumi
debẽt sunt diptanus capillus ve. ver
bena mẽta semẽ aneti betonica folia
iuniperi ossa stercus capꝛarum dauc⁹
mirra radices narasci lupulus sature
gia sauina rutha pullegiũ thimus si
seleos sinsibꝛium pꝛassiũ coꝛtices aut
radices lauri armoiacũ coꝛtices cassie
fistule boꝛax semen ruthe agrestis fel
equi aut tauri cassialignea semen aut
radices tragẽtee gũmi oliuarũ casto
reũ gẽtiana succus poꝛri ꝛ coꝛdume
nũ. Singulũ eñi istoꝛũ cũ aliquo ex dͤ
scriptis potalib⁹ sumptũ ĩ h̄ caũ valꝫ
mirabilit̃. Ex his autẽ autoꝛũ plimi
mixtiõẽs plures faciũt inter quas abo
lai filius aliquas dͤscribit. Quarũ pͣ
℞ asse. ʒ. ß. ruthe sicce. ʒ. iii. mirre. ʒ. ii.
fiat puluis. vel aliter ℞ aristoͤ longe
gẽtiarũ baccarũ lauri mirre costi cas
sielignee rubee tinctoꝛũ coꝛdomomi
piperis diptani añ. ptes equales fiat

puluis. vel facias sic ℞ ciãomi carda
meni sauine añ. ʒ. ii. ß. mirre. ℈. iiii. ex
his puluis fiat. Alias ego. ʒ. i. vsqꝫ ad
ii. pillis infra scriptarũ cũ n. ℥. ii. vini
calidi decoctõis semis iuniperi ĩ potu
tribue que ℞ diptani mirre seĩs rute
agrestis boꝛacis castoꝛei asse ãmõiaci
rubee tinctoꝛũ croci cassielignee cina
momi añ. ʒ. i. cũ succo rorismarini aut
saturegie pillule fiãt. vel facias sic ac
cipe fructus sauine. ʒ. ii. ß. rute sicce se.
rute siluestris añ. ʒ. iii. asse fetidͤ rubee
tinctoꝛũ armõiaci añ. ʒ. i. cũ succo rute
pillas cõfice. Põt tñ ex his si libet pul
uerẽ facere ꝛ cũ aliqua ex p̄scriptis de
coctionib⁹ exhibere. vel da pulueris
cancroꝛũ radices lappacii ꝛ ruthe añ.
ptes equales. vl̃ accipe radicũ aristoͤ
lon. ʒ. ii. pipis mirre añ. ʒ. i. fiat puluis
vel medicamẽ vetule ab autoꝛib⁹ tñ
descriptũ cum quo me p̃nte pꝛegnãte
vi. mẽsiũ moꝛtuũ fetũ statĩ aboꝛtire
fecit. vt accipe vitellos duos ouoꝛũ
ꝛ cũ modico vini pulueris cinũ rute
ꝛ aneti parũ buliãt ꝛ calidũ in potu
tribue. Nõ tamẽ ꝙ in istis mixtiõib⁹
ꝛ ĩ qbuscũqꝫ aliis bonũ ẽ vt ciãomũ ꝫ
nõ pꝛetmittas vnq̄. Quia vt inquit
abolai filius nauseã ĩ talib⁹ sedat. In
potu ergo q̊uis ex dictis dato suffu
migiũ ex infra scriptũ p embotũ fiat.
statim aliquot vt ex vngula asini aut
equi seu ex ipoꝛũ fumo aut oclo salici
piscis. ꝛ ista int̃ cetera suffumigia pͥn
cipatũ optinẽt. Ex quouis tamẽ infra
scriptoꝛũ suffũigiũ q̊qꝫ valet vt carni
agrestis galbani gũmi oliuarũ fumi
aquile laudani coꝛticũ pini ꝛ sauine.
vel facias sic ℞ galbanũ aut mirram
ꝛ fel tauri ĩcoꝛpoꝛa oĩa simul ꝛ vt s̄
suffumigiũ facito. Si tã suffumigia q̄
p̄scripta alia diligenter ꝛ oꝛdiate fcã
nõ ꝯtulerit aristologia longa ĩ vino ꝛ
oleo dͤcoq̄nt̃ ꝛ ex his mliebꝛia fomẽtẽt̃

Aut ex oleo ī quo peonie semē coctuꝫ sit ⁊ deinde ex cinere asine vngule si lapizet᷑ postea ex q̊uis infra scriptoꝝ nascale fieri facias vt ex radice aristo[e] lon. pastinaco siluestri radice silicis foliis calamēti succo cētauree mīoris succo artanite ⁊ ē violētissim⁹ īmo si ex eo vēter emplret᷑ viuū aut mor' tuū ī breui eicit fetū. Et ꝙ plus ē pre gnās sup radices nudis pedibus per ambulās vt bibilzil ca° ð ptu inquit aborsum facit quāto magis si ex ra' dice seu ex succo nascale seu pessariū fiat. Ex collognti[a] q̊q3 aut ex galbāo radice serpētarie seu elleboro nigro nascale si fiat aborsum statiꝫ ꝓuocat Infra scripta x̄o oia p̄terea nascaliza' ta abortire faciūt. vt radix yreos ysō pus būida vitis alba assa fetida gal' banū aspaltū borax cū succo centruꝫ galli calamētū castoreū succus cētau ree mīoris gētiana cū succo arthemi' sie succus cucumeris asinini cuꝫ felle tauri lana succida folia matrisilue fel leporis cū succo porri opoponacuꝫ cū oleo de lilio succus sauine succus porri cū croco serapinū scamōea ra' dix viticelle fel tauri solū ē balsamū Dicit tñ hic bonus āgl.cus ꝙ supposi tuꝫ balsamū mulierē sterilizat qð tñ ñ credo. Nā quið medici papiēs dñe mee cū e ꝑtu grauit᷑ laboraret sic vt ð vita spes bret᷑ pauca cū vino malua' tico balsamū tribuerūt ꝑtestātess tñ eā amplius nō ꝯcipere sumpto balsa mo gemellos mortuos ī breui pepit ⁊ sic mortē euasit quo nō obstāte vt ante pluries ꝯcepit. Et ex illo ꝯcludo ꝙ suppositū balsamū sterilizare non debet vt anglicus ⁊ alii autores refe' rūt aliq ex q̊ bibitū nō sterilizat. Ad ꝓpositū tñ redeūdo ex pulueib⁹ eoꝝ que scripta sunt extrahi succi possunt ⁊ tu illa que ꝑuluerisant᷑ vbi eis vti voluēis cū aliq̊ ex eis misce ⁊ nascale facito. Pōt siliť ex his vt pꝫ pessaria facere que multū ī hoc casū ꝯueniunt ⁊ tu vbi nascale nō ꝯtulerit facias si libet. Amplia igiť fantasiā ⁊ nō solū ex p̄scriptis vno ſꝫ ex plurib⁹ nascale seu pessariū ꝑ libito facias sicut vete' res quidē fecerūt vt filius abolai xxi[a] tertii. Pessariū infra scriptū fetū mor tuū statim exire facit vt ait ℞ ellebōi nigri staphisagrie aristo[e] ro. artanite granorū almezereon pulpe collognti de armoniaci añ. ꝑtes equales terāť oia preť armoniacū qð cū aqua dissol uať cū aqua agregenť cetera ex qbus postea pessariū fiet. vel fiat ex armo' niaco mirra cū felle tauri ⁊ opopōa co ⁊ elleboro nigro cū aliq̊ ex aꝑpato succo. Et ex p̄scriptis ꝑluribus vt pꝫ pessaria fieri possent que ī h̄ casu con uenirēt mltū ⁊ tu illa facies vbi libet Et sic habes ordiate medicinalia oia que aborsum tā mortui q̄ viui fetus ꝓuocāt. Ex illorū qðlibet se solo illud efficit vt quotidie expientia mōstrat quāto ergo. magis si siml̄ oia ordiat e fiant ꝑut sup̄ te docui. Cū vncinis fe tum extrahēdi modū dñis cyrugicis dereliquo. Cuius doctrinā si videre cupis filiū abolai xxi[a] tertii que illam plenarie describit querito ⁊ h̄b⁹ ca' pituli finis esto.

Ca[m] trigesimū quintum de ꝑtus difficultate.

Vm capite p̄mo ⁊ extensis sup latera brachiis ⁊ maīb⁹ sup coxis ī vii°. ix°. x°. xi°. mē se fetus si ad lucem venerit talē ꝑtuꝫ nālem dicimus. In naturalē autem si ex his ꝯditionib⁹ tactis aliqua deserat sed tā nālis q̄ nō nālis p̄mo cum ipse nō ī suo tꝑe fiat aut cū aliť q̄ scðm fi gurā tactā fetus egrediať ⁊ ꝙ tā nāli q̄ nō nāli cōe est difficultatur ꝑtus

mr̄icis os ꝑ etatē seu alicui⁹ ꝑ q̄uis
cām strictū sit nimis aut delicata seu
pauida n̄lit aut q2 abruptis pānicul
que fetum lubricuȝ reddere debebat
egressa hūiditas sic remanēte fetu. ex
pte vero fet⁹ debilitatis cū ip̄e q̄uis
cā debilis nō valet ad exitū iuuare se
aut q2 plus ꝙ satis grossus sit vl' ca
put excessiue hēat. ⁊ oīa ista frigidi^te^
nimia meat⁹ ꝯstipante ꝯfortat. ⁊ etiā
vt sepe fit si ꝑpt abortus ꝓhibitōem
restrictiua aliqua renib⁹ aut pectini
applicā fuerit. Caliditas enī supflua
calorē nālem resoluēs ad hoc sequit
adiuuat. Et ī summa difficultas pt⁹
cause iste sunt q̄ obrē mulieres ⁊ de-
licate marie ī suis ptib⁹ medicos ad
se vocāt se^e^. p q̄ scito ꝙ dolōes si sbito
satis pariturā iuaserint que circa pe-
ctinē eā molestāt grauit ⁊ incessant
ptus ille b̄uis erit ac facilis ⁊ adhuc
vbi mascul⁹ fuerit facilior. Sed vbi
dolores languētes p vētrē ⁊ sup pe
ctinā remissi perrauerit ⁊ ī posteriori
b⁹ q̄ magis vt p̄limi pt⁹ laboriosus
erit. Pro q̄ circa pariturā tibi sollici
tudo habēda ē maior. Predicta igit
diligēt ꝯsidera oīa ⁊ si respectu tpis
ptus inālis difficulter quo^o^ enī suc-
currendū sit statim habebis ac in ca^o^
ꝓximo ad hoc ꝓpositū descripta sūt
plurima. Si vero respectu fetus ⁊ tu
prudētem obstetricē hēas cui⁹ man⁹
gratiles ⁊ digiti lōgi sint ⁊ ea suauit
oleo de lilio maīb⁹ iunctis fetū ī dbi-
ta figura reponat. ꝙ si grossitudīe to
tius capitis ptis difficultet cum oleo
tacto piguedīe galline seu mucillagi-
nib⁹ aliquib⁹ mr̄icis collū humectet
ac eius os dilatet suauit. Verbis etiā
hortatoriis paupculā parientē ꝯforta
⁊ prestat vbi piguis ea sit ꝙ suā sepe
faciē genibus versus vētrem tractis
sic tnet. ⁊ si añ ptū mr̄ierē hāc ex his

que difficult pareūt sciueris p aliq̄t
dies añ ptū solito exercitiū faciat for-
tius p gradus nō nunq̄ descēdat ⁊ añ
cenā corisct audacter deinde eucratis-
mate tali mane ieiuna intret ꝙ ℞ bis
malue cū radicib⁹. M. vi. malue cāo-
mille melliloti apii añ. M. iiii. folioꝝ
lauri lauendule añ. M. ii. se. lini fenu
greci añ. lb. ii. fiat decoctio ī qua mr̄
a medio infra p dimidiā horam die
qualȝ ad min⁹ sedeat. Aq̄ cū egredit
ante ⁊ retro ex infra scripto vngēto
pvngat ꝙ ℞ olei amigdal'. dulciū. ℥.
i. piguedinis galline oleo de lilio mu-
cillag. altee añ. ℥. ß. cere al. parū ⁊ fiat
vngētum. vnctiōe facta duos vitellos
ouorū recentiū quas cū vino optimo
bene agita recipe cū quib⁹ de īfra scri
ptis puluerib⁹ ꝓ libito ponas ⁊ tunc
calidū simul bulierit calidū ī potu tri
buas. spēs ℞ ciāomi. ℥. i. cassiel. croci
corticis cassief. añ. ʒ. ii. sauīe betunice
capill' ve. diptani fenugreci baccaruȝ
lauri mēte añ. ʒ. i. ossa de corde cerui.
ʒ. i. zucri. ℥. iii. fiat spēs vel cū sorbili
ouo puluerē paucedani serapiōis do
cumēto exibe. Ego alias in hoc casu
nectar cum zucro ⁊ spēb⁹ cōib⁹ elcīs
factū ī potu dedi ⁊ prius bolo vno cō
fectōis infra sc̄ipte dato que ℞ spēꝝ
īmediate descriptarū. ʒ. i. zucri lb. ß. cū
aqua arthemisie aut mellisse zucrum
dissoluat ⁊ in morsellis confectio fiat
ex qb⁹ ꝓ uice. ℥. ß. prebe deinde ciatuȝ
dimidiū p̄scripti nectaris bibat. ⁊ tl'e
regimē p dies aliquot añ ptus accñā
obseruāduȝ ē. Cū vero accidētia pt⁹
instant ī aree pariturо calido ⁊ hūido
collocet ī cuius domo pira dimittant
nulla teste enī dyascoride vuluā eniȝ
apire ꝓhibēt. quosqȝ sup se p̄ciosos
lapides habuerit pret quos dicturus
sum amoueat. eius ⁊ ī p̄ntia bonū ē
vt legenda beate margarete legat

ſanctorum reliquas ſup ſe habeat ⁊
breuiter quas ſciueris cerimonias vt
infirme tue ac vetulis applaudas fa'
cito tū quo ſi ſortilegicam mulierem
aliquā ibidem eſſe ſuſpicio ſit ea pel'
lenda foris erit. nam his ī ꝑtubus vt
ſcias ī ꝯſimilibꝰ ſtupenda ſunt pl'ima
miraris forſan nōne ouidius ſi bene
recolo in nouo methamorphoſeos de
allzimiᵃ herculis matre recitat ꝙ duꝫ
eā accn̄a ꝑtus īfeſtarent ſupueniens
lucina: cum concathenatis digitis ad
genua poſitis ſuis cū īcantationibus
ne parere poſſet ꝓhibeat. Et eſto hec
fabula ſit veritatis tn̄ aliquid mihi
crede habuit cuiꝰ oppoitū nihilomiꝰ
ſi crederis cū de articulis fidei h̄ non
ſit anathomiſandus nō eris. Aliq tn̄
talia fieri non dubitāt īmo poſſe fieri
forte credebāt vt a pl'imo in de nāli
hiſtoria elici poſſe videt' Recitat enī
ꝙ ſi lupinas carnes paritura māduca
uerit pariet facilius cum quo ſi quis
ꝑn̄s ſit ꝗ carnes illas ediderit aduer'
ſus eā īcantatiōes noxie non valebūt
Quāta de maleficio ⁊ demenio ⁊ de
īcantatōe ⁊ colli ſuſpenſione veteres
ꝑhi ꝑtractauerint turpē ſcis ſed talia
ribaldis fratribꝰ ac vetulis ſortilegic̄
ꝗ ſibi talia reuelēt omnia dimittēda
ſunt ⁊ vnde deſceſſi redire melius ē.
A diuerſis autoribꝰ ī hoc caſu a ꝓꝑate
valere tā extrinſecis ꝗ̄ itrinſecis appli
cāda repi multa de quorū ꝓꝑetate eſt
ꝑtum accelerare ac dolores mitigare
multū. Et vt a fortioribꝰ initiū faciaꝫ
ex his ſiniſtre coxe alligāda ſunt non
nulla vt iaſpis ſmaragdus corallus
ſtorax calamita cōtritus ⁊ ī magdale
one ad modū nucis factus cor galline
ipā adhuc palpitāte radix ozimi ſiml'
cum pēna yrundinis radix ciclamiſ ⁊
artemiſia dragātea vero genibꝰ alli
ganda erit. Pēna aūt ſiniſtre ale aqle

ſeu tota ala. aut pēna vulturis ſub pa
riture pedibꝰ apponenda erit. Pedes
aūt cum cōtrito polipodio empl'rādi
lapis aquile ſiniſtro lacerto alligādꝰ
vnguis mulli ſub laborātis camiſia
portāda. ⁊ ex roſtro porcino ſerto fcō
capite imponendū magnes ī ſiniſtra
manu retinēdus cuꝫ pēna ſiniſtra ale
aquile oleo īmerſa renes īungēdi ac
lumbi q̊qꝫ ex oleo ī quo peonie ſemē
coctum ſit. mr̄icis vero colliū ac extrī
ſecū os cinere vngule aſine ſalipiſan'
dum. vēter ex artemiſia ī aqua cocta
totus empl'ratꝰ ⁊ ſerpentarie flores
odorādi. Et vt his que ab extra apꝓ'
ximāda veniūt aliquādo finē īponā.
empl'a ſuffumigia naſcalia ac peſſaria
ab autoribꝰ deſcribunt' multa quoꝝ
copia p̄cedens capitulū tibi dabit. ⁊
ſi his vti volueris ō vita fetus ſit tibi
cura ea de re facilioribus vtere. Auic̄
in hoc caſu vbi. ſ. ꝑtus rebellis foret
multū docet ſic facere Accipe pulpā
collogntide ꝗ̄ cum ſucco rute ⁊ mirre
modico miſce ⁊ a pectie ad vmbilicū
vſqꝫ vētrem totū empl'a ⁊ eſt ſecurū
ſatis. Cū tn̄ remediis aliis tā ſcriptis
ꝗ̄ ſcribēdis ī hoc caſu maxīe appropa
tis te copioſum ſatisfaciā niſi partus
grauis vt bene timoroſus ſit empl'm
hoc ⁊ ſimilia dimittere melius puto
ne fortitudīe iꝑorū fetui nocumētuꝫ
aliquod īferat' eſto tutius ſit talia ex
terius empl'a facere ꝗ̄ ſuffumigia naſ
calia ſeu peſſaria iterius approximar'
Ex ſecundine q̊qꝫ ſciſſura vt dictū ē.
hūiditates quas natura ad facilitādū
ꝑtū reſeruauit iterdū fetū remanēte
effluūt cuiꝰ cauſa ꝑtus difficultatur
multū. Et eo ī caū mulierē peſſarizar'
licet. Facias ergo ſic accipe biſmalue
cū radicibꝰ. M. ii. arthemiſie. M. i. fe'
nugreci ſe. lini añ. ʒ. iii. ⁊ x. ficꝰ ſiccas
⁊ decoctōe ex his facta de ea accipe

℥.iiii.olī de lilio. ℥.ii.cū qbꝰ dissolue
gra.i.musci ⁊ mulierē pessarisa quia
mr̄icem lubricā faciēdo ptū facilitat
Tempꝰ deinceps est describere que ꝑ
interius sumēda sunt quorū copiam
veteres fecerūt nobis maximā que ī
potu sumpta a ꝓprietate quadā ptuꝫ
facilitāt ac dolores remittūt multum
⁊ ista sunt vt colatura aqua in qua
yrundinis nidus dissolutus sit ℞ bēa
cū aqua frigida capillus veneris cū
vino aut sirupo roꝭ menta betonica
seu camomilla cū aqua ⁊ melle rasura
ossium dactilorum ac fimus anseris
falconis vel ancipitris cū vino dulci
⁊.℥.ii.pul.cōticis cassief.aut.ʒ.i.ad.ii
vsqꝫ pulueris diptani cum seīs lini
decoctione ⁊ in casu nostro in quo,
uis illorum mirabilem effectū īueies
laudo eni vt in p̄cedenti caº dictuꝫ ē
qꝫ ī qbusdā ꝑ os sumēdis ciāomū n̄
ꝑtermittas.Pricēps noster Auic. q ī
hoc casu paupcul mulieribꝰ ꝯpatiēs
multū familiaria huic ꝯueniētia casū
descripsit plīma ⁊ efficatissima qdē.
⁊ vt summatī ea referam ex quouis
istorū aut ipōrū cibus seu pluribus
decoctio bibēda sit appropata qppe
multū vt ex fenugreco sauīa pulegio
rubea tinctorū lupinis seīe lini camo
milla foliis diptani ⁊ rubeis faseolis
Si igit intus vis istorū decoctōe cor
ticum cassief.ʒ.ii.seu radicis diptani
puluerisate tmdē miscueris nihil sup̄
habes.Preterea ī caº p̄cedenti deco-
ctōes aliquas q̄ iste nō minꝰ ad ꝓpo
sitū faciētes pulueres qqꝫ ⁊ alia non
violēta plīma ad qđ si libet recurre.
In hoc tn̄ casu tm̄ his paupculis mu-
lieribus ꝯpatior vt huic caplo finem
īponere nesciā.Et ideo aliq̄ paucula
a nostro bono Auic.descripta ad hūc
subiungā ⁊ ibi erit finis.Cū igr̄ seᵉ
ptus sepe rebellis ac crudel fiat mul
tum vbi p̄scripta non ꝯtulerint cum
quauis ex p̄scriptis decoctōibus īfra
scriptarū pillarū.ʒ ii.prebe ℞ sauīe
ʒ.ii.rute.ʒ.iiii.arniel.ʒ.i.asse armoni-
ci rubee tinctorū añ.ʒ ii.cum succo
rute pillas ꝯfice.vel alit ℞ sauine.ʒ.
ii.asse armoīaci rubee tinctorū añ.ʒ.ß
pillas fac vt prius.vel facias sic acci
pe aristologie lon.pipis mirra eq̄les
ptes ⁊ vt prius pillas facito.Iste
maxīe virtutis sunt nō minꝰ tam̄ iste
que ℞ bdelii mirre ⁊ sauine equales
ꝯsimilit ptes.vel fac electuariū tale
qđ principatū obtinꝫ ℞ mirre castōei
calamente añ.℥.ß.ciāomi ⁊ sauīe añ.
ʒ.ii.mell dispumati lb.ß.⁊ electuariū
ꝯfice cuius cū đcoctōe aliqua ex dictis
aut cū vino calido decoctō.s se.lini
⁊ seīs iuniperi coclear vnū exhibe.sꝫ
cū ptus adeo īoportunus foret vt ex
his cum nullo placari possit a ꝓprimo
caº succursum pete id enī ī necessitati
bus tibi nō deficiet.Cūqꝫ dolores in
mites ⁊ magno cū pondere ī pectine
in ptura senserit que eā crudelit ⁊ sin̄
ītermissiōe molestēt potent paupcla
clamet ⁊ ad celum vsqꝫ lamētabiles
voces emittat retentū spm̄ sepe īferiꝰ
ꝯprimat.Et ī isto casu cū pipe ⁊ oleo
tu statui sternutationē ꝓuoca.⁊ istoº
hec ⁊ que scripta ordiate faciēdo ptū
facilitabis ⁊ bonam cum fetu suo dei
dono ad salutē portū r̄duces.⁊ sic caº
huius ītentio finit hic que ad ipsum
ptineant pfecerit omnia.

Caᵐ trigesimū sextū de extractōe
secundine.

Secundina ē pāniculus totū
īuoluens fetum q contextus
venis ⁊ arteriis tūicas duas
hn̄s mr̄icis venis ⁊ arteriis ꝑ eas col
ligit vt ꝑ venas illas sanguieꝫ fetuꝫ
nutriturū attrahat ⁊ attractū ꝑ vmbi
licalē venā īmittat ⁊ ꝑ arterias aerē

quē q̄q₃ per vmbilicales arterias ad cor fetus ꝑ eius euētatōne trāſmittat Ex hac veſci iprōe ſecundine ꝺ plāta ad fetum ɔpatio quā Gal. i libro de ſpmate poſuit clare p₃ mediāte enim radice ⁊ qui ab ea oriūť villis capillaribus planta ſolo ɔnectiť a q̇ nutrimētum ꝑ ipos villos ſibi trahit ſic fetus ꝑ venas i ſecundina ſemīatas ⁊ arterias mr̄ici colligať ad ſibi ꝑ eas alimēta ſugit. Eſt ⁊ alius ab illo pānicul9 a filio abolai bilex q̄ nuncupať. Item ab vmbilicali vena ac vaſo quodam ꝑ quod ſibi fetus vrinā mādat ortū trahit q̄ plicas i modū rugate veſtes pl'imas habēs ac anifractus in q̇bus vrina fetus ad eum miſſa reconditur ab vmbilico infra fetū ip̄m totum ī uoluit. Eſt ⁊ itē pānicul9 tres ab eas noīe mēbrane ſubtiliſſime ſimilis q̄ īmediate fetū attingēs ip̄m totū circūdat ⁊ ī ſe hūiditates ſudorales fet9 recondit omnes. S₃ ſi de9 te adiuuet de iſto pānicculo ab eo truphā audi queſo. His p̄ximis diebus ʒelopiti in quēdā fratrē mioꝛē de vxore ſuſpicō erat ſic vt ip̄a a beati franciſci eccl'ia₃ ire auderet ⁊ nequaquā pregnās fc̄a ab ea pānicl'o fetum iuolutū vt plerūq₃ accidit peperit mulier X̄o q̄da₃ puberū natū triſti. ʒelotipo nuntiatū it ⁊ deuoto ꝑuulo gaudiū ſperās adiungere bene fortūatus īquit erit cu₃ mioꝛū more ad lucem īdutus deueniret. mulieres pl'ime vt ſic ſcias ab ea veſtitū infantem naſci ad bonum omne putāt. Infelix ʒelotipus ille ſic ab ea veſtitum infantē cū audiuit ſtatim a mioꝛe fratre genitum penſauit paciētia tamē omni extincta puerum rapiēs de eo terrā ꝓtinus allibere volebat in aſtantib9 ꝓhibitū fuiſſet. Js triſtis rabiē īducente₃ euomere non valēs puerpera miſera iuadit ⁊ tātū eā pugnis ac calcib9 mulctauit vt vocatus ad vitā pene reducere eā potuerim. Alia cū filiū habuiſſet nunq̄ me ɔſulit ⁊ oportūis remediis adhibitis pregnās facta veſtitū ab ea īfantulu₃ pepit q̇ ī vētre mioꝛū habitū aſſumpſiſſe miraculoſe cū crederet habito illo eū īduit ⁊ inocentē tandē aſperā mioꝛū obedientiā religauit. Tu igiť vbi opus eēt paupculas mulieres excuſato ⁊ taliū vulgariū corruptā fantaſiam remoue. Sed his vulgaribus ī pace dimiſſis. vnde diſceſſi redeam Sepe ſecūdina mr̄ici colligata remoueť fetus naſciť plerunq₃ difficulter extrahiť que intus manet putreſcit ñ nunq̄ ⁊ ei9 putrefactōe interioꝛa corrūpit ⁊ crudelis moꝛs inꝺ ɔſequiť ea putrefacta a mr̄ice aliquādo tamen expelleť ⁊ puerpera moꝛtē euadit q̇ tū in moꝛa piculū eſt q̄d facturus ſis audi. Cū circa pectinē dolōes ⁊ pōd9 ip̄a miſera p̄ſentiat maioꝛes ⁊ alcō. eſ q̄ in ptu voces ⁊ lamētatōes emittat facito īmo ad celū vſq₃ ſp̄m inferius ɔprimendo retineat. ſternutatio ꝓcedat ⁊ ſup̄ vētrem cū manu poſita matrix īferius ɔp̄mať ⁊ vbi foꝛtis fuerit ſup vno pede retro ſaliendo īcedat. q̇ ſi in eodē inſtāti ſaltus ⁊ ſternutatio ɔueniat v₃ ⁊ quātū. Ad vbi his factiſ ad exitū vbi ea rebell' eēt a ca° ꝺ cauſ mole ⁊c̄ ſeu de mō aboꝛſus ꝓuocādi aut ꝺ ptib9 difficultate ſuccurſe pete pl'ima enī que ibidem ſcripta ſunt ſi feceris ad extrahendā hanc rebellem ſecundinā tibi ſuffragiū p̄ſtabunt ſingulare vt ſunt encatiſmata ſuffūigia naſcalia peſſaria potōes puluere ⁊ pille. Tamē ex his que autoꝛes in h̄ caſu ɔueire affirmāt magis cribraui aliqua ⁊ iſta oꝛdīate ſcribeř nūc mihi mens eſt. Et p̄imū quidē ē ex foliis ⁊ ex virgis allei factum eucatiſma. Aut

ex foliis vsuen qđ sup latine ab Auic ↄmendat̄ ⁊ est herba vermicularis si milis i marinib⁹ litoribus nascens c⁹ auere fit sedeer aut lzali nec istorum alterū virtuosum erit min⁹ si camo' millarū seu ebolorū folia i decoctiōe cuȝ eis addideris. valet etiā si mr̄icis collū ⁊ eius os ex croco ⁊ coagulo le' poris illiniueris aut serpētis spoliosi cingat̄ seu ruthā arthemisiā ⁊ absin' tiū trita si coxa simul alligaueris. Ex cellens suffumigiū ex aliquo istorum fit vt ex vnguib⁹ equi asine capre vl eius carnib⁹ aut ex fimo equi bouis colūborū aut aquile. vel ex seie porri allei laudano cortice miōris pini rasi' na elleboro al. aristologia lon. vel ni' gella. vel facias sic ⁊ est suffumigiuȝ cuiusdā ātiqui qđ abolai fili⁹ summe laudat. accipe rute p̄ssiū ⁊ abrotanuȝ simul ↄquassata sup quib⁹ tm̄ olei de lilio p̄iice q̄ cooptū manet totū deīđ parū buliāt ⁊ tpari postea ꝑmittant̄ q̄rū fumū mulier p en botū recipiat. Nascalia valentia p̄imū fiūt ex alleo aspalto assa balsamo stercōe ācipitris galbano gentiano serapino scamōea vite alba yreos ysopo brūida borace cū succo centrū galli vel succo diptāi qđlibet eīi illorū valet maxie. Pessa' ria vbi facere volueris ex decoctione allei ea facito aneti cū vino bōacis cū succo centrū galli gentiane cuȝ succo arthemisie aut ex succo diptami. Et nō hic q̄ ex quib⁹ nascalia fiūt pessa' ria quoqȝ fieri possunt cū decoctōib⁹ aut succis dictis mō illa dissolui aut pessarizari possint. Bibēde decoctiōes ex infra scriptis sunt ex recentib⁹ ros cū q̄ puluerisata altea postea ↄmiscet̄ fit ex arthemisia faseolis rubeis p̄ssio sicco abrotāo altea pulegio mēstastro dauco petrosilino politrico mercurial vel rubea tinctorum. Ex succis ꝟo q bibunt̄ est succus diptāni arthemisie politrici petrosilii marubei cū meli mercurialis absintii pulegii verbene porri ruthe aut ypicon. ⁊ inter alios succos in casu isto hii quatuor princi' patū obtinent. Pulueres summe ad h̄ ꝓpositum facientes que cum quouis ex succis aut decoctōib⁹ tactis summi possunt hii. s. mirre castorei seīs dauci diptami ⁊ puluis lūbricorū terrestriū ⁊ isto autores que dicta sunt in p̄nti capitulo maxie laudāt virtuosa non minus in p̄scriptis capitulis inuenies p̄lima puta pillas pulueres ⁊ tria ad que si libet recursum habe. Et p hoc huic ca° mihi finē facere libet.

Capitulū trigesimū septimū đ re' gimine enixe.

Capitulo p̄cedenti postq̄ finē dedi ex propriis mulierum egretudib⁹ que ī h̄ tractatu describēda forent aliam iueni nullā nisi qualit̄ enixa regēda sit qs forsan vellet inscribere sed hec mihi parum cure erat cū enixe accn̄s euenire posset nullum cui in p̄cedētibus caplis pro' uisum nō sit vel saltim tā viro q̄ mu' lieri id cōe erit cuius dictionē facere hui⁹ tractatuli metas excederet. quia tamē sup tractatū ē qualit̄ a ↄceptōe ad euentū vsqȝ temp⁹ nālit̄ mēstrua retinēt̄ ⁊ in ptu ipa fluūt scito q̄ vbi masculū enixa sit purificatōis temp⁹ 30. dierū assignat̄ maxīm. Si femellā 40. quorū tn̄ purificatōis temp⁹ suo tpe mēstruorū adequat̄ vidi plimas ⁊ sic ī triū dierum spacio purificatas nō nullas noui. Ut g° de ipius enixe regīe aliquid dicā illud tn̄ primo con siderandū erit ⁊ cuius prificatio tāda est ⁊ accidētia ptus crudelia. in p̄mis diebus dieta tenui vtatur. in aliis ꝟo nō sic. Et vt ptus accidētia tāgā aliq̄ ex his sanguinis retentio aut ei⁹ flux⁹

nimiꝰ et vlcera q̄ sꝫe dilacerare ligam
torū fiūt accidūt et īmites dolores ali
qñ. Ex sanguis retentōne vertigines
scotomie scincopes febres et vlr egre
tudies de repletōe ꝓueinre possunt
ꝑlime ꝓut i caᵒ de mēstruorū retētōe
scire te feci. et ī hoc casu flomiā ex ꝫa
ꝑhenis fieri statī iube mō ꝯditiones
ad flon iā requisite ī puerpera sint et
successiue curaꝫ ꝓut illic te docui ad
hibe. De sanguīs fluxu nimio ac ð vl
ceribus curā ī ꝓpriis capl̄is ō require
Febres vero vbi adfuerint regimen
subtilia et aquā ordei in potu dato et
postea alia scđm febres exigentiā fac
Dolores cū cathaplasmatibꝰ ac ano
dinis vnctiōibꝰ et cum aliis remediis
oportūis q̄ cōit medico cuilibet nota
sunt mitigādi erūt q̄ ī caū cū vīo calo
opiatā triferam ī potu nō nunq̄ dedi
Dedi et cibi dolor mitissimus pseuera
rint cū vinio ðcoctōis arthemisie calo
a. ꝫ. ß. ad. i. vsqꝫ infra scripti elcūarii
et istud statī dolorē sedat. ℞ pipis lō
semīs iusq̄ami al. añ. ꝫ. x. opii tebaici
croci añ. ꝫ. v. piretri castōei a. ꝫ. i. ame
os baccarū lauri cinum foliorū ruthe
siccorū calamēti añ. ꝫ. iii. margaritaꝝ
iacincti añ. ꝫ. i musci fini. ꝫ. ß. cū mell
dispumati quātū sufficit fiet elcūariū
Eo tñ nisi ad minus mēsiū sex etatis
fuerit vsus eius sum nunq̄. et h̄ de re
gimīe enixe finis sit volo p qđ huic
tractatulo finē īponere libet. Et nāqꝫ
qđ a pricipio ꝓposuerī diuīs mūere
satisfacīū puto cū de oībus mulierū
ꝓpriis egritudinibꝰ dictō fcā sit arbi
trer de cuo crucifixo iesu laudes sint
infinite. Amen.

Explicit tractatus de ꝓpriis mlieꝝ
egritudibꝰ Antonii guernerii papieſ
doctor/.

M. C C C C. L xxiiii.